

ปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์: คำอธิบายผ่านตัวแบบรัฐพัฒนา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Factors attributing to Singapore's economic development: The Developmental State
Model explanation

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of International Relations

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

ปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์: คำอธิบายผ่าน
ตัวแบบรัฐพัฒนา

โดย

นางมนนิกา ลิ้มธนากุล

สาขาวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษิร ชีพเป็นสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พิสุทธิ์ บุขบรัตน์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

มนนิกา ลิ้มธนากุล : ปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสิงคโปร์: คำอธิบายผ่านตัวแบบรัฐพัฒนา. (Factors attributing to Singapore's economic development: The Developmental State Model explanation) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและแนวทางการดำเนินนโยบายของสิงคโปร์ รวมถึงยุทธศาสตร์การบริหารประเทศในสมัยพรรคกิจประชาและทำความเข้าใจถึงผลลัพธ์การใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขวิกฤติปัญหาจนสามารถพัฒนาและก้าวข้ามข้อท้าทายทางภูมิรัฐศาสตร์ภายใต้ปัจจัยภายในคือการเป็นพหุสังคมหลากหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์และภาษา ปัจจัยความกดดันจากภายนอกคือนโยบายเชิงก้าวร้าวของประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย สภาวะการณ์ของสงครามเย็นและสงครามตัวแทนที่เกิดขึ้นใกล้ตัวในภูมิภาคจากความขัดแย้งของข้าอำนาจเสรีนิยมและสังคมนิยม ความผันผวนในเศรษฐกิจโลกจากระบบทุนนิยมและการเปลี่ยนแปลงจากปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม ทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จอย่างมากในยุคสร้างชาติช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 20 โดยผู้วิจัยใช้กรอบการวิเคราะห์ผ่านตัวแบบรัฐพัฒนาในบริบทของคุณลักษณะพิเศษที่ทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จด้วยนโยบายโดย "รัฐ" เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างโดดเด่น รวมทั้งกระจายความเจริญไปสู่พลเมืองทุกระดับเท่าเทียมกันจนรัฐเกิดความชอบธรรมในการกุมอำนาจทางการเมือง ปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบราชการเพื่อให้ภาครัฐสนับสนุนภาคธุรกิจได้อย่างเต็มที่ กระตุ้นการเจริญเติบโตผ่านนโยบายอุตสาหกรรมที่เลือกสรรโดยแนวทางของรัฐซึ่งเป็นความผสมผสานของนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถก้าวออกจากความเป็นรัฐด้อยพัฒนาในกลุ่มโลกที่สามด้วยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดสู่รัฐกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Countries: NICs) และเป็นรัฐพัฒนา (developmental state) ได้ภายในระยะเวลาเพียง 3 ทศวรรษ

จากการศึกษาปัจจัยจุลภาคยังพบว่า ภายใต้การบริหารของพรรคกิจประชาที่นำโดย นาย ลีควนยู นายกรัฐมนตรีคนแรกซึ่งมีวิสัยทัศน์เต็มไปด้วยประสิทธิภาพและแนวทางเป็นเอกลักษณ์ นำไปสู่ความสำเร็จในเชิงประจักษ์ด้วยยุทธวิธีดำเนินนโยบายต่างประเทศที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับมหาอำนาจและประเทศเพื่อนบ้านอย่างลงตัว มีวิถึพัฒนาจากภายในสังคมโดยให้คุณค่าความรู้ความสามารถ (meritocracy) ใช้การปกครองรูปแบบผสม (hybrid regime) ที่เน้นประสิทธิภาพเพื่อความอยู่รอด สร้างความเข้มแข็งและเสถียรภาพทางการเมืองด้วยการเรียนรู้บทวนและปรับนโยบายอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาตามความเหมาะสมต่อสภาวะการณ์ นำพาประเทศให้รอดพ้นจากสภาวะสงครามและวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นหลายครั้ง ส่งผลให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ซึ่งควรค่าแก่การเป็นบทเรียนให้กับรัฐที่อยู่ในเส้นทางการพัฒนาได้อย่างดียิ่ง

สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6280106224 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORD: Singapore, Developmental State, NICs, Meritocracy, Hybrid regime, Global value chains

Monica Limtanakool : Factors attributing to Singapore's economic development: The Developmental State Model explanation . Advisor: Assoc. Prof. NATTHANAN KUNNAMAS, Ph.D.

This independent study analyzes the dynamic factors attributing to Singapore's economic development under People's Action Party (PAP) and the successful results to overcome the geopolitics challenges. Singapore faces many internal difficulties of limited geography and multiethnic compositions. Externally, the neighbors' policies from Indonesia and Malaysia, Cold war, proxy wars in the region from democracy and communism ideology conflicts, challenges in the world economy and third industrial revolutions in the latter half of the twentieth century, had exerted tremendous pressure on Singapore. Supporting the Developmental State model explains a unique context that "state" enables Singapore to successfully achieve outstanding policy implementation with miracle growth, equally spreading prosperity to citizens at all levels which makes the state gains legitimacy, through imposing credible commitments and sanctions on the right culprits by restructuring the bureaucratic system and industrial economic policies to enable and stimulating growth of the business sector. These allow Singapore to elevate its status from a Third World country to become a newly industrialized country (NIC) and a developmental state in just three decades.

From the additional study of microscopic factors, it demonstrates that Singapore under the first Prime Minister, Mr. Lee Kuan Yew's administration, has achieved a miracle of success from his vision of utilizing strategies coupled with an efficient unique approach, not only in foreign policies but also "meritocracy" system to develop the bureaucracy and social from within. Implementing "hybrid regime" typology to balance and emphasize efficiency for the country's survival with political strength and stability. Periodically reviewing and modifying the policies based on current and consequential challenges, leading the country out of the dire situation of war and several economic crises with high recognition. Thus, this abstract should serve as an exemplary example for other developing countries to replicate Singapore's developmental policies in a sustainable manner.

Field of Study: International Relations Student's Signature

Academic Year: 2020 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากความกรุณาของคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาถ่ายทอดความรู้ให้แรงสนับสนุนและกำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ ในความกรุณารับผู้วิจัยเข้าเป็นนิสิตในความดูแลให้คำแนะนำและเคล็ดลับต่างๆกึ่งๆอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ภักคนันต์ เลื่องปัญญาวงศ์ ที่ร่วมให้คำปรึกษาด้วยความอดทนเป็นเลิศและฝึกฝนการนำเสนอเพื่อสอบปิดเล่ม ผศ.ดร. กษิร ชีพเป็นสุข ประธานกรรมการสอบผู้ทำให้ความเข้าใจทฤษฎีชัดเจนมากขึ้น ผศ.ดร. พงศ์พิสุทธิ์ บุชบาร์ตัน กรรมการสอบผู้เสนอแนวทางใหม่ที่เพิ่มคุณภาพกับสารนิพนธ์ฉบับนี้และให้ความรู้เรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงที่ใกล้ตัวรวมทั้งมอบโอกาสให้ได้เข้าศึกษาตั้งแต่เมื่อครั้งสอบสัมภาษณ์ รศ.ดร. ศุภมิตร ปิติพัฒน์ ผู้เป็นคลังสมองที่ชี้แนะให้ความกระจ่างในทุกทฤษฎีและถ่ายทอดทักษะการเจรจาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ศ.ดร.สุรชาติ บำรุงสุข ผู้อุทิศตนให้การสอนและทิ้งคำพูดเป็นนัยไว้ตั้งแต่ปีหนึ่งว่า “อ่านเยอะๆ” ผศ.ดร.กัลยา เจริญยิ่ง ผู้มุ่งมั่นเคียวเชียวให้ฝึกหา “argument” ในทุกบทความจนสำเร็จตั้งเข็นครกขึ้นภูเขา รศ.ดร.ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์ ผู้แนะนำทักษะการอ่านแบบ “comprehensive” ที่สำคัญมากในสภาวะที่เอกสารถาโถม ผศ.ดร.ธีวินท์ สุพทุธิกุล อีกหนึ่งท่านผู้มอบโอกาสให้ได้เข้าศึกษาตั้งแต่เมื่อครั้งสอบสัมภาษณ์และเป็นผู้เปิดวิสัยทัศน์รัฐศาสตร์จากการบรรยายประวัติศาสตร์โลกด้วยเสียงเอฟเอ็มสเตอริโอมีลติเพล็กซ์ อาจารย์ ดร.ภาณุภัทร จิตเที่ยง ผู้มีมานะอดทนสอนในการสอนโลกาภิวัตน์อันสุดล้ำและวิธีการวิเคราะห์นำเสนอโนบายทำให้สามารถฝึกทักษะเขียนโครงร่างสารนิพนธ์ได้เป็นรูปร่าง ผศ.ดร.ปราณี ทิพย์รัตน์ ตำนานที่มีตัวตนอยู่จริงผู้ทำให้บรรยากาศการเรียนวิชาอาเซียนศึกษาที่คาบเดายากนั้นเต็มไปด้วยเสียงหัวเราะ

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณคณาจารย์ที่ชี้แนะทางความคิดและสติปัญญา ศิษย์ขอกราบประณตน์อม “ปาเจราจริยาโหนติ คุณุตตรานุสาสกา ปัญญาวุฒิกเร เต เต ทินโนวาเท นมามิหัง”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

มนธิกา ลีธนากุล

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 คำถามวิจัย	4
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.5 บทบาททวนวรรณกรรม	6
1.6 กรอบการวิเคราะห์.....	9
บทที่ 2	11
2.1 ลักษณะการใช้อำนาจรัฐ.....	11
2.2 รัฐพัฒนา (Developmental State) และคุณลักษณะพิเศษในเอเชียตะวันออก.....	12
2.3 การดำเนินนโยบายสู่ความเป็นรัฐพัฒนา	13
2.3.1 การปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจ	13
2.3.2 นโยบายทดแทนการนำเข้า (Import-substituting industrialization: ISI).....	13
2.3.3 นโยบายส่งเสริมการส่งออก (Export-oriented industrialization: EOI).....	15
2.4 ปาฏิหาริย์แห่งเอเชีย (Asian Miracle).....	17

2.5 การเป็ยงเบนรูปแบบการค้ำ.....	19
บทที่ 3	21
3.1 ข้อจำกัดของสิงคโปร์โดยภาพรวม.....	21
3.2 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงแรก (ปี ค.ศ. 1959-1965).....	22
3.2.1 นโยบายต่อประเทศเพื่อนบ้าน.....	22
3.2.2 นโยบายเศรษฐกิจและการจ้างงาน	24
3.2.3 นโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ISI).....	25
3.3 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สอง (ปี ค.ศ. 1966-1973).....	26
3.3.1 นโยบายพึ่งพาตนเองหลังอังกฤษประกาศถอนฐานทัพ.....	26
3.3.2 นโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออก (EOI).....	28
3.3.3 นโยบายต่างประเทศและเศรษฐกิจ ช่วงสงครามเย็นและสงครามเวียดนาม	30
3.4 วิสัยทัศน์และบทบาทของ นาย ลี กวน ยู ผู้นำคนแรกของสิงคโปร์.....	32
3.4.1 นโยบายสร้างชาติ.....	32
3.4.2 นโยบายปรับโครงสร้างทางการเมือง	33
3.4.3 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคง.....	34
3.4.4 นโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	35
3.4.5 วิสัยทัศน์ผู้นำที่เปิดกว้างและการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด	36
บทที่ 4	38
4.1 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สาม (ปี ค.ศ. 1973-1984).....	38
4.1.1 นโยบายปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ	38
4.1.2 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก ด้วย “ห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม”.....	39
4.2 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สี่ (ปี ค.ศ. 1985–1995).....	41
4.2.1 นโยบายสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตด้วยนวัตกรรมขั้นสูง.....	41
4.2.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ.....	42

4.3 นโยบายพัฒนาจากภายในสู่ภายนอก.....	43
4.3.1 นโยบายพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงาน	43
4.3.2 นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบภาษี	43
4.3.3 นโยบายสนับสนุนภาคบริการ การเงินและการธนาคาร	44
4.4 การก้าวขึ้นสู่สถานะรัฐอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) และรัฐพัฒนาในโลกที่หนึ่ง	45
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม.....	59
ประวัติผู้เขียน.....	64

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

“ภูมิรัฐศาสตร์” หรือ Geopolitics เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำเนินนโยบายของรัฐ และพฤติกรรมการเมืองระหว่างประเทศซึ่งเกิดจากตัวแปรทางภูมิศาสตร์ การศึกษาบูรณาการ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์และการทหาร เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางการเมืองโดยเกี่ยวข้องกับอาณาเขตดินแดนทางกายภาพ ทรัพยากร ความมั่นคงและอำนาจของรัฐอนาธิปไตย ซึ่งถือเป็นปัจจัยการดำเนินนโยบายรัฐและพฤติกรรมการเมืองระหว่างประเทศบนตัวแปรทางภูมิศาสตร์ที่สัมพันธ์กันในเชิงแข่งขันทางอำนาจ¹ แต่ในเวลาต่อมา “ระบบเศรษฐกิจ” ได้เข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจนมากขึ้นต่อระบบสถาปัตยกรรมความมั่นคงของรัฐสมัยใหม่หลังสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง และได้กลายเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศโลกที่สาม² จากสถานะแวดล้อมในระบบระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นว่าการศึกษปัจจัยการดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศของ “สิงคโปร์” เป็นหัวข้อที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากสิงคโปร์เป็นเกาะนครรัฐขนาดเล็กมีพื้นที่เป็นลำดับเกือบจะร้างท้ายจาก 194 ประเทศทั่วโลก³ ข้ำยังขาดแคลนทรัพยากรอันจำเป็นแก่การดำรงชีพแทบทุกชนิดรวมไปถึงบุคลากรและแรงงาน แต่ทว่าสิงคโปร์สามารถก้าวข้ามความเปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์ภายนอกเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ ด้วยนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ไปในแนวทางเดียวกัน จนกระทั่งประสบความสำเร็จแบบก้าวกระโดดและเปลี่ยนตัวเองเป็นรัฐพัฒนา (developmental state) มีสถานะเท่าเทียมกับรัฐในกลุ่มโลกที่หนึ่ง (first world countries)⁴

ความสำเร็จของสิงคโปร์เริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1960 ในขณะที่ประเทศประสบกับปัญหาอันใหญ่หลวงจากปัจจัยข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์ หลังได้รับเอกราชจากอังกฤษซึ่งเคยเป็นรัฐ

¹ โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, ภูมิรัฐศาสตร์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วาสนา, 2550). หน้า 9-12.

² Ambrish Dhaka, "South Asia and Central Asia: Geopolitical Dynamics," (Jaipur: Mangal Deep Publications, 2005), 63.

³ Kent E. Calder, "How Singapore Became Smart," in *Singapore, Smart City, Smart State* (Brookings Institution Press, 2016), 18.

⁴ โคริน เทืองเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ (กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2554). หน้า 2-4.

เจ้าอาณานิคม สิงคโปร์จำเป็นต้องพัฒนาประเทศอย่างเร่งด่วน เพื่อความอยู่รอดของประเทศ การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา จากแนวทางที่รัฐปกป้องธุรกิจภายในประเทศ สู่ระบบการค้าเสรีโดยใช้เครื่องมือทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเปลี่ยนเป็นมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม (industrialization) รวมทั้งปรับนโยบายการผลิตและออกกฎหมายด้านภาษีสามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติได้เป็นจำนวนมาก ดังเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงทศวรรษที่ 1970 รัฐยังได้จัดตั้งองค์กรที่คอยสอดส่องดูแลและช่วยเหลือภาคเอกชน อาทิเช่น คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Board: EDB) และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อดำเนินนโยบายของรัฐ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการธุรกิจหลากหลายประเภท รวมถึงการที่รัฐปรับโครงสร้างระบบราชการให้มีประสิทธิภาพเพื่อประสานความร่วมมือภาคเอกชนด้านการลงทุนและคิดสรรอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสามารถทำกำไรในตลาดโลก ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์ประสบความสำเร็จอย่างน่าทึ่งภายในระยะเวลาเพียง 3 ทศวรรษ จากอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross domestic product: GDP) ที่พุ่งทะยานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องไปจนถึงร้อยละ 9.2 นำไปสู่ความน่าเชื่อถือของนโยบายลดช่องว่างระหว่างรัฐกับเอกชน ในการพัฒนาและบริหารประเทศ⁵ นอกจากนี้รัฐยังสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและให้บริการซึ่งเพิ่มมูลค่าด้านการลงทุนในธุรกิจโทรคมนาคม และการเงินระหว่างประเทศ โดยนโยบายที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเครื่องมือของรัฐ ในการใช้เม็ดเงินที่ได้จากระบบเศรษฐกิจ ไปในทางเอื้อ ประโยชน์และกระจายรายได้สู่พลเมือง ด้วยการเพิ่มมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นจากการจ้างงานอย่างเต็มที่และทั่วถึง สร้างสังคมที่แข็งแกร่งในรูปแบบที่รัฐให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัย สวัสดิการแก่พลเมือง นำไปสู่สถานะที่ดีขึ้นโดยรวมของรัฐ เกิดความชอบธรรมของระบบการเมืองการปกครองจากการยอมรับของภาคประชาสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มุมมองจากผลการค้นคว้าศึกษาและวิเคราะห์อาจสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางให้กับรัฐที่กำลังพัฒนาให้สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารจัดการดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศในหลายแง่มุม เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคงซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

นักวิชาการหลากหลายสาขามุ่งประเด็นการวิจัยเพื่อศึกษาสาเหตุแห่งความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจากรัฐโลกที่สามสู่รัฐพัฒนาและการดำรงอยู่ของสิงคโปร์ในฐานะรัฐกลุ่มโลกที่หนึ่งรวมถึง

⁵ Fiona Yap, "Government's Credible Commitment in Economic Policy-Making: Evidence from Singapore," *Policy Sciences* 36, no. 3/4 (2003): 237-43, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/4532601>.

ปัจจัยการพัฒนาของสิงคโปร์ในบริบทที่แตกต่างกันออกไป โดยงานของ ไมเคิล ดี. บาร์ นักวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และประวัติศาสตร์ เน้นหนักไปทางคุณลักษณะอันโดดเด่นและความสามารถพิเศษ เฉพาะตัว (charismatic leadership) ของนาย ลีควนยู อดีตนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์คนแรกเมื่อเริ่ม ก่อตั้งประเทศ⁶ ส่วนงานวิจัยของ เอซรา เอฟ. โวเกิล นักวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ กล่าวถึงเบื้องหลัง ความพยายามของนาย ลีควนยู ผู้นำคนแรกของสิงคโปร์ในการพัฒนาประเทศที่มาจากทัศนคติอัน มุ่งมั่นและแนวคิดต่อต้านการเป็นเมืองขึ้นของลัทธิจักรวรรดินิยม⁷ ในขณะที่ ลิซ่า ลิม, แอนน์ พาแคร์ และไลโอเนล วี นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ ระบุว่าภาษาที่ใช้ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการเคยเป็น เมืองขึ้นของอังกฤษ และสภาพสังคม ที่เปิดกว้างเอื้อต่อการเชื่อมต่อกับโลกภายนอกนั้น เป็นปัจจัย สำคัญทำให้สิงคโปร์พัฒนาไปได้ไกล⁸ หรือแม้แต่การวิเคราะห์ของ แดเนียล ฉั่ว นักวิชาการ ประวัติศาสตร์เอเชียศึกษาที่มีความเห็นว่าการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่อิงกับมหาอำนาจและได้รับ การสนับสนุนจากสหรัฐฯ ในช่วงสงครามเย็นเป็นปัจจัยทำให้สิงคโปร์อยู่รอดและมีระบบเศรษฐกิจที่ เข้มแข็ง⁹ เป็นต้น

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีมุมมองเพิ่มเติมจากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสนับสนุนแนวคิด “รัฐพัฒนา” หรือ “Developmental State” ของนักวิชาการระหว่างประเทศ ชาลส์เมอร์ จอห์นสัน¹⁰ โดยอ้างอิงมุมมองซึ่งเน้นหนักไปที่ “รัฐ” ในความสามารถสร้างความชอบ ธรรมจากการกุมอำนาจทางการเมือง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อกระตุ้นให้เกิดการ เจริญเติบโตผ่านนโยบายอุตสาหกรรมที่รัฐเลือกสรรและสามารถอธิบายด้วยความคิดเห็นจากการ วิเคราะห์ภายใต้กรอบการศึกษาระบบระหว่างประเทศว่า ลักษณะการพัฒนาเศรษฐกิจของเอเชีย ตะวันออกช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมาไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยระบบเศรษฐกิจโดยตรง แต่มีปัจจัย อันเกี่ยวเนื่องกับสงครามเย็นในด้านการเมือง และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้รัฐในเอเชีย

⁶ Michael D. Barr, "SINGAPORE'S LEE KUAN YEW: Traveling Light, Traveling Fast," in *Makers of Modern Asia*, ed. Ramachandra Guha (Harvard University Press, 2014), 245-46.

⁷ Ezra F. Vogel, "Nation Rebuilders: Mustafa Kemal Atatürk, Lee Kuan Yew, Deng Xiaoping, and Park Chung Hee," in *The Park Chung Hee Era*, ed. Byung-Kook Kim and Ezra F. Vogel (Harvard University Press, 2011), 516-19.

⁸ Lisa Lim, Anne Pakir, and Lionel Wee, "English in Singapore: Policies and prospects," in *English in Singapore*, ed. Lisa Lim, Anne Pakir, and Lionel Wee, Modernity and Management (Hong Kong University Press, 2010).

⁹ Daniel Wei Boon Chua, "US-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-alignment in the Cold War," (NUS Press, 2017), 111.

¹⁰ Ziya Öniş, "The Logic of the Developmental State," review of *Asia's Next Giant: South Korea and Late Industrialization*, Alice H. Amsden; *The Political Economy of the New Asian Industrialism*, Frederic C. Deyo; *MITI and the Japanese Miracle*, Chalmers Johnson; *Governing the Market: Economic Theory and the Role of Government in East Asian Industrialization*, Robert Wade, *Comparative Politics* 24, no. 1 (1991): 111, <https://doi.org/10.2307/422204>, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/422204>.

ตะวันออกพัฒนาได้เจริญก้าวหน้าอย่างโดดเด่น โดยสามารถวิเคราะห์จากปัจจัยหลายประการที่ “รัฐ” เข้ามามีบทบาทเพื่อคัดสรรธุรกิจ ให้การสนับสนุนและผลักดันระบบเศรษฐกิจให้เกิดปรากฏการณ์การเจริญเติบโตแบบปาฏิหาริย์ (economic miracle)

1.2 คำถามวิจัย

อะไรคือปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ที่ทำให้สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์จากการเป็นรัฐเกิดใหม่ในกลุ่มโลกที่สามจนกลายเป็นรัฐพัฒนาในกลุ่มโลกที่หนึ่งได้ในระยะเวลาเพียง 3 ทศวรรษ

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาโลกที่สามในภูมิภาคอื่น ซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำและประสบปัญหาหลายประการเนื่องจากสภาวะสงครามเย็น¹¹ การดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ เพื่อรับมือกับความท้าทายจากปัจจัยหลายประการภายใต้สภาวะการณ์อันผันผวนและท้าทายในระบบระหว่างประเทศนั้นมีตัวแปรสำคัญคือการใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจภายใต้สภาวะการณ์ของบริบทสงครามเย็น ซึ่งคล้ายคลึงกับกลุ่มประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialize Countries: NICs) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ให้กลายเป็นจุดเด่นสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากภูมิภาคอื่น โดยเกิดจากการที่รัฐใช้แนวทางการดำเนินนโยบายสาธารณะด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคมเพื่อสร้างประสิทธิภาพนั้นส่งผลต่อทิศทางพฤติกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาในหลายระดับ นอกจากนี้รัฐยังดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เกิดผลลัพธ์และสร้างความเปลี่ยนแปลงจนสามารถปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างดีเยี่ยม นโยบายที่มีประสิทธิภาพของสิงคโปร์สามารถตอบสนองต่อความผันผวนภายใต้บริบทสงครามเย็น รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) และการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม (Third Industrial Revolution - 3IR) สิงคโปร์ปรับระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม (industrialization) และเข้าสู่ระบบห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม (Global Value Chains) โดยรัฐควบคุมนโยบายเศรษฐกิจหลักและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และในขณะเดียวกันรัฐก็สร้างค่านิยมที่เน้นคุณค่าความรู้และความสามารถ (meritocracy) สนับสนุนให้เกิดความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ และภาคประชาสังคมอย่างสอดคล้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและกระจายรายได้อย่างเท่า

¹¹ Öniş, "The Logic of the Developmental State," 114.

เทียบเสมอภาคภายใต้ระบอบการเมืองการปกครองแบบผสม (hybrid regime) ที่เน้นหนักไปในด้าน การเพิ่มประสิทธิภาพมากกว่าเสรีภาพแบบสุดโต่ง ผลลัพธ์เชิงประจักษ์จากการดำเนินนโยบายของรัฐ จากสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน สามารถสร้างความชอบธรรมต่อระบบการเมืองการ ปกครอง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของระบบเศรษฐกิจแบบรัฐพัฒนาของเอเชียตะวันออกที่ถูก ออกแบบโดยรัฐ จากตัวแปรที่กล่าวมานั้นทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จอย่างชัดเจนจนสามารถ ก้าวข้ามข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์กลายเป็นรัฐที่พัฒนาแล้วในช่วงทศวรรษ 1990 นำมาซึ่งความอยู่ รอดของประเทศให้ผ่านพ้นความท้าทายทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และภูมิศาสตร์ (Geopolitics implications) ที่สิงคโปร์เผชิญอยู่มาโดยตลอด

1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์ของสิงคโปร์ภายใต้สภาพ ภูมิศาสตร์ที่เต็มไปด้วยปัญหาข้อท้าทายและการปรับตัวเพื่อรับมือกับวิกฤติจาก สภาวะการณ์ของปัจจัยภายในประเทศรวมถึงบริบทสงครามเย็นและปัจจัยภายนอก ในระบบระหว่างประเทศ
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยแนวทางการดำเนินนโยบายในการพัฒนาประเทศของ สิงคโปร์ซึ่งประสบความสำเร็จภายใต้ความเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์และ สภาวะการณ์ช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม สร้างความก้าวหน้ารวมทั้งจุดยืนทาง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง จนสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติไว้ได้
- 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมรวมทั้งยุทธศาสตร์ในการตอบสนองต่อปัจจัยที่มาก กระทบต่อความมั่นคงเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมทั้งแนวทางการบริหาร ประเทศของ “นาย ลี กวน ยู” ผู้นำสิงคโปร์ด้วยระบบการเมืองแบบผสม (hybrid regime) ที่เน้นประสิทธิภาพมากกว่าเสรีภาพ ภายใต้การสร้างค่านิยมของสังคมใน แบบที่เน้นคุณค่าความรู้และความสามารถ (meritocracy) เพื่อขจัดความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ ก่อให้เกิดความชอบธรรมในระบอบการเมืองการปกครองที่ เข้มงวด

1.5 บทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพัฒนาการแบบก้าวกระโดดของ “สิงคโปร์” ที่สามารถผงาดขึ้นมาเป็นรัฐพัฒนาได้ในช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่ทศวรรษ โดยผู้วิจัยสามารถแจกแจงวรรณกรรมในประเด็นนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ **วรรณกรรมกลุ่มแรก** กล่าวถึงปัจจัยด้านข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์ของสิงคโปร์ซึ่งเป็นปัจจัยมหภาคทำให้รัฐมีความจำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ภายหลังจากได้รับเอกราช ด้วยการใช้นโยบายเศรษฐกิจในการพัฒนาสร้างชาติและการทูตเชิงพาณิชย์เพื่อให้สามารถรักษาเสถียรภาพความมั่นคงและสถานะทางการเงินของรัฐ **วรรณกรรมกลุ่มที่สอง** กล่าวถึงปัจจัยจากสภาวะการณ์ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 ภายใต้อิทธิพลของสงครามเย็น และจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม (Third industrial revolution: 3IR) สิงคโปร์ใช้โอกาสของความเปลี่ยนแปลงในระบบระหว่างประเทศนี้ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโตผ่านนโยบายอุตสาหกรรมที่เลือกสรรโดยแนวทางของรัฐ ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักลงทุนข้ามชาติภายใต้ระบอบการค้าเสรีของเครือข่ายอุตสาหกรรมโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้รัฐสามารถสร้างความชอบธรรมในการกุมอำนาจทางการเมืองไว้ได้ โดยความสำเร็จจากเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองที่แข็งแกร่ง ทำให้สิงคโปร์สามารถก้าวสู่ความเป็นรัฐพัฒนากลุ่มโลกที่หนึ่งทั้งยังรักษาสถานะดังกล่าวไว้ได้อย่างต่อเนื่องหลายทศวรรษ **วรรณกรรมกลุ่มที่สาม** กล่าวถึงปัจจัยระดับจุลภาคคือ “นาย ลีควงยู” ผู้นำคนแรกของสิงคโปร์ที่สามารถสร้างความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองจากการวิเคราะห์ตัดสินใจดำเนินนโยบายของรัฐไปในทิศทางที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านอย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งนอกจากจะสร้างความชอบธรรมให้รัฐแล้วยังส่งผลกระทบทางบวกต่อพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกให้ปกครองประเทศเป็นระยะเวลายาวนาน

วรรณกรรมกลุ่มที่หนึ่ง กล่าวถึง “ปัจจัยปัญหา” ของสิงคโปร์ที่จำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรในการดำรงชีวิตที่มาจากแหล่งอื่นเป็นส่วนใหญ่ ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่หลังแยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาลายา¹² จากการเป็นรัฐที่มีดินแดนเล็กที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้สิงคโปร์ไร้ซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองและด้วยคุณลักษณะแห่งชาติอันแปลกแยกของสิงคโปร์ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับรัฐอื่นที่มีขนาดกว้างใหญ่ไพศาลกว่า ซึ่งตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินใหญ่ได้ทั้งยังประสบกับ

¹² Karen P. Y. Lai, "Singapore's Economic Landscapes: Local Transformations and Global Networks," in *Changing Landscapes of Singapore*, ed. Elaine Lynn-Ee Ho, Chih Yuan Woon, and Kamalini Ramdas, Old Tensions, New Discoveries (NUS Press, 2013), 196-217.

สถานการณ์สู่ความเสี่ยงต่อภัยคุกคามจากข้าวนาจรบอบคอมมิวนิสต์ และความต้องการครอบงำจากมหาอำนาจนอกภูมิภาค¹³

วรรณกรรมกลุ่มที่สอง กล่าวถึงการที่รัฐส่วนใหญ่ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในระบบระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติเป็นหลัก¹⁴ ปัจจัยสู่ความก้าวหน้าของสิงคโปร์จากการตื่นตระหนกทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้วยการดำเนินนโยบายการทูตเพื่อสร้างความก้าวหน้าทางการเมือง เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศไปในขณะเดียวกันนั้นยังสามารถพลิกความเสียเปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์ของสิงคโปร์ซึ่งด้อยกว่ารัฐอื่น ทำให้สามารถเปลี่ยนนครรัฐที่เกิดขึ้นใหม่แห่งนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ทางทหารของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และกลายเป็นเมืองท่าศูนย์กลางเพื่อขนถ่ายแลกเปลี่ยนสินค้าทางทะเลของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเส้นทางการเดินเรือโลก¹⁵ รวมทั้งเป็นเมืองสุดยอดเยี่ยมแห่งนวัตกรรมของภูมิภาคและเป็นศูนย์รวมของบรรษัทข้ามชาติที่เป็นเมืองระดับโลก (Global City)¹⁶ สิงคโปร์ยังประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จากปัจจัยการดำเนินนโยบายพัฒนาของรัฐที่สนับสนุนการลงทุนในภาคเอกชน ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างโดดเด่น โดยรัฐเป็นตัวแสดงหลักสำคัญในการผลักดันนโยบายอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา¹⁷ รวมไปถึงการจัดตั้งองค์กรหน่วยงานหลายรูปแบบ คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ปรับเปลี่ยนการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของรัฐในแต่ละช่วง โดยเน้นการพัฒนาทางด้านการเงินและการลงทุนจากต่างประเทศ¹⁸ สิงคโปร์ยังสร้างปัจจัยเพื่อขยายฐานการพัฒนาทางเศรษฐกิจช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สามด้วยการเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตข้ามชาติ (Global Value Chains)¹⁹ ของระบบการค้าเสรีระหว่างประเทศ (Free trade) ตามแนวทางของชาติตะวันตกเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของ

¹³ เอกสารการสอนประจำศควิชา 82327 อาเซียนเบื้องต้น, หน่วยที่ 7 บริบททางการเมืองของประเทศสิงคโปร์, คณะทำงานเผยแพร่สารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561, <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/TB-82327-7.pdf>, หน้า 12.

¹⁴ Robert D. Blackwill and Jennifer M. Harris, "War by Other Means : geoeconomics and statecraft," (Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press, 2016), 17.

¹⁵ Chua, "US-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-alignment in the Cold War," 163.

¹⁶ W. G. Huff, "Turning the Corner in Singapore's Developmental State?," *Asian Survey* 39, no. 2 (1999): 214-18, <https://doi.org/10.2307/2645453>, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/2645453>.

¹⁷ Umesh C. Gulati, "The Foundations of Rapid Economic Growth: The Case of the Four Tigers," *The American Journal of Economics and Sociology* 51, no. 2 (1992): 162-64, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/3487387>.

¹⁸ โครีน เพ็องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ, หน้า 132-134.

¹⁹ Meine Pieter van Dijk and Jacques Trienekens, "Global Value Chains

An Overview of the Issues and Concepts," in *Global Value Chains*, ed. Meine Pieter van Dijk and Jacques Trienekens, Linking Local Producers from Developing Countries to International Markets (Amsterdam University Press, 2012), 13.

ผลิตภัณฑ์ในระหว่างกระบวนการผลิตซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก (Offshore outsourcing) และนโยบายเพื่อพัฒนาตลาดค่าเงินสกุลเอเชีย (Asian Dollar Market) ยังได้เปลี่ยนสิงคโปร์เป็น ศูนย์กลางทางการเงินที่สำคัญแห่งหนึ่งในโลกอีกด้วย²⁰ ความสามารถในการก้าวข้ามข้อจำกัดมากมาย หลายประการ ยังส่งผลให้สิงคโปร์ผงาดขึ้นเป็นรัฐพัฒนาระดับแนวหน้าเช่นเดียวกับรัฐอื่นในภูมิภาค เอเชียตะวันออก ได้แก่ ฮองกง ไต้หวัน และเกาหลีใต้²¹ ทั้งยังสามารถรักษาสถานะดังกล่าวไว้ได้เป็น เวลายาวนานหลายทศวรรษแม้ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นปลายศตวรรษที่ 20 ซึ่งปัจจัยภายใน ดังกล่าวจะเชื่อมโยงกับประเด็นในวรรณกรรมกลุ่มถัดมาที่จะกล่าวต่อไปอย่างเห็นได้ชัด

วรรณกรรมกลุ่มที่สาม วิเคราะห์ตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการ คือ “ผู้นำ” ในการ ตัดสินใจดำเนินนโยบายเพื่อสนองตอบต่อข้อท้าทายหลายประการที่มีผลกระทบต่อรัฐ เนื่องจาก สิงคโปร์มีประเด็นเร่งด่วนในการบริหารประเทศที่นำวิกฤติทางสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากหลังได้รับเอกราช ดังนั้น รัฐจำเป็นต้องดำเนินนโยบายอย่างรัดกุมโดยเร่งพัฒนาเศรษฐกิจในการสร้างเสถียรภาพเพื่อสร้างความ ชอบธรรมแก่พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาบริหารประเทศจากเสียงของประชาชนส่วนใหญ่²² นาย ลีควงยู ผู้นำคนแรกมีบทบาทการดำเนินนโยบายทางการเมืองแบบผสม (hybrid regime) รวมไปถึงการสร้างค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าความรู้ความสามารถ (meritocracy) ภายใต้การ ควบคุมที่เข้มงวดเพื่อเน้นความมั่นคงและประสิทธิภาพมากกว่าเสรีภาพในเชิงประชาธิปไตย แต่ใน ขณะเดียวกันก็ให้รัฐมีความยืดหยุ่นต่อสภาวะเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการโอน กิจการรัฐให้เป็นของเอกชน (privatization) ในเวลาอันเหมาะสมเพื่อผลักดันให้เกิดความก้าวหน้า ในทางเศรษฐกิจและการบริหาร นำไปสู่อำนาจความ ชอบธรรมในการบริหารประเทศ²³

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิงคโปร์ ดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงปัจจัยจากพลวัตที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามเย็น รวมไปถึง ความ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นทั่วโลก ซึ่งการตัดสินใจของผู้นำในการกำหนดแนวทางนโยบาย ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ทำให้สิงคโปร์

²⁰ โคริน เพ็ญเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 135

²¹ John Brohman, "Postwar Development in the Asian NICs: Does the Neoliberal Model Fit Reality?," *Economic Geography* 72, no. 2 (1996): 107-08, <https://doi.org/10.2307/144262>, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/144262>.

²² Calder, "How Singapore Became Smart," 29.

²³ โคริน เพ็ญเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์ (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542). หน้า 32-34.

สามารถมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดสู่การเป็นรัฐพัฒนา (Developmental State) ในกลุ่มโลกที่หนึ่ง และรัฐอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Countries: NICs) แม้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์ แต่ก็สามารถสร้างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าได้อย่างปาฏิหาริย์ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยที่รัฐอาศัยปัจจัยของผลลัพธ์แห่งการพัฒนาที่อย่างโดดเด่นจากประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐเป็นแรงผลักดันเพื่อรักษาความชอบธรรมในระบบการเมืองการปกครองไว้²⁴

1.6 กรอบการวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ผ่านตัวแบบ “รัฐพัฒนา” หรือ “Developmental State” ซึ่งกล่าวไว้โดย ชาลส์เมอร์ จอห์นสัน (Chalmers Johnson) นักวิชาการระหว่างประเทศ นำมาอธิบายการศึกษา เพื่อตอบคำถามเรื่องมโนทัศน์ว่าด้วยสถานการณ์ความท้าทายด้านความมั่นคงในช่วงสงครามเย็น ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อแนวคิดในการจัดระบบเศรษฐกิจของประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงรวมทั้งต่อสิงคโปร์ โดยสามารถอธิบายลักษณะการพัฒนาเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงในช่วง 1970 เป็นต้นมา ว่ามีปัจจัยเกี่ยวเนื่องกับสงครามเย็นทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ไม่ใช่ระบบเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งกลายมาเป็นจุดเด่นที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างเจริญก้าวหน้าของรัฐพัฒนา (developmental state) ในเอเชียตะวันออกเฉียง²⁵ ความสำเร็จหลักฐานเชิงประจักษ์ของการดำเนินนโยบายโดยการที่รัฐปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการควบคุมปัจจัยในด้านแรงงาน กระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโตผ่านนโยบายอุตสาหกรรมที่เลือกสรรโดยแนวทางของรัฐ เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในแต่ละช่วงเวลา แสดงให้เห็นว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาของสิงคโปร์นั้นสอดคล้องกับการกระจายรายได้ที่มีประสิทธิภาพเท่าเทียมและเสมอภาค²⁶ ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของระบบเศรษฐกิจซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยรัฐขับเคลื่อนแรงจูงใจของตลาดและสนับสนุนภาคเอกชนให้แข็งแกร่ง และเกิดปัจจัยที่รัฐสามารถเข้ามาผลักดันให้เกิดปาฏิหาริย์ทางเศรษฐกิจ (economic miracle)²⁷ การศึกษาวิเคราะห์ยังเพิ่มเติม

²⁴ Huff, "Turning the Corner in Singapore's Developmental State?," 218-20.

²⁵ Chalmers Johnson, "East Asia: Another Year of Living Dangerously," *Foreign Affairs* 62, no. 3 (1983), <https://doi.org/10.2307/20041900>, [http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/20041900](http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/20041900).

²⁶ Thomas J. Bellows, "Economic Challenges and Political Innovation: The Case of Singapore," *Asian Affairs* 32, no. 4 (2006): 231, [http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/30172884](http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/30172884).

²⁷ Paul Krugman, "The Myth of Asia's Miracle," *Foreign Affairs* 73, no. 6 (1994), <https://doi.org/10.2307/20046929>, [http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/20046929](http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/20046929).

ความหลากหลายของตัวแปรจากปัจจัยระหว่างประเทศ อาทิ นโยบายสนับสนุนการผลิตโดยเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม (global value chains) ให้สามารถรองรับความต้องการที่สอดคล้องกับตลาดโลก ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (globalization) และปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม (Third industrial revolution: 3IR) ส่งผลให้ตัวแสดงภายในรัฐตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนผลประโยชน์แห่งชาติที่ยังจำเป็นต้องอยู่ภายใต้การปกป้องอธิปไตย ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่อาจมองข้ามทักษะและไหวพริบ การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในนามรัฐ ของ “ผู้นำ” ซึ่งสามารถวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆ ภายใต้บริบทของสงครามเย็น และสามารถเลือกสรรกำหนดนโยบายต่างประเทศเพื่อความมั่นคงด้วยการหันไปเป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ ปรับระดับความสัมพันธ์กับอินโดนีเซียและมาเลเซียให้ดีขึ้น สร้างจุดแข็งทางภูมิศาสตร์เพื่อทดแทนข้อจำกัดที่เป็นปัจจัยปัญหา นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศที่เอื้อต่อวิสัยทัศน์การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจเพื่อกำหนดอนาคตของรัฐที่เกิดใหม่ ก่อให้เกิดความโดดเด่นในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจจากพื้นฐานของเสถียรภาพทางการเมืองและสังคมทำให้สังคมสามารถเลื่อนสถานะจากการเป็นรัฐด้อยพัฒนาโลกที่สาม สู่สถานะรัฐพัฒนาแล้วในโลกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว และนำอัครจริย

บทที่ 2

วิเคราะห์บริบทของรัฐพัฒนาในเอเชียตะวันออก

บริบทของสงครามเย็นก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์ในด้านปัจจัยพื้นที่ที่พรมแดนเต็มไปด้วยความไม่มั่นคงความไม่เสถียรและไม่สมดุล รัฐในระบบระหว่างประเทศหันมาพึ่งพาอาศัยกันทางด้านเศรษฐกิจที่ขยายตัวมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การแข่งขันที่มีสาเหตุจากระบบเศรษฐกิจมากกว่าการแข่งขันแย่งชิงดินแดนทางภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้ในเวลาต่อมาาระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศกลายเป็นปัจจัยใหม่เพิ่มเติมจากตัวแปรที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงรัฐภายใต้ความร่วมมือ และกระจายทรัพยากรผ่านกระบวนการทางเศรษฐกิจที่ประกอบสร้าง จากการเปิดเสรีทางการค้าในโลกาภิวัตน์ ดังนั้นรัฐจึงหันมาใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งสร้างผลกระทบต่อเป้าหมายทางการเมืองของประเทศตนเอง และระบบเศรษฐกิจได้กลายเป็นประเด็นสำคัญทางยุทธศาสตร์การดำเนินนโยบายในการพัฒนาประเทศโลกที่สามโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐในทวีปเอเชีย²⁸

2.1 ลักษณะการใช้อำนาจรัฐ

อำนาจเผด็จการ (Despotic Power) หรือที่นิยมเรียกว่าการบีบบังคับนั้นเชื่อมโยงกับการที่รัฐรวมศูนย์ใช้อำนาจสั่งการ โดยชนปกครองควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมืองในรัฐทั้งหมด และในขณะเดียวกันรัฐยังตัดสินใจอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยไม่ต้องหารือกับองค์กรอิสระ หรือภาคประชาสังคม ส่วน *อำนาจทางโครงสร้าง* (Infrastructural Power) ซึ่งตรงกันข้ามกับอำนาจเผด็จการ หมายถึงความสามารถของรัฐในการเข้าถึงและจัดระเบียบสังคม ความสัมพันธ์และการดำเนินนโยบาย โดยผ่านกระบวนการเจรจาจนเกิดความร่วมมือและการยอมรับจากสังคม²⁹ จากการศึกษาลักษณะการใช้อำนาจของรัฐนั้นทฤษฎีสังคมวิทยาการเมืองของรัฐเผด็จการทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่ารัฐทั้งในสมัยโบราณและรัฐสมัยใหม่นั้นชนชั้นนำในรัฐมีสมรรถภาพในการใช้อำนาจแทรกซึมเข้าไปในภาคส่วนของสังคมหรือมอบสวัสดิการประโยชน์ จนสามารถผนึกประสานสังคมที่กระจัดกระจายเข้าด้วยกัน

²⁸ Dhaka, "South Asia and Central Asia: Geopolitical Dynamics," 31-35.

²⁹ Öniş, "The Logic of the Developmental State," 123.

โดยประชาชนมีอำนาจชัดเจนและจำต้องยอมคล้อยตามอำนาจของรัฐถือเป็นการใช้อำนาจทั้งสองแนวทางที่ทำให้รัฐเข้มแข็ง³⁰

2.2 รัฐพัฒนา (Developmental State) และคุณลักษณะพิเศษในเอเชียตะวันออก

จากในอดีตที่ผ่านมาทฤษฎีรัฐพัฒนา (Development theory) ถูกครอบงำโดยกระบวนทัศน์ของทฤษฎีนีโอคลาสสิก (Neoclassical theory) และเศรษฐศาสตร์เสรีนิยมใหม่ (Neoliberal economic measure) ส่วนทฤษฎีแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างนิยม (Structuralist development theory) ซึ่งมีกระบวนทัศน์แพร่หลายในช่วงทศวรรษ 1950 และต้นทศวรรษ 1960 มีความเชื่อที่ว่าความล้มเหลวของตลาดเป็นคุณลักษณะของเศรษฐกิจที่ด้อยพัฒนา ดังนั้นรัฐจึงมีความจำเป็นต้องเข้ามาบิบบบาทที่สำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในช่วงปลายทศวรรษ 1960 ถึงต้นทศวรรษ 1970 การวิจารณ์กลับของทฤษฎีนีโอคลาสสิกมีมุมมองย้อนแย้งแนวคิดโครงสร้างนิยมด้วยเหตุผลประการสำคัญในบริบทปัจจุบันซึ่งระบุถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ของประเทศที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในกลุ่มโลกที่สาม ได้แก่ สี่ประเทศในเอเชียตะวันออก คือ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ฮองกง และสิงคโปร์ แสดงให้เห็นว่ารัฐเหล่านี้เน้นการเปลี่ยนประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของรัฐด้วยการอาศัยการทำงานของกลไกตลาดภายใต้แนวคิดและนโยบายระยะยาวบนความสมเหตุสมผลของการลงทุนในอุตสาหกรรมที่รัฐเข้ามาจัดสรรกำหนด โดยมองว่าเป็นการฉีกกำลังระหว่างรัฐกับตลาดซึ่งเป็นพื้นฐาน ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างโดดเด่น ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของระบบเศรษฐกิจที่ถูกสร้างขึ้น โดยรัฐมุ่งเน้นปัจจัยภายนอกซึ่งขับเคลื่อนโดยแรงจูงใจของตลาดและภาคเอกชนที่แข็งแกร่ง³¹ ดังนั้นคุณลักษณะเฉพาะตัวของรัฐพัฒนา คือ รัฐที่ผู้นำหรือชนชั้นปกครองค่อนข้างควบคุมด้านการเมืองอย่างรัดกุม ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพสามารถสร้างกลไกวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนได้ดี รัฐเลือกได้ว่าสนับสนุนธุรกิจและอุตสาหกรรมใดบ้าง นำไปสู่ความเป็นไปได้ในการเกิดรัฐพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกระหว่างช่วงสงครามเย็นและสามารถดำรงอยู่ได้ แม้ในสถานะที่รัฐเข้ามาแทรกแซงระบบเศรษฐกิจแต่ยังสามารถบริหารภายใต้นโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจซึ่งตามปกติมีความจำเป็นที่ต้องเกิดการโต้แย้งหรือถูกต่อต้านจากกลุ่มทุนเก่า

³⁰ R. Alan Covey, "Kinship and the Performance of Inca Despotism and Infrastructural Power," in *Ancient States and Infrastructural Power*, ed. Clifford Ando and Seth Richardson, Europe, Asia, and America (University of Pennsylvania Press, 2017), 220-32.

³¹ Öniş, "The Logic of the Developmental State," 109-10.

ซึ่งคุณลักษณะพิเศษของรัฐพัฒนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถทำได้โดยไม่มีการต่อต้าน รวมทั้งรัฐยังมีบทบาทและดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง³²

2.3 การดำเนินนโยบายสู่ความเป็นรัฐพัฒนา

2.3.1 การปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจ

บริบทของสงครามเย็นเอื้อให้เกิดอำนาจนำของรัฐ ในการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแตกต่างไปจากทวีปยุโรปที่มีเพียงแต่ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ เนื่องจากปัจจัยความขัดแย้งจากความตึงเครียดนับตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมา นำไปรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าสู่สงครามที่มีการรบเกิดขึ้นจริงในสมรภูมิ เกิดสงครามกลางเมืองเกิดขึ้นในจีนช่วงทศวรรษที่ 1940 เป็นต้นกำเนิดของการแยกเป็นได้หัววัน ส่วนสงครามใหญ่ที่เกิดขึ้นเอเชียคือสงครามเกาหลีในช่วงทศวรรษที่ 1950 และในช่วงระหว่างทศวรรษที่ 1950 ถึง 1960 เริ่มมีรัฐถูกปลดปล่อยจากอาณานิคมเดิม จึงมีกลุ่มหัวอำนาจเก่าที่พยายามแย่งชิงความเป็นใหญ่ของรัฐต่างๆ ในภูมิภาค มีการใช้ความรุนแรงก่อการร้ายโดยพรรคคอมมิวนิสต์ที่ท้าทายอำนาจรัฐอยู่เป็นเนื่อง ความขัดแย้งระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซียได้นำประเทศทั้งสองไปสู่นโยบายเผชิญหน้าในทศวรรษที่ 1960 เกิดสงครามเวียดนามขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 จนถึงกลางทศวรรษที่ 1970 มีความขัดแย้งในกัมพูชาช่วงทศวรรษที่ 1980 เหล่านี้ส่งผลให้พลเมืองในรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบกับสภาวะภายใต้ความขัดแย้งและสงครามอยู่เป็นระยะ ซึ่งถือเป็นบริบทใหญ่ที่สำคัญทำให้รัฐมีบทบาทสูง จึงเป็นสาเหตุที่น่าสนใจของความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างความขัดแย้งในภูมิภาคและแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ทำให้รัฐพัฒนาในแบบเฉพาะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ดำรงอยู่ได้

2.3.2 นโยบายทดแทนการนำเข้า (Import-substituting industrialization: ISI)

ในขณะที่นักทฤษฎีโครงสร้างนิยมกล่าวไว้ว่า ปัญหาโครงสร้างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเริ่มก่อหวอดขึ้น โดยเฉพาะในรัฐที่กำลังพัฒนาหลังได้รับการปลดปล่อยจากเจ้าอาณานิคมตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เป็นต้นมา ทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันกับรัฐพัฒนาแล้วอย่างประเทศโลกที่หนึ่งได้ เพราะปัญหาหนี้สินเป็นจำนวนมากจากการ

³² Huff, "Turning the Corner in Singapore's Developmental State?," 214-18.

กั๊ยมเงินลงทุนผ่านองค์กรการเงินระหว่างประเทศ³³ เกิดวัฏจักรการก่อกั้นในรัฐโลกที่สามด้วยสาเหตุจากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจนั้น มาจากสินค้าเกษตรกรรมที่ผลิตส่วนใหญ่ เป็นสินค้าซึ่งไม่มีมูลค่าเพิ่ม (primary products) ไม่ต้องใช้กระบวนการผลิตหรือเทคโนโลยีขั้นสูง และการที่ตลาดแรงงานของรัฐโลกที่สามเหล่านี้เต็มไปด้วยแรงงานราคาถูกเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตจึงใช้วิธีเพิ่มจำนวนแรงงาน (input) ในการเพิ่มผลผลิตแทนการใช้เทคโนโลยี โดยเทคโนโลยีการผลิตส่วนใหญ่ถูกควบคุมโดยเจ้าอาณานิคมจึงไม่ได้ถูกถ่ายทอด หรือพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและหากต้องการปรับปรุงคุณภาพจากการผลิตจำเป็นต้องได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงเพื่อซื้อหาและนำเข้าเทคโนโลยีอันทันสมัยเหล่านั้น ต่างจากรัฐพัฒนาแล้วในโลกที่หนึ่งซึ่งสามารถสร้างเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีราคาสูง (output per unit) เพื่อปรับปรุงคุณภาพให้สินค้ามีมูลค่าสูงยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ และนำกำไรจากการขายสินค้ามาขึ้นค่าจ้างแรงงาน จึงวิเคราะห์ได้ว่ารัฐพัฒนาแล้วมีความได้เปรียบในระยะยาว³⁴ ดังนั้นผู้กำหนดนโยบายในรัฐกำลังพัฒนาจึงมีอุดมการณ์ต่อต้านลัทธิอาณานิคมและจำกัดการนำเข้าสินค้าราคาแพง โดยหันมาสนับสนุนประสิทธิภาพการผลิตภายในประเทศ เพื่อลดการพึ่งพาต่างชาติรวมทั้งใช้แรงงานและทรัพยากรภายในมากยิ่งขึ้น รัฐมีบทบาทสำคัญในการจำกัดการค้าขาย ควบคุมธุรกิจเอกชนหรือทำให้เป็นของรัฐ ช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อให้ธุรกิจในประเทศสามารถแข่งขันกับต่างชาติได้เพราะรัฐค้ำนึ่งถึงประโยชน์ของสังคมส่วนรวมมากกว่าธุรกิจส่วนตัวซึ่งส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้ชนชั้นนำและนายทุนที่แสวงหากำไรและผลประโยชน์ จึงเกิดแนวคิดหลังยุคอาณานิคมที่ส่งเสริมรัฐให้ขึ้นนำและมีบทบาทสูงสุดทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐมีศักยภาพสามารถทำให้นี้สาธารณะลดลงโดยไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติ นำไปสู่การดำเนินนโยบายช่วงแรกของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import-substituting industrialization: ISI) ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นที่นิยมของรัฐโลกที่สามส่วนใหญ่ โดยเฉพาะรัฐในลาตินอเมริกา อาฟริกา และรวมไปถึงประเทศในแถบเอเชีย ด้วยเหตุผลทางการเมืองหลังได้รับเอกราชที่ต้องการหลุดพ้นจากการกดขี่โดยเจ้าอาณานิคมแม้รัฐเหล่านั้นถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระภาพแล้วก็ตามด้วยเหตุที่ชนชั้นนำของรัฐเจ้าอาณานิคมยังคงควบคุมเทคโนโลยีในการผลิตอยู่³⁵ ในรูปแบบ

³³ มาสุก พงษ์ไพจิตร, พัฒนาการอุตสาหกรรมและพัฒนากการเศรษฐกิจ ประสบการณ์ของ เกาหลีใต้ บราซิล ไทย, การพัฒนาอุตสาหกรรม ประสบการณ์เกาหลีใต้, (กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541). หน้า 73.

³⁴ Krugman, "The Myth of Asia's Miracle," 62-67.

³⁵ มาสุก พงษ์ไพจิตร, พัฒนาการอุตสาหกรรมและพัฒนากการเศรษฐกิจ ประสบการณ์ของ เกาหลีใต้ บราซิล ไทย. หน้า 28-29.

ของทฤษฎีการพึ่งพา dependency theory³⁶ แต่ทว่านโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้ากลับสร้างปัญหาใหม่ คือการปิดกั้นช่องทางแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีสมัยใหม่ระหว่างรัฐเจ้าอาณานิคมและรัฐที่ได้รับเอกราช จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงในต้นทศวรรษที่ 1960 เริ่มขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อให้รัฐในภูมิภาคนี้เปิดเสรีทางการค้ามากขึ้นโดยองค์ระหว่างประเทศและรัฐมหาอำนาจสามารถผลักดันให้ยกเลิกนโยบายผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ISI)³⁷

2.3.3 นโยบายส่งเสริมการส่งออก (Export-oriented industrialization: EOI)

ช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศที่มีการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลักใหญ่ ๆ เริ่มเปลี่ยนนโยบายผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ISI) ไปเป็นนโยบายผลิตเพื่อการส่งออก (Export-oriented industrialization: EOI) ในแบบเสรีนิยมโดยอาศัยกลไกตลาดและระบบการค้าเสรี ที่รัฐออกนโยบายสนับสนุนด้วยการลดภาษีนำเข้า หรือดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อลดการปกป้องตลาดภายในประเทศลง เพื่อดึงดูดต่างชาติให้เข้ามาลงทุนมากขึ้นและเปิดให้เอกชนมีส่วนร่วมในการคิดสรรนโยบาย³⁸ อีกทั้งยังมีปัจจัยทางการเมืองหลายปัจจัยที่ผลักดันให้รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าสู่การเป็นรัฐพัฒนา ซึ่ง ชาล์มเมอร์ จอห์นสัน (Chalmers Johnson) นักวิชาการระหว่างประเทศ พยายามอธิบายโดยยกตัวอย่างเกาหลีใต้ ที่รัฐสามารถสร้างความชอบธรรมในการกุมอำนาจทางการเมืองเบ็ดเสร็จเด็ดขาด และใช้ความพยายามเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตผ่านนโยบายอุตสาหกรรมที่เลือกสรรโดยแนวทางของรัฐ อาจวิเคราะห์ได้ว่ารัฐมีบทบาทสำคัญช่วยสนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการผสมผสานและปรับเปลี่ยนนโยบายผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ISI) เป็นนโยบายผลิตเพื่อการส่งออก (EOI) ได้อย่างสอดคล้องต่อสภาวะการณ์ ซึ่งความเป็นไปได้ของนโยบายนั้นเกิดจากปัจจัยความเข้มแข็งของรัฐ โดยเฉพาะรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผู้นำพรรคการเมืองที่กุมอำนาจสูงสุดและทรงอิทธิพลเป็นอย่างมากในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง บทบาทของรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถูกครอบงำโดยกลุ่มที่ใช้อำนาจในการปกครองระบอบทหาร ผู้นำส่วนใหญ่มาจากขบวนการชาตินิยมแนวอนุรักษนิยมอย่างในเกาหลีใต้และไต้หวัน เช่นเดียวกันกับสิงคโปร์และญี่ปุ่นซึ่งแม้มีการเลือกตั้งแต่มีเพียงพรรค

³⁶ Andrés Velasco, "Dependency Theory," *Foreign Policy*, no. 133 (2002): 44-45, <https://doi.org/10.2307/3183555>, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/3183555>.

³⁷ ฝาสุก พงษ์ไพจิตร, พัฒนาการอุตสาหกรรมและพัฒนาการเศรษฐกิจ ประสบการณ์ของ เกาหลีใต้ บราซิล ไทย, 29-31.

³⁸ Yap, "Government's Credible Commitment in Economic Policy-Making: Evidence from Singapore," 238.

การเมืองหลักที่ทรงอิทธิพล และมีเสถียรภาพในการดำเนินนโยบายทางการเมืองเพียงพรรคเดียวที่กุมอำนาจมาโดยตลอดเป็นระยะเวลาอันส่งผลให้เกิดความสามารถในระดับสูงของรัฐในการควบคุมนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเลือกกำหนดสินค้าที่จะผลิต และแทรกแซงอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจซึ่งก่อให้เกิดการเจริญเติบโตโดยรวมทำให้รัฐได้รับความชอบธรรมจากความสำเร็จของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ ท่ามกลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างโดดเด่นและชัดเจน ทั้งนี้รัฐยังสามารถคัดสรรนโยบายจากระบบบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ รัฐกลุ่มพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชียตะวันออก (เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์) มีหน่วยงานที่เต็มไปด้วยข้าราชการส่วนใหญ่ซึ่งได้รับการศึกษาระดับสูงและมีพื้นฐานการศึกษาแนวตะวันตกที่น่าเชื่อถือ มีสถานะทางสังคมและได้ค่าตอบแทนสูง จึงปราศจากการคอร์รัปชันในระบบราชการ บุคคลากรเหล่านี้มีความสามารถดำเนินกลไกการประสานงานวางแผนนโยบายเลือกคัดสรรอุตสาหกรรมและถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของการสนับสนุนจากภาครัฐสู่ภาคเอกชนให้รับรู้เตรียมพร้อมและปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐโดยผ่านการจัดตั้งจากหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่หลากหลายรูปแบบเช่นหาสินค้าที่ต้องการผลิตและสามารถทำกำไรได้ดีในตลาดต่างประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาเพื่อช่วยปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมการผลิตจากกลุ่มเกษตรกรรม (primary products) เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทุน แรงงาน และวัตถุดิบน้อยในการผลิตภายใต้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น (light industry) และมีหน่วยงานที่ทำหาข้อมูลและพัฒนาอุตสาหกรรมระดับสูงขึ้นภายในประเทศต่อไป ดังนั้นการแทรกแซงของรัฐ ทำได้โดยผ่านตัวกลางจากหน่วยงานเหล่านี้ เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพ จากข้อจำกัดของภาคเอกชนในการหาแหล่งเงินทุนเพื่อการผลิตจากการคัดสรรนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการผลิตสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเพื่อส่งออกสู่ตลาดโลกได้ รัฐมีระบบประเมินประสิทธิภาพในการทำงาน จากระบบราชการที่เข้มแข็งส่งผลให้เกิดเสถียรภาพในภาพรวมซึ่งผู้นำส่งต่อไปยังวิถีปฏิบัติของข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์เลือกสรรกลุ่มสินค้าที่สามารถทำกำไรสูงสุด ทำให้รัฐสามารถสนับสนุนการผลิตที่ส่งผลเนื่องกับการเจริญเติบโตในภาคอุตสาหกรรม³⁹ นอกเหนือไปจากนี้ยังมีความเข้มงวดในการปิดช่องทางกักขังเงินโดยเสรีจากต่างประเทศของรัฐส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกโดยเข้าถือหุ้นธนาคารรายใหญ่เพื่อสามารถกำกับดูแลระบบการเงินการธนาคารอย่างรัดกุมไม่ให้ถูกแทรกแซงโดยต่างชาติ ดังตัวอย่างวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งที่เริ่มจากประเทศไทย และมีนโยบายเศรษฐกิจในการควบคุมหรือสนับสนุนวิสาหกิจบางประเภท

³⁹ Öniş, "The Logic of the Developmental State," 113-16.

รวมไปถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงและบริษัทเอกชนไม่สามารถดำเนินการได้เพื่อ กีดกันบริษัทต่างชาติไม่ให้เข้ามามีบทบาทในธุรกิจหลัก รัฐยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือแม้แต่ให้การ อุดหนุนช่วยเหลือทางการเงินกับบริษัทยักษ์ใหญ่ภายในประเทศ ที่มีศักยภาพควบคุมระบบการ ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าอุปโภคบริโภคภายใต้แนวทางนโยบายที่รัฐสนับสนุนเพื่อสามารถ เปลี่ยนแปลงกระบวนการกำหนดนโยบาย เพิ่มการมีส่วนร่วมในการประเมินและการปรับเปลี่ยน นโยบายของภาคเอกชน รวมทั้งสะท้อนจุดยืนของรัฐในการรับประกันชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นใน กรณีเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งถือเป็นความมุ่งมั่นที่น่าเชื่อถือของรัฐบาลต่อนักลงทุนและเพิ่มอำนาจในการ ต่อรองได้ดีอีกด้วย⁴⁰

2.4 ปาฏิหาริย์แห่งเอเชีย (Asian Miracle)

ความมั่นคงในช่วงสงครามเย็น มีความสำคัญส่งผลต่อแนวคิดในการจัดระบบเศรษฐกิจใน ประเทศแถบเอเชียตะวันออก โดยสามารถอธิบายลักษณะการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างเจริญก้าวหน้า ในช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา ว่ามีปัจจัยเกี่ยวเนื่องกับบริบทสงครามเย็นทางการเมืองและ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งไม่ใช่ปัจจัยจากระบบเศรษฐกิจโดยตรง โดยปัจจัยตัวแสดง คือ “รัฐ” สามารถเข้ามาผลักดันให้เกิดปาฏิหาริย์ทางเศรษฐกิจ (economic miracle) เมื่อเปรียบเทียบกับ ประเทศกำลังพัฒนาโลกที่สามในภูมิภาคอื่น ซึ่งมีการพัฒนาเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำและประสบปัญหา หลายประการเนื่องมาจากสภาวะสงครามเย็น ปัจจัยดังกล่าวกลายมาเป็นจุดเด่นที่สำคัญในการ พัฒนาเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกของรัฐพัฒนา (developmental state) จากการดำเนิน ยุทธศาสตร์สหรัฐฯ ในช่วงต้นของสงครามเย็น โดยเฉพาะต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกจะเน้นหนักไปที่ การพัฒนาญี่ปุ่น ซึ่งสหรัฐฯ ต้องการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่นให้กลับมาฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว หลังสงครามโลกครั้งที่สอง บนพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและการเมืองแบบประชาธิปไตย ความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายทางทหารและการพัฒนาในช่วงแรกของสหรัฐฯ มุ่งเป้าหมายไปที่ การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก ซึ่งคล้ายคลึงกับตัวแบบแผนมาร์แชลล์ (Marshall plan) ในปี ค.ศ.1947 ที่สหรัฐฯ ให้ความช่วยเหลือเยอรมันและประเทศในยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ดังนั้น นโยบายความมั่นคงของสหรัฐฯ ในช่วงต้นสงครามเย็นจึงมีมิติทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจนซึ่งแยกออก จากกันไม่ได้กับมิติทางการเมืองและความมั่นคง นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการให้สิทธิพิเศษแก่

⁴⁰ Yap, "Government's Credible Commitment in Economic Policy-Making: Evidence from Singapore," 250-51.

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้สามารถเข้าถึงตลาดในสหรัฐฯ ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์อันโดดเด่นของการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (Asian miracle) ในญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี ฮองกง และสิงคโปร์ จากการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมการผลิต มีอัตราค่าวาระโตและค่อนข้างสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่นซึ่งธนาคารโลกได้วิเคราะห์ว่าเป็นปาฏิหาริย์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic phenomenon) บริบทของสงครามเย็นและสงครามตัวแทนที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงยังเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมบทบาทของรัฐในการแทรกซึมและขยายอิทธิพลในประเทศมากขึ้น เนื่องจากการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นมากมาย เพื่อเตรียมพร้อมรับกับการทำสงครามปกป้องประเทศ และเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยช่วยสนับสนุนโครงสร้างที่เอื้อต่อการผลิต ที่ทำให้รัฐสามารถเน้นการสนับสนุนทุนการพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นสถานการณ์ของสงครามในเอเชียตะวันออกเฉียงตั้งแต่สงครามเกาหลีในปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมา รัฐในภูมิภาคจึงได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลจากการสนับสนุนนโยบายในภาพรวมของสหรัฐฯ เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้สินค้าที่ผลิตสามารถเข้าสู่ตลาดสหรัฐฯ ได้อย่างง่ายดาย จากการดำเนินนโยบายสนับสนุนการผลิตเพื่อส่งออก (EOI) โดยรัฐเจาะจงเลือกผลิตสินค้าให้ตรงต่อความต้องการของตลาด ส่งผลให้มีอัตราการเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดดโดยเฉพาะในรัฐพัฒนาคือ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และ สิงคโปร์ ความสำเร็จดังกล่าวได้สร้างความชอบธรรมในเชิงประจักษ์ให้รัฐจากการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจอย่างโดดเด่น⁴¹

นอกจากนี้ ปัจจัยทางยุทธศาสตร์ของสงครามเย็น เป็นสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตของรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้นด้วย นำไปสู่การขยายตัวทางการค้าและตลาดเพื่อส่งออกของรัฐพัฒนาจากเงื่อนไขของสงครามที่นอกจากส่งสินค้าออกสู่ตลาดสหรัฐฯ แล้วยังขยายตลาดในเอเชียตะวันออกเฉียงจากสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม ซึ่งเพิ่มพูนรายได้ของรัฐมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการเจริญเติบโตแบบปาฏิหาริย์ (Asian Miracle) นำไปสู่การผลิตที่มีพลวัตมากขึ้นด้วย หลังทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมาปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการส่งออก (EOI) และเปิดให้ทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศอย่างเสรีมากขึ้น นโยบายส่งเสริมการ

⁴¹ Ralph A. Cossa and Jane Khanna, "East Asia: Economic Interdependence and Regional Security," *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)* 73, no. 2 (1997): 219-24, <https://doi.org/10.2307/2623825>, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/2623825>.

ส่งออกที่เป็นนโยบายหลักจึงได้รับการสนับสนุน จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า รัฐพัฒนา ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (Asian developmental state) เกิดขึ้นได้โดยบริบทของสงครามเย็น โดยความขัดแย้งในภูมิภาคและความขัดแย้งภายในรัฐ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่วางแนวทางให้บทบาทของรัฐมีความเข้มแข็งเมื่อเทียบกับตัวแสดงอื่น รัฐจึงสามารถดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศจนประสบความสำเร็จ สร้างความชอบธรรมให้กับระบอบการเมืองการปกครองตลอดระยะเวลาในช่วงสงครามเย็น

2.5 การเป็ยงเบนรูปแบบการค้า

สงครามมีความสัมพันธ์ต่อการเกิดระบบเศรษฐกิจบางรูปแบบ ผลกระทบของสงครามหรือความขัดแย้งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจนอกจากนำไปสู่การเตรียมพร้อมของรัฐในการจัดการกลไกระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้สามารถรับมือกับสงคราม เกิดการระดมทรัพยากรภายในประเทศเพื่อมุ่งไปสู่อุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดการผลิที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การเพิ่มทรัพยากรของประเทศก่อให้เกิดลักษณะของเศรษฐกิจการเมืองที่พยายามหล่อหลอมสังคมให้เป็นหนึ่งเดียวกันปรับรูปแบบเพื่อขยายอำนาจทางเศรษฐกิจและผลผลิตของรัฐเพื่อการผลิตที่ดีขึ้น สู่อุเสถียรภาพและสังคมที่มั่นคงจากการกระจายรายได้มากขึ้นจากภาษี ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของรัฐที่อยู่ท่ามกลางภัยอันตรายจากความขัดแย้งในช่วงสงครามนำไปสู่ความเข้มแข็งของรัฐ ผ่านการขยายอำนาจและบทบาทความชอบธรรมของรัฐผ่านตัวแสดงที่เข้ามาควบคุม เช่น ทหาร หรือพรรคการเมือง ทำให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขยายฐานรายได้ของรัฐ เกิดการกระจายทรัพยากรหรือรายได้แบบใหม่จากการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ ที่ส่วนใหญ่ใช้ไปในทางเศรษฐกิจการผลิตเกี่ยวกับการสงครามก่อให้เกิดขีดความสามารถในทางทหารสูงขึ้น ซึ่งนอกจากเป็นการกระจายรายได้ภายในประเทศแล้ว ยังมีการกระจายรายได้ในระดับโครงสร้างการเมืองระหว่างประเทศผ่านความช่วยเหลือด้านต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและการทหาร ด้วยการเป็นพันธมิตรของสหรัฐฯ ทำให้รัฐมีความเข้มแข็งมากขึ้น ผู้นำเผด็จการสะสมความร่ำรวยและทำให้บทบาทของทหารสูงขึ้นในช่วงนั้น และทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนทางการค้าในรูปแบบของการแบ่งแยกระหว่างค่ายเสรีนิยม กับ ค่ายสังคมนิยม ซึ่งไม่ใช่รูปแบบปกติตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์⁴²

ในระบบการค้าเสรีที่เน้นหนักไปในทางการจัดอุปสรรคด้านการค้า การลงทุนและการเคลื่อนย้ายของเงินทุน ผู้แข่งขันทางเศรษฐกิจในระบบระหว่างประเทศย่อมสามารถแสวงหาโอกาสในการ

⁴² Krugman, "The Myth of Asia's Miracle," 63-65.

เข้าสู่ตลาดที่ต้นมีความสามารถจากศักยภาพและความชำนาญแตกต่างกัน รัฐที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าจึงได้เปรียบ ภายใต้ภาวะความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกันส่งผลให้รัฐโลกที่สามไม่สามารถเข้าสู่ตลาดเพื่อการส่งออกและประสบความสำเร็จลำบากในช่วงแรกของการได้รับเอกราชจากลัทธิจักรวรรดินิยมด้วยการวางแผนทางดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศ เร่งหาแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยีที่สามารถนำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว⁴³ ดังนั้นการที่รัฐใช้อำนาจเพื่อเข้ามาบีบบัณฑิตแทรกแซงให้การสนับสนุนธุรกิจที่ศักยภาพของภาคเอกชนไม่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ถือเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและอัดฉีดเงินลงทุนให้แก่ผู้ผลิต จากความผสมผสานระหว่างการดำเนินนโยบายผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import-substituting industrialization: ISI) และนโยบายผลิตเพื่อการส่งออก (Export-oriented industrialization: EOI) ทำให้รัฐพัฒนากลุ่มสี่เสือแห่งเอเชียตะวันออกสามารถปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายจากสภาวะความท้าทายทางเศรษฐกิจจากบริบทของสงครามเย็นผ่านกระบวนการที่ทำให้รัฐบาลมีความโปร่งใสในการบริหารประเทศ สร้างความน่าเชื่อถือไว้วางใจแก่นักลงทุนและภาคเอกชนจนประสบความสำเร็จจากนโยบายเศรษฐกิจที่ควบคุมและแทรกแซง โดยรัฐสามารถวางหลักเกณฑ์ระบบเศรษฐกิจได้อย่างตายตัวและแม่นยำ⁴⁴

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴³ Dhaka, "South Asia and Central Asia: Geopolitical Dynamics," 73.

⁴⁴ Yap, "Government's Credible Commitment in Economic Policy-Making: Evidence from Singapore," 250-52.

บทที่ 3

“สิงคโปร์” ประเทศเกิดใหม่ที่เต็มไปด้วยข้อถ้อยทางภูมิรัฐศาสตร์

การดำเนินนโยบายรวมทั้งพฤติกรรมของรัฐในระบบระหว่างประเทศนั้น มีปัจจัยของความเกี่ยวข้องหลายประการจากตัวแปรทางภูมิรัฐศาสตร์ อาทิเช่น ขอบเขตอำนาจอธิปไตยแห่งดินแดน ความมั่นคงในการปกป้องประเทศให้พ้นจากภัยคุกคามภายนอก อำนาจทางการเมืองและทรัพยากรที่มีอยู่ในอาณาบริเวณพื้นที่ จำนวนประชากรและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะแห่งชาติที่เป็นองค์ประกอบสำคัญทางกายภาพทำให้รัฐสามารถดำรงอยู่ได้⁴⁵ องค์ประกอบในแง่พื้นที่โดยขนาดของประเทศ หรือ geographical setting ทำให้ประเทศเล็กอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบด้านความเข้มแข็งในการใช้ดินแดนด้วยการตั้งรับระยะยาวหากมีสงครามเกิดขึ้น (defensive war) ไม่เพียงเท่านั้น องค์ประกอบของการมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนไม่มากนัก และมีแนวโน้มที่จะลดจำนวนน้อยลงไปตามกาลเวลาเพราะการนำมาใช้เป็นปัจจัยในการบริโภคและการผลิต ทำให้กรอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่มีขนาดเล็กจึงถูกจำกัดตามไปด้วย⁴⁶

3.1 ข้อจำกัดของสิงคโปร์โดยภาพรวม

“สิงคโปร์” เป็นรัฐเกิดใหม่ที่เพิ่งได้รับเอกราชเมื่อปี ค.ศ. 1965 มีอาณาเขตเพียงเจ็ดร้อยตารางกิโลเมตรซึ่งถือว่าเป็นประเทศขนาดเล็กเกือบจะที่สุดของโลก หรือมีพื้นที่ประมาณเกาะภูเก็ต ภูมิประเทศของสิงคโปร์เป็นเกาะตั้งอยู่ปลายสุดของแหลมมลายู ล้อมรอบด้วยเพื่อนบ้านคือมาเลเซียและอินโดนีเซียซึ่งมีท่าที่ไม่เป็นมิตรเท่าใดนัก พลเมืองของสิงคโปร์ที่ในขณะนั้นมีเพียง 2 ล้านกว่าคน ซึ่งน้อยที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแม้ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมสวนผักผลไม้เลี้ยงสัตว์ แปรรูปวัตถุดิบพื้นฐาน เช่น ยางพารา ดีบุก และวัตถุดิบขั้นพื้นฐานเพื่อนำมาเป็นสินค้าได้บ้างก็ตาม แต่สิงคโปร์ยังขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่เพาะปลูก และวัตถุดิบอีกมาก มีความจำเป็นต้องนำเข้าทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงชีวิตแทบทุกชนิด เช่น น้ำดื่ม อาหาร และสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวันจากประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะจากมาเลเซียเป็นหลัก⁴⁷ ปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์หลายประการที่กล่าวมาข้างต้น เป็นประเด็นทำให้สิงคโปร์ตกอยู่ในสภาวะการณ์อันไม่มั่นคงในช่วงแรกหลังการประกาศเอกราช สิงคโปร์ต้องเผชิญกับความท้าทายในฐานะประเทศเกิดใหม่ที่มีความไม่พร้อม

⁴⁵ Dhaka, "South Asia and Central Asia: Geopolitical Dynamics," 63.

⁴⁶ กระมล ทองธรรมชาติ, การเมืองระหว่างประเทศ (แพรวทิทยา, 2514). หน้า 58-70.

⁴⁷ โครีน เพ็ญเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์. หน้า 1-7.

ภายหลังแยกประเทศออกมาจากสหพันธรัฐมาลายา เพราะความขัดแย้งทางการเมืองและความแตกต่างทางเชื้อชาติวัฒนธรรม รวมทั้งเต็มไปด้วยความวิตกกังวลเรื่องการอยู่รอดและระบบเศรษฐกิจที่อ่อนแอไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งผลต่อเสถียรภาพอันล่อแหลมต่ออันตรายด้านความมั่นคงเป็นอย่างมาก สิงคโปร์ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ การว่างงาน และการขาดแคลนแรงงานทักษะพิเศษที่ไม่สามารถให้ความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนต่างชาติ ไม่มีระบบสาธารณสุขที่จำเป็น มีสภาพการณ์ความตึงเครียดของเชื้อชาติและอุดมการณ์ที่แตกต่าง รวมทั้งปัญหาสำคัญอย่างยิ่งอีกประการคือการประกาศถอนฐานทัพนาวิกโยธินซึ่งเป็นฐานทัพใหญ่ในพื้นที่ของประเทศอังกฤษ ทำให้สิงคโปร์คาดการณ์ว่าอัตราว่างงานในต้นทศวรรษที่ 1970 จะเพิ่มสูงขึ้นถึงขั้นวิกฤติและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ปัญหานี้อาจลุกลามไปสู่ปัญหาสังคม การเมืองและการปกครองได้ในท้ายที่สุด

3.2 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงแรก (ปี ค.ศ. 1959-1965)

3.2.1 นโยบายต่อประเทศเพื่อนบ้าน

ในช่วงต้นการที่สิงคโปร์ได้รับสิทธิปกครองตนเองจากอังกฤษในปี ค.ศ. 1959 เกิดความท้าทายทางการเมืองและสังคมหลายครั้งไม่ต่างไปจากการเปลี่ยนผ่านของรัฐอื่นในเอเชีย เช่น อินเดีย จีน พม่า มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ที่เพิ่งได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคม ภายใต้สถานการณ์ปั่นป่วนจากความตึงเครียดทางเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ที่ซับซ้อน นำไปสู่ปัญหาความเป็นชาตินิยมของชาวจีนหัวโบราณในสิงคโปร์ซึ่งมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอุดมการณ์ฝ่ายซ้ายแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์พร้อมที่จะลุกฮือขึ้นมาปฏิวัติ เนื่องจากปัญหาการว่างงานสำหรับพลเมืองที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษและไม่สามารถสื่อสารได้จึงเกิดการจลาจลขึ้น เช่นเดียวกับความไม่สงบของแรงงานที่ขยายวงกว้างจากปัญหาการว่างงานที่มีอัตราสูงถึงเกือบร้อยละ 14 ทำให้สหภาพแรงงานก่อจลาจลและมีการประท้วงกระจายไปทั่วประเทศ ท่ามกลางความไม่สงบนี้ ผลักดันพรรคกิจประชา (People's Action Party) หรือ PAP ซึ่งก่อตั้งได้เพียงไม่ถึงห้าปีสู่การรวมเสถียรภาพระบอบการปกครองและความไม่สงบทางชาติพันธุ์ที่เป็นกลาง และต่อมาได้ตัดสินใจจากประชามติของพลเมืองส่วนใหญ่ นำประเทศสิงคโปร์เข้าร่วมกับมาเลเซีย ซาราวัก และซาบฮ์ ในการจัดตั้งกลุ่มสหพันธรัฐมาลายา หรือ Federation of Malaysia ในปี ค.ศ. 1963⁴⁸ ซึ่งแม้การดำเนินนโยบายดังกล่าวจะสามารถแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ได้

⁴⁸ Calder, "How Singapore Became Smart," 32-34.

ในระยะแรก แต่ได้นำไปสู่ความท้าทายใหม่ด้านความมั่นคงทางทหารและเศรษฐกิจ จากนโยบายเผชิญหน้า (Konfrontasi หรือ Confrontacy Policy) ของประธานาธิบดีซูการ์โนแห่งอินโดนีเซีย เพื่อตอบโต้ จากความไม่พอใจในข้อเรียกร้องที่สหพันธรัฐมาลายา ต้องการผนวกดินแดนบนเกาะบอร์เนียว หรือเกาะกาลีมันตัน โดยอินโดนีเซียมองว่าเป็นภัยคุกคามความมั่นคงโดยมีอังกฤษอยู่เบื้องหลังในการคงอำนาจอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้ว่าทั้งสองประเทศจะมีสายสัมพันธ์ทางเชื้อชาติเผ่าพันธุ์และภาษา และมีความร่วมมือทางด้านแรงงาน เศรษฐกิจการลงทุนด้วยกันเป็นจำนวนมากก็ตาม⁴⁹ และด้วยความเป็นชาตินิยมของอินโดนีเซียที่เพิ่งได้รับเอกราชจากเนเธอร์แลนด์ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากจีนและสหภาพโซเวียตให้เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติตะวันตก ทำให้อินโดนีเซียเชื่อว่าการจัดตั้งสหพันธรัฐมาลายาในปี 1963 นั้นมีอังกฤษอยู่เบื้องหลังเพื่อสร้างแผนที่อาณาเขตใหม่ในภูมิภาค⁵⁰ นโยบายตอบโต้ชาติตะวันตกของอินโดนีเซียนั้นครอบคลุมรวมถึงรัฐที่เคยเป็นอาณานิคมของลัทธิจักรวรรดินิยม ซึ่งเต็มไปด้วยความท้าทายจากกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และวิกฤติความขัดแย้งในเวียดนามที่แผ่ขยายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น กระทบความมั่นคงของสิงคโปร์อย่างมากจากการก่อวินาศกรรมในปี ค.ศ. 1965 ของหน่วยคอมมานโดอินโดนีเซียตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วยการวางระเบิดสถานที่สำคัญในสิงคโปร์ถึง 29 แห่ง เช่น ดึกแมคโดนัลด์เฮาส์ซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของเศรษฐกิจสิงคโปร์ เป็นที่ตั้งธนาคารฮ่องกงเซี่ยงไฮ้และธนาคารอีกหลายแห่ง รวมทั้งสำนักผู้สำเร็จราชการอังกฤษในสมัยที่สิงคโปร์เคยอยู่ใต้อาณานิคม สำนักงานข้าหลวงใหญ่ออสเตรเลีย และสถานกงสุลญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นพื้นที่สัญลักษณ์ของชาวต่างชาติในสิงคโปร์⁵¹ ข้อท้าทายจากปัญหาทางเศรษฐกิจและการค้ากับอินโดนีเซียที่สิงคโปร์เผชิญโดยต่อเนื่องจากนโยบายเผชิญหน้าในสมัยประธานาธิบดีซูการ์โนไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสิงคโปร์ทางด้านความมั่นคงแล้ว การปิดกั้นติดต่อค้าขายกับอินโดนีเซีย ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและรายได้ของสิงคโปร์ เนื่องจากอินโดนีเซียเป็นตลาดใหญ่ในภูมิภาค สิงคโปร์มีความพยายามเพื่อหาช่องทางทางการเจรจากับอินโดนีเซียมาโดยตลอดจนกระทั่งท้ายที่สุดประสบความสำเร็จ ด้วยการปรับนโยบายสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับอินโดนีเซียภายใต้ข้อตกลงไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน ทำให้ข้อขัดแย้งและปัญหาความมั่นคงระหว่างทั้งสองประเทศคลี่คลายลง นอกเหนือไปจากนี้สิงคโปร์ยังได้บรรลุข้อตกลงกับอินโดนีเซียในปี ค.ศ.

⁴⁹ "ร่วมรากแต่ขัดแย้ง ความบาดหมางระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย," 2020, <https://www.the101.world/malaysia-and-indonesia-conflict/>.

⁵⁰ สิริฉัตร รักรการ, "การกำเนิดของรัฐมาเลเซียและอินโดนีเซียสู่ประเด็นความขัดแย้งตั้งแต่ทศวรรษ 1950 - ปัจจุบัน," วรสาร มอง : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, no. 11 กันยายน พ.ศ. 2555 (2555), หน้า 6.

⁵¹ Calder, "How Singapore Became Smart," 35.

1970 เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้วยการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวและที่พัก ซึ่งทำให้นักลงทุนสิงคโปร์มีส่วนในกิจการลงทุนสร้างโรงแรมบนเกาะบาหลีถึง ร้อยละ 49 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของการลงทุนในพื้นที่ และมีส่วนในธุรกิจผลิตยางพารา ทำป่าไม้ โรงสี ธนาคาร โรงงานผลิตเหล็กและอาหาร สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมถึง 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งความร่วมมือระหว่างสิงคโปร์และอินโดนีเซียในช่วงเวลาดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย

นอกจากข้อขัดแย้งที่มีกับอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านแล้ว สิงคโปร์ยังถูกมาเลเซียซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเทศเพื่อนบ้านมองว่าเป็นภัยคุกคามทางการเมือง เพราะนอกเหนือจากความกดดันภายในประเทศด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายแล้ว การที่ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์อยู่ในการควบคุมของชาวจีนโพ้นทะเลซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย ในลักษณะเช่นเดียวกับมาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย โดยการครอบงำทางเศรษฐกิจของพ่อค้าชาวจีนกลุ่มดังกล่าวมีความเชื่อมโยงเป็นอย่างดีกับพ่อค้าชาวจีนรายใหญ่ที่กุมระบบเศรษฐกิจในสิงคโปร์ไว้ทั้งหมด⁵² รวมทั้งเกิดความขัดแย้งและความไม่เท่าเทียมกันระหว่างพลเมืองสิงคโปร์กับพลเมืองมาเลเซียจากนโยบายภูมิบุตรา (Bumiputera) ซึ่งเป็นนโยบายแบ่งแยกเชื้อชาติของมาเลเซีย นำไปสู่การจลาจลเพื่อต่อสู้กับความไม่เป็นธรรมในการแบ่งแยกเชื้อชาติจนมีผู้คนจำนวนมากบาดเจ็บและเสียชีวิต ทำให้ในที่สุดสิงคโปร์จำต้องตัดสินใจแยกประเทศออกจากสหพันธรัฐมาลายาในปี ค.ศ. 1965 หลังจากการเข้าร่วมได้เพียงปีเศษเท่านั้น⁵³

3.2.2 นโยบายเศรษฐกิจและการจ้างงาน

สิงคโปร์มีข้อท้าทายจากอัตราการว่างงานสูง และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัญหาเศรษฐกิจที่ก่อตัว เป็นผลสืบเนื่องมาจากการไม่มีตลาดร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซียซึ่งถือเป็นตลาดใหญ่ที่สำคัญ ดังนั้นสิงคโปร์จึงมีความพยายามที่จะปรับแนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจมาโดยตลอดในระยะแรกก่อนได้รับเอกราช โดยหวังเพิ่มอัตราการจ้างงานด้วยการออกนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งใช้งบประมาณต่ำขึ้นในปี ค.ศ. 1959 ได้แต่งตั้ง

⁵² Kevin Grice and David Drakakis-Smith, "The Role of the State in Shaping Development: Two Decades of Growth in Singapore," *Transactions of the Institute of British Geographers* 10, no. 3 (1985): 351, <https://doi.org/10.2307/622183>, [http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/622183](http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/622183).

⁵³ Calder, "How Singapore Became Smart," 32-35.

คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสิงคโปร์ หรือ Singapore Tourist Promotion Board และให้ผู้กำกับภาพยนตร์ชื่อดัง ซอว์ บราเทอร์ เป็นผู้อำนวยการจัดทำแคมเปญรวมไปถึงการออกแบบรูปปั้น “เมอร์ไลออน” มีหัวเป็นสิงโตพ่นน้ำ มีหางเป็นเงือก เป็นสัญลักษณ์ของประเทศสิงคโปร์ที่ตั้งตระหง่านอยู่ตรงแม่น้ำสายหลักของประเทศ และเป็นจุดสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเพื่อสร้างรายได้ แม้นโยบายเปิดตลาดท่องเที่ยวทำให้มีการจ้างงานบางตำแหน่งเพิ่มขึ้นได้บ้าง แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาการว่างงานได้อย่างถาวร

3.2.3 นโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (ISI)

สิงคโปร์ ดำเนินแผนนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ (Import Substitution Industrialization: ISI) และพยายามดึงดูดความสนใจของนักลงทุนจากต่างชาติรวมทั้งนักลงทุนภายในประเทศซึ่งต้องการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ด้วยการก่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานบนพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมจูรง (The Jurong industrial estate) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ถึง 9 พันเอเคอร์ หรือประมาณ 36.4 ตารางกิโลเมตรให้กลายเป็นศูนย์อุตสาหกรรมที่มาเมื่อปี ค.ศ. 1961 และทำให้สิงคโปร์เริ่มเปิดตลาดสินค้าที่ผลิตภายในประเทศเพื่อส่งออกสู่สหรัฐฯ อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ สิงคโปร์ได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือ Economic Development Board (EDB) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1961 ภายใต้กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมให้เป็นหน่วยงานที่รองรับนโยบายจากรัฐบาลเพื่อนำไปวางแผนและดำเนินการ ต่อมารัฐบาลสิงคโปร์อนุมัติงบประมาณมหาศาลเพื่อก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมจูรง (The Jurong industrial estate) ออกกฎหมายอนุมัติให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนภายในประเทศเพื่อชักจูงให้เข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งเปิดการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้นักธุรกิจชาวสิงคโปร์เข้ามาตั้งโรงงานขนาดเล็กเพื่อผลิตสินค้าที่ใช้ภายในประเทศซึ่งมีรัฐบาลสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีนักลงทุนชาวฮ่องกงและชาวไต้หวันเริ่มสนใจเข้ามาตั้งโรงงานผลิตสินค้าจำพวกสิ่งทอและของเล่นเด็ก แต่ยังไม่สามารถเพิ่มอัตราการจ้างงานได้เนื่องจากโรงงานเหล่านั้นใช้เทคโนโลยีต่ำและมีขนาดเล็กจึงไม่จำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมากเท่าใดนัก รวมทั้งปัญหาจากระบบนิคมอุตสาหกรรมเองคือการขาดน้ำใช้สอยและมลพิษของน้ำจากชายฝั่ง ทำให้โครงการดังกล่าวยังไม่สามารถกระตุ้นการลงทุนตามที่ได้คาดหวังไว้ ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์ร่วมทุนกับภาคเอกชนสร้างโรงงานผลิตสินค้าหลายหลากชนิดแบบลองผิดลองถูก เช่น กระดาษซีไอเคิล และสินค้าเซรามิค รวมทั้งธุรกิจต่อเรือและซ่อมเรือ

ร่วมกับบริษัทญี่ปุ่น แต่ด้วยการไร้ประสบการณ์ความรู้ความชำนาญ และข้อจำกัดทางทรัพยากรที่ต้องนำเข้าเหล็กกล้าจากญี่ปุ่น จึงทำให้โรงงานดังกล่าว รวมทั้งอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องประสบกับความล้มเหลว สิงคโปร์ไม่ได้ลดละความพยายามด้วยการติดต่อให้บริษัทผู้ผลิตเบ็ดตกปลาของนอร์เวย์เข้ามาตั้งโรงงาน ทำให้มีการว่าจ้างแรงงานมากขึ้นพอสมควร

สิงคโปร์ยังสร้างความแตกต่างให้กับนักลงทุนด้วยการก่อตั้งหน่วยงาน one-stop agency ทำให้สามารถติดต่อยื่นความจำนองและสอบถามข้อมูล เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหลายเรื่องได้ในที่เดียว เป็นการลดขั้นตอนและทวนเวลาในการติดต่อสำนักงานราชการหลายแห่ง นอกจากนี้สิงคโปร์ยังเพิ่มมาตรการในการออกเอกสารยกเว้นหรือลดการจ่ายภาษี เพื่อสนับสนุนบริษัทและโรงงานที่พัฒนาขีดความสามารถและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือ “พีซี” ที่ย่อมาจาก Pioneer Certificate Incentive (PC) ยกเว้นภาษีเป็นเวลา 2-5 ปีให้แก่บริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานในช่วงบุกเบิกที่ใช้แรงงานจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นการผลิตและการขยายตัวของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโรงงานปิโตรเคมี เช่น บริษัทน้ำมันเชลล์ สิงคโปร์ยังได้เพิ่มภาษีศุลกากรนำเข้าเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมเกิดใหม่ และเริ่มเน้นนโยบายปรับปรุงความชำนาญงานด้วยการผลิตบุคลากรให้สามารถช่วยพัฒนาประเทศได้ในอนาคตเพื่อให้แรงงานสิงคโปร์ปรับปรุงประสิทธิภาพ⁵⁴ จนในปี ค.ศ. 1962 สิงคโปร์ได้กลายเป็นท่าเรือที่พลุกพล่านอันดับสองของโลก รองจากพอร์ตออฟรอตเทอร์ดามในยุโรป และเป็นท่าเรือขนถ่ายปิโตรเลียมซึ่งเป็นอุตสาหกรรมสำคัญจากมาเลเซียและอินโดนีเซียสู่ยุโรป โดยมีจำนวนมากเป็นอันดับสามของโลก⁵⁵

3.3 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สอง (ปี ค.ศ. 1966-1973)

3.3.1 นโยบายพึ่งพาตนเองหลังอังกฤษประกาศถอนฐานทัพ

สิงคโปร์เคยพึ่งพาอังกฤษอย่างเต็มตัว ในระหว่างอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิที่พระอาทิตย์ไม่มีวันตกดินเป็นเวลายาวนานถึง 144 ปี อังกฤษได้ประกาศเมื่อต้นปี ค.ศ. 1968 ว่า จะถอนกองกำลังออกจากสิงคโปร์ก่อนกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในปี ค.ศ. 1971 สร้างความหวาดกลัวให้สิงคโปร์เป็นอย่างมาก ต่อการแผ่ขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยประเมินว่านอกจากเกิดสุญญากาศแห่งอำนาจทางด้านความมั่นคงแล้ว ยังส่งผลให้เกิด

⁵⁴ Lee Kuan Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," in *Singapore and The Asian Economic Boom* (New York: Harper Collins Publishers Inc., 2000), 50-61.

⁵⁵ Grice and Drakakis-Smith, "The Role of the State in Shaping Development: Two Decades of Growth in Singapore," 348.

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากแรงงานที่ต้องตกงานกว่าเจ็ดหมื่นคน ซึ่งคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 20 ของอัตรามวลรวมภายในประเทศ (GDP) และหากอัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องไปโดยไม่ได้รับการแก้ไข อาจนำไปสู่สถานะเศรษฐกิจตกต่ำรวมไปถึงปัญหาทางสังคม การเมือง ความมั่นคง และปัญหาอื่นตามมาอีกมากมาย แม้สิงคโปร์ได้เจรจากับรัฐบาลอังกฤษขอเงินชดเชยจากการเลิกจ้างเพื่อทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้นกับแรงงานชาวสิงคโปร์ซึ่งอังกฤษตกลงจ่ายให้หนึ่งในสี่ ส่วนที่เหลือให้เป็นสินเชื่อกู้ยืม และสิงคโปร์ขอร่วมมือให้อังกฤษรื้อถอนสิ่งก่อสร้างทั้งหมดเพื่อให้สามารถปรับปรุงสำหรับการใช้งานต่อไปนั้น แต่การที่อังกฤษใช้เวลาสิงคโปร์อย่างกระชั้นชิดโดยไม่ทันตั้งตัว ทำให้รัฐบาลสิงคโปร์ต้องใช้เวลาอันจำกัดเพื่อดำเนินการจัดการกับพื้นที่จำนวนมหาศาลด้วยเวลาเพียง 3 ปี อีกทั้งอังกฤษยังไม่ได้ให้ความสนับสนุนด้านเศรษฐกิจในระยะยาวผ่านช่องทางตลาดการค้าขาย และอุตสาหกรรมร่วมกับสิงคโปร์แต่อย่างใดเลย การที่อังกฤษให้เพียงเงินชดเชยรวมค่าใช้จ่ายในการฝึกทักษะงานใหม่ให้กับแรงงานทั้งหมดที่ได้รับผลกระทบนั้นสิงคโปร์มองว่าเป็นการพึ่งพาความช่วยเหลือแต่เพียงอย่างเดียว คล้ายกับในกรณีที่อังกฤษจ่ายเงินชดเชยให้กับแรงงานในประเทศมอลต้าระหว่างที่คลองชูเอสต้องถูกระงับเส้นทางการเดินเรือเป็นการชั่วคราว ในช่วงสงครามระหว่างกลุ่มประเทศอาหรับกับอิสราเอล⁵⁶ นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์ยังประสบกับปัญหานานัปการภายหลังได้รับเอกราชและอยู่ในภาวะที่สับสนอย่างมากต่อความอยู่รอดของประเทศ เนื่องจากในช่วงแรกสิงคโปร์ยังคงต้องพึ่งพาการค้าและการลงทุนจากภายนอก แต่มาเลเซียและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจในการติดต่อกับประเทศคู่ค้าโดยตรง ไม่ผ่านประเทศเล็กๆ อย่างสิงคโปร์ ทำให้ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์ได้รับผลกระทบอย่างหนัก

สิงคโปร์มีแผนเตรียมการล่วงหน้าโดยก่อตั้งหน่วยงาน Bases Economic Conversation Department ขึ้นในปี ค.ศ. 1967 เพื่อสงวนแรงงานคุณภาพ ส่งเสริมการพัฒนาแรงงานในตำแหน่งที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งทำสัญญาสัมปทานกับบริษัทตัวแทนบริหารท่าเรือเอกชนเป็นระยะเวลา 5 ปีเพื่อให้งานท่าเรือและการจ้างแรงงานต่อจากอังกฤษซึ่งถอนฐานทัพดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ต้องหยุดพักงาน ไม่ย่อท้อในการวางแผนพัฒนาภูมิศาสตร์ได้อย่างอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และใช้เวลาเพียงสามปีที่อังกฤษเตรียมการถอนฐานทัพออกจากพื้นที่จำนวนหนึ่งหมื่นห้าพันเอเคอร์หรือประมาณ 60.7 ตารางกิโลเมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11 ของพื้นที่ทั้งหมดในประเทศสิงคโปร์ให้เสร็จสิ้น

⁵⁶ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 53-57.

ภายในปี 1971 นั้น สิงคโปร์สามารถเปลี่ยนเกาะขนาดจิ๋วซึ่งเคยเป็นที่ตั้งกองกำลังทางทหาร ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยตั้งชื่อใหม่ว่าเกาะ “เซนโตซ่า” ดังแปลงบริเวณศูนย์บัญชาการกองทัพบกอังกฤษ เป็นคลับเฮาส์สำหรับพักผ่อนและสันทนาการ เปลี่ยนสนามบินทหารให้สามารถรองรับเที่ยวบินของเอกชน ขยายสนามบินชางกีและพัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติ สร้างมหาวิทยาลัยแห่งชาติซึ่งรองรับนักศึกษาถึงสองหมื่นหกพันคนบนพื้นที่ซึ่งแต่เดิมเคยใช้เกี่ยวกับทางทหาร ดึงดูดการคมนาคมจากทั่วโลกโดยเปลี่ยนฐานทัพเรืออังกฤษเป็นท่าเรือพลเรือนสำหรับเอกชนสำหรับขนส่งสินค้าและด้วยความสามารถในการใช้ประโยชน์จากนโยบายเศรษฐกิจเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์เดิมทำให้สิงคโปร์มีจำนวนนักลงทุนต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาทำธุรกิจบนพื้นที่ดังกล่าวมากมาย มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจำนวนมหาศาล รวมทั้งได้พัฒนาระบบเศรษฐกิจภายในสิงคโปร์ให้กระตือรือร้นอย่างรวดเร็วในเวลาต่อมา⁵⁷

3.3.2 นโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออก (EOI)

แม้ว่าสิงคโปร์จะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นก็ตาม แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องเสาะหาอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เพื่อป้อนตลาดแรงงานและเพื่อดึงดูดบริษัทข้ามชาติให้มาลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรม ในปี ค.ศ. 1968 สิงคโปร์ได้กู้ยืมเงินลงทุนจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของสหรัฐฯ และยังได้เปิดตลาดค้าขายระหว่างกัน รวมถึงการเพิ่มข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าที่สหรัฐฯมีโครงการให้ความช่วยเหลือกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น โครงการให้กู้ยืมเงินลงทุนแก่ประเทศอินโดนีเซีย และโครงการก่อสร้างเพื่อการพัฒนาในประเทศไทย โดยผ่านการส่งสินค้าที่ผลิตจากโรงงานอเมริกันซึ่งตั้งอยู่ในสิงคโปร์ ทำให้เกิดการสร้างตลาดสำหรับผู้ผลิตและเพิ่มอัตราการจ้างงานในสิงคโปร์ให้สูงขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งต่อมาในปลายทศวรรษที่ 1960 สิงคโปร์เริ่มพัฒนาความเป็นศูนย์กลางแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อทดแทนข้อจำกัดทางเศรษฐกิจภายในประเทศด้วยการปรับเปลี่ยนประเทศเป็นศูนย์กลางแห่งภูมิภาคเพื่อให้สามารถรับเงินช่วยเหลือจากสหรัฐฯภายใต้โครงการมากมาย โดยที่สิงคโปร์ริเริ่มนโยบายเชิงรุกสำหรับรองรับโครงการเพื่อการพัฒนาประเทศโลกที่สามซึ่งใช้เงินสนับสนุนโดยตรงสหรัฐฯ และสามารถดึงดูดโครงการเพื่อการพัฒนาในหลายด้านจากองค์การสหประชาชาติ หรือ United Nation (UN) และหน่วยงานเพื่อการ

⁵⁷ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 49-55.

พัฒนาระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ United States Agency for International Development (USAID) ด้วยเงินสนับสนุนและความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นจากองค์กรดังกล่าวยังทำให้เกิดการพัฒนาสถานะ แวดล้อมและสิ่งก่อสร้างที่อำนวยความสะดวก รวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรของสิงคโปร์ อีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ทำข้อมูลเพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เช่น โครงการของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย หรือ Asian Development Bank (ADB) และ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ Southeast Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO) อีกด้วย⁵⁸

สิงคโปร์ได้ริเริ่มมาตรการออกเอกสาร “ดีอีไอ” Development and Expansion Incentive (DEI) ให้กับบริษัทที่มีการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ระดับโลกหรือระดับภูมิภาคที่มีการ ประสานงานและควบคุมกิจกรรมทางธุรกิจ และจากความสำเร็จของสหรัฐต่อสิงคโปร์นำไปสู่การ สนับสนุนทางเศรษฐกิจที่ได้รับจากสหรัฐอย่างมหาศาล ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและความ ก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการผลิตของสิงคโปร์อย่างชัดเจน จนทำให้ในปี ค.ศ. 1968 บริษัทเท็กซัส อินสตรูเมนต์ ได้ตัดสินใจเข้ามาตั้งโรงงานประกอบอุปกรณ์หน่วยความจำของคอมพิวเตอร์ในสิงคโปร์ ซึ่งถือเป็นก้าวแรกของอุตสาหกรรมต่างชาติที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงในขณะนั้นด้วยระบบที่มีประสิทธิภาพ ที่สิงคโปร์ใช้เพื่อกระชับขั้นตอนดำเนินการให้โรงงานดังกล่าวสามารถเริ่มกระบวนการผลิตด้วยระยะ เวลาเพียง 50 วัน ทำให้เคลื่อนย้ายไปยังบริษัทฮิวเลตแพคการ์ดซึ่งเป็นคู่แข่งเร่งส่งที่มาสำรวจ และ ลงนามข้อตกลงสร้างโรงงานผลิตในสิงคโปร์หลังจากนั้นเพียงไม่นาน

ความมีประสิทธิภาพรวมทั้งนโยบายที่สนับสนุนการดำเนินงานก่อตั้งธุรกิจอย่างรวดเร็วของ สิงคโปร์ ได้เป็นที่รู้จักทั่วกลุ่มผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของสหรัฐฯ ส่งผลทำให้สิงคโปร์ เป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนสร้างโรงงานเพื่อผลิตสินค้านวัตกรรมขั้นสูงเนื่องจากในขณะนั้นบริษัทผู้ผลิต ต่างพากันหลีกเลี่ยงการลงทุนในไต้หวันและฮ่องกงซึ่งอยู่ใกล้กับจีนแผ่นดินใหญ่เนื่องจากความเสี่ยง จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายใต้ผู้นำใหม่คือ เหมา เจ๋อตง โดยสิงคโปร์สามารถโน้มน้าว นักลงทุนชาวอเมริกันให้เข้ามาสร้างโรงงานอุตสาหกรรมเกือบ 200 แห่ง มีมูลค่าถึงว่าหนึ่งหมื่น เก้าพันล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเป็นโอกาสให้สิงคโปร์สามารถยกระดับเทคโนโลยีและเพิ่มประสิทธิภาพ

⁵⁸ Chua, "US-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-alignment in the Cold War," 164-71.

ผลิตภัณฑ์รวมไปถึงการลดค่าใช้จ่ายการผลิตเนื่องจากแรงงานมีทักษะและประสิทธิภาพสูงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการต่างชาติขึ้นค่าแรงให้แรงงานชาวสิงคโปร์โดยไม่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ

หลังจากสิงคโปร์แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของโรงงานผู้ผลิตสัญชาติอเมริกัน ในปลายทศวรรษที่ 1970 บริษัทเจเนอรัลอิเล็กทริก หรือ จีอี ได้เข้ามาตั้งโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ถึงหกแห่งในสิงคโปร์ ว่าจ้างแรงงานมากที่สุด จนกลายเป็นฐานการผลิตหลักของสินค้าอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เพื่อส่งออกไปยังที่ต่าง ๆ รวมทั้งทำให้นักลงทุนย้ายฐานการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นหลังไหลเข้ามาสร้างโรงงานผลิตสินค้าเทคโนโลยีระดับกลางเพื่อส่งออกไปสหรัฐฯ ยุโรปและส่งกลับไปประเทศญี่ปุ่นเอง โดยฐานการผลิตที่สิงคโปร์ทำให้ญี่ปุ่นกลายเป็นกลุ่มนักลงทุนใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออก⁵⁹

3.3.3 นโยบายต่างประเทศและเศรษฐกิจ ช่วงสงครามเย็นและสงครามเวียดนาม

สิงคโปร์ ยังเล็งเห็นโอกาสในช่วงสงครามเย็น เนื่องจากความต้องการทางด้านยุทธศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนโยบายปิดล้อม หรือ containment policy ของสหรัฐฯ ทำให้สิงคโปร์ปรับแนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ด้วยการเปลี่ยนท่าทีจากความเป็นชาตินิยมหันไปเป็นพันธมิตรอันดีกับสหรัฐฯ ถือเป็นจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์ทางการทูตของทั้งสองประเทศในปี ค.ศ. 1966 และจากความกังวลว่าอังกฤษจะถอนฐานทัพแม้สิงคโปร์มีความพยายามโน้มน้าวอังกฤษเป็นอย่างมาก ทำให้สิงคโปร์มีความกระตือรือร้นด้วยการเชิญสหรัฐฯ ให้เข้าสำรวจท่าเรือนาวิกโยธินที่เคยเป็นของกองทัพอังกฤษ จนในที่สุดสิงคโปร์สามารถบรรลุข้อตกลงซึ่งมีมูลค่ามหาศาลกับสหรัฐฯ ในการให้เช่าพื้นที่ของฐานทัพอังกฤษเดิมสำหรับซ่อมบำรุงกองเรือรบและอากาศยาน เพื่อให้กองกำลังทหารของสหรัฐฯสามารถปฏิบัติการซ่อมรบ และขนส่งยุทธโปกรณ์ในช่วงขยายภารกิจทางทหารของหน่วยบัญชาการกลาง U.S. Central Command (USCENTCOM) และหน่วยบัญชาการแปซิฟิก U.S. Pacific Command (USPACOM) ในช่วงสงครามเวียดนาม รวมทั้งการกำหนดให้กองเรือรบสหรัฐฯหน่วยที่เจ็ด หรือ US Seventh Fleet ซึ่งมีศูนย์บัญชาการที่ญี่ปุ่นมาแวะจอดเทียบท่าเพื่อซ่อมบำรุงที่สิงคโปร์ และนโยบายความมั่นคงซึ่งสนับสนุนการฝึกซ้อมรบทางทหาร การจัดซื้อแลกเปลี่ยนอาวุธซึ่งกันและกัน ทำให้สิงคโปร์เปลี่ยนไปเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญซึ่งรับประกันความมั่นคงทางอ้อม จากการเป็นที่ตั้งฐานทัพของประเทศมหาอำนาจและมีนัยสำคัญต่อ

⁵⁹ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 61-64.

นโยบายทางทหารของสหรัฐฯ สิงคโปร์ได้ยื่นขอความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยอ้างถึงความสับสนเนื่องจากความสัมพันธ์ทางการทูตที่สิงคโปร์มีต่อสหรัฐฯ แต่รัฐบาลสหรัฐฯ มีข้อแม้ในการอนุมัติวงเงินสนับสนุนให้กับโครงการที่เป็นความคิดริเริ่มในระดับภูมิภาคเท่านั้นไม่ใช่ต่อประเทศใดประเทศหนึ่งโดยตรง สิงคโปร์ไม่ได้ลดความพยายามในการเจรจาต่อรองให้สหรัฐฯ เปลี่ยนมาสนับสนุนด้านเศรษฐกิจด้วยการเปิดตลาดนำเข้าสินค้าที่ส่งออกจากสิงคโปร์ และไม่ริเริ่มที่จะทำการสำรวจตลาด เพื่อเจาะกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าสู่สหรัฐฯ รวมทั้งโน้มน้าวผู้ผลิตให้ตั้งโรงงานผลิตสินค้าประเภทดังกล่าวในสิงคโปร์ซึ่งมีค่าแรงต่ำกว่าค่าแรงในสหรัฐฯ สิงคโปร์ใช้นโยบายเชิงรุกอย่างชาญฉลาดในการสำรวจความต้องการของตลาดสหรัฐฯ เสาะหาผลิตภัณฑ์ที่สามารถโน้มน้าวผู้ผลิตให้มาตั้งโรงงานในสิงคโปร์ สิงคโปร์ยังได้ขอกู้เงินลงทุนจำนวนมากจากธนาคารเพื่อส่งออกและนำเข้าของสหรัฐฯ และส่งออกสินค้าที่ผลิตโดยบริษัทสหรัฐฯ สู่อุตสาหกรรมภูมิภาค อาทิเช่น วัสดุที่ใช้สำหรับโครงการก่อสร้างเพื่อการพัฒนาหลายแห่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สงครามเวียดนาม เป็นอีกหนึ่งวิกฤติในภูมิภาค ที่สร้างโอกาสในการกระตุ้นเศรษฐกิจของสิงคโปร์ จากการดำเนินนโยบายทางการทูตระหว่างสิงคโปร์และสหรัฐฯ รวมถึงประสิทธิภาพจากการผลิตและการส่งมอบสินค้าของสิงคโปร์ ทำให้สหรัฐฯ ตัดสินใจจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสิงคโปร์เพื่อเป็นศูนย์กลางจัดหาและจัดซื้อยุทธภัณฑ์สำหรับกองทัพสหรัฐฯ ที่ทำการรบในเวียดนามด้วยราคาที่ต่ำกว่าประเทศอื่นทำให้สิงคโปร์มีรายได้จากการส่งออกสินค้ากลุ่มยุทธภัณฑ์ถึง 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้สิงคโปร์ยังเป็นศูนย์กลางที่พักของชาวอเมริกันที่ประจำการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใต้นโยบายให้สิทธิพักผ่อนหลังครบกำหนดปฏิบัติหน้าที่ หรือ Rest and Recuperation Program (R&R) ซึ่งเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1966 สร้างรายได้ให้กับสิงคโปร์ถึงเดือนละ 5 แสนเหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้อัตรารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงร้อยละ 62.7 ซึ่งนอกจากทำให้อัตรามวลรวมภายในประเทศ (GDP) ที่เพิ่มสูงขึ้นและกำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่างประเทศกระตุ้นเศรษฐกิจสิงคโปร์ให้ดีขึ้นแล้ว ยังสามารถทดแทนการจ้างแรงงานที่เคยถูกเลิกจ้างโดยกองทัพอังกฤษอีกด้วย แม้ว่าสิงคโปร์จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากงบประมาณทางทหารของสหรัฐฯ แต่สิงคโปร์มิได้นิ่งนอนใจแสวงหาข้อเสียเปรียบซึ่งพบว่าการที่สิงคโปร์เป็นฐานทัพทางทะเลแห่งสำคัญของสหรัฐฯ ทำให้จำนวนเรือรบจากสหภาพโซเวียตเข้ามาแวะเทียบท่าที่สิงคโปร์น้อยลง สิงคโปร์จึงเจรจากับสหรัฐฯ และประสบความสำเร็จในการเพิ่มสัญญาการซ่อมบำรุง

เรือรบและอากาศยานเพื่อให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่สูญเสียไปจากสหภาพโซเวียตทำให้ในปี ค.ศ. 1967 สิงคโปร์ได้กลายเป็นจุดแวะพักยอดนิยมที่ปลอดภัยและน่าท่องเที่ยวสำหรับชาวอเมริกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และต่อมาในปี ค.ศ. 1968 สิงคโปร์ได้กลายเป็นเมืองศูนย์กลางของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย หรือ Asia Regional Hub⁶⁰

3.4 วิสัยทัศน์และบทบาทของ นาย ลีควนยู ผู้นำคนแรกของสิงคโปร์

เบื้องหลังความสำเร็จที่เต็มไปด้วยข้อต่อหลายประการทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ของสิงคโปร์นั้น ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้คือการกล่าวถึงบทบาทของผู้นำสิงคโปร์ เนื่องจากองค์ประกอบของปัจจัยนี้มีนัยอย่างยิ่งในการตัดสินใจเลือกดำเนินนโยบายภายใต้ความกดดันในแต่ละช่วงเวลา ในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 20 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 ถึง ปี ค.ศ. 1997 นาย ลีควนยู ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของสิงคโปร์และอยู่ในตำแหน่งต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานถึง 31 ปี เป็นผู้ที่มีแนวคิดที่ได้รับการปลูกฝังแบบชาวตะวันตกจากปุมหลังของการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ รวมถึงความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ที่ประเทศอังกฤษในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง บวกกับทัศนคติและวิสัยทัศน์ที่เป็นนักคิดนักวางแผนทำให้การดำเนินนโยบายเน้นหนักไปในทางส่งเสริมภาคประชาสังคมโดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงของทรัพยากรมนุษย์ไม่น้อยไปกว่าการให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจ⁶¹

3.4.1 นโยบายสร้างชาติ

ภายหลังที่ผู้นำสิงคโปร์ตัดสินใจขอแยกประเทศเป็นอิสระในปี 1965 จึงจำเป็นต้องใช้นโยบายที่แข็งแกร่งด้วยการออกกฎหมายความมั่นคงภายใน เพื่อกวาดล้างความเชื่อในระบอบสังคมนิยมซึ่งนำโดยฝ่ายค้านในช่วงเวลาเริ่มต้นการเป็นประเทศเกิดใหม่ แต่ในที่สุดรัฐบาลภายใต้การนำของนาย ลีควนยู หัวหน้าพรรค PAP สามารถสร้างความชอบธรรมในการบริหารปกครองพลเมืองหลากหลายเชื้อชาติประกอบด้วยชาวมลายู จีน และอินเดีย ซึ่งใช้ภาษาและมีวัฒนธรรมแตกต่างกันได้⁶² และสามารถจัดระบบภายในรัฐ หรือ politics of survival สนับสนุนความคิดและวิธีการใหม่ ๆ พร้อมทั้งจะทบทวนสมมุติฐานเดิมเพื่อก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลา โดยมีได้ละทิ้งค่านิยมเอเชียและความเชื่อในลัทธิขงจื้อ ให้ความสำคัญในการมีระเบียบวินัยและซื่อสัตย์จนได้พัฒนาไปเป็นค่านิยมร่วม

⁶⁰ Chua, "US-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-alignment in the Cold War," 163-78.

⁶¹ โคริน เฟื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 436.

⁶² Calder, "How Singapore Became Smart," 34.

หรืออุดมการณ์ของชาติสิงคโปร์ซึ่งสะท้อนความผสมผสานระหว่างตะวันตกและตะวันออกอย่างลงตัว รวมถึงปรับเปลี่ยนทิศทางการยุทธศาสตร์การเมือง และกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อความอยู่รอดในช่วงระยะเวลาแรกของการสร้างชาติด้วยการให้คำมั่นว่าสิงคโปร์ต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น สามารถโน้มน้าวความคิดของประชาชนให้เข้มแข็งและต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของชาติ⁶³ ซึ่งนาย ลีควนยู ใช้ประสบการณ์จากหลากหลายแง่มุมในช่วงเวลาดังกล่าวของการถูกกีดกันทางการค้า และความขัดแย้งในด้านอื่นโดยเฉพาะเรื่องเชื้อชาติจากประเทศมาเลเซีย มาเป็นแรงบันดาลใจให้ต่อสู้กับความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่หลังได้รับเอกราช รวมไปถึงความกังวลด้านความมั่นคงเนื่องจากไม่มีกองกำลังทางทหารใช้หลักการและนโยบายทางการเมืองจากการดิ้นรน ด้วยการสร้างทัศนคติมุ่งให้ประชาชนเสียสละเพื่อความอยู่รอดภายใต้มาตรการเข้มงวด เป็นแนวทางในการจัดระบบการเมืองที่สร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลในสมัยนั้นจนทำให้ในช่วง 10 ปีแรกหลังได้รับเอกราช พรรคกิจประชา หรือ PAP จึงเปรียบเสมือนขบวนการสร้างชาติ⁶⁴

3.4.2 นโยบายปรับโครงสร้างทางการเมือง

เมื่อนาย ลีควนยู ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศภายใต้แนวคิดเรื่องระบบการเมืองแบบผสมหรือ Hybrid Regime ซึ่งเป็นการให้เสรีภาพแก่ประชาชนรวมทั้งสิทธิทางการเมืองเพียงบางส่วนโดยเชื่อว่าสามารถลดจุดบกพร่องของระบอบประชาธิปไตยและระบอบอำนาจนิยมได้ ทำให้พรรคกิจประชา หรือ PAP กลายเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงตอบรับอย่างล้นหลามจากประชาชนและได้รับความไว้วางใจในการบริหารประเทศเพียงพรรคเดียว (political supremacy) ตลอดมา การปกครองที่เน้นค่านิยมเรื่องความมีประสิทธิภาพ ภายใต้การจัดการของรัฐบาลมากกว่าหลักการประชาธิปไตย และให้ความสำคัญกับส่วนรวมมากกว่าเสรีภาพของปัจเจก ส่งผลให้การปกครองที่มีเสถียรภาพมั่นคงและระบบกฎหมายที่ยุติธรรมโดยปราศจากการคอร์รัปชันภายใต้นโยบายที่เน้นให้คุณค่ากับความรู้ความสามารถ หรือ Meritocracy⁶⁵ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้นำที่สิงคโปร์จัดให้มีการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ไม่เคยมีการกล่าวหาเรื่องซื้อเสียงหรือโกงการเลือกตั้งทั้งที่มีพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งถึง 9 พรรค⁶⁶ ความโปร่งใสดังกล่าวเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลกด้วยการที่สิงคโปร์ได้รับการประเมินในปี ค.ศ. 1996 ว่ามีรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในโลก และมี

⁶³ โคริน เทืองเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 433-435.

⁶⁴ โคริน เทืองเกษม, "เอกสารการสอนประจำศตวรรษ 82327 อาเซียนเบื้องต้น," 1-12.

⁶⁵ โคริน เทืองเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 22-23.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน หน้า 462-63

เสถียรภาพความมั่นคงมากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยปราศจากการคอร์รัปชัน และในปี ค.ศ. 1997 ยังถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีระบบศาลยุติธรรมที่ดีที่สุดที่สุดในภูมิภาคเอเชียอีกด้วย⁶⁷

3.4.3 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคง

นอกจากนี้ นายลีกวนยู ผู้นำสิงคโปร์ยังสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและความมั่นคงจากการถดถอยของอังกฤษ ด้วยการตัดสินใจเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศหันกลับไปเป็นพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกาที่เคยมีท่าทีต่อต้านประเทศตะวันตกมาโดยตลอด รวมทั้งใช้ยุทธศาสตร์อิงกับมหาอำนาจ ด้วยการแทนที่ฐานทัพอังกฤษด้วยฐานทัพสหรัฐฯให้นำกำลังพลเข้ามาประจำการในสิงคโปร์ ซึ่งแม้ว่าสหรัฐฯจะระมัดระวังในการดำเนินนโยบายทางทหารมิให้นำไปสู่ข้อผูกมัดหรือให้การคุ้มครองสิงคโปร์จากการถูกโจมตีจากภายนอกก็ตาม แต่การที่สหรัฐฯใช้สิงคโปร์เป็นศูนย์ซ่อมบำรุงเรือรบและอากาศยานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น สามารถสร้างความมั่นใจในระดับหนึ่งให้กับสิงคโปร์ในการป้องกันประเทศหลังจากที่กองทัพอังกฤษได้ถอนตัวออกจากพื้นที่ รวมทั้งยังเป็นการป้องปรามการแผ่ขยายอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ของระบอบสังคมนิยมในภูมิภาคด้วยเช่นกัน⁶⁸ นโยบายเศรษฐกิจในการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อดูแลกลไกตลาดในรูปแบบ “สังคมนิยมพุงตลาด” หรือ Shopfloor Socialism เป็นอีกกลยุทธ์ที่รัฐเข้ามามีบทบาทช่วยรับประกันกลไกการตลาดและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านอุตสาหกรรมซึ่งเอกชนไม่มีกำลังหรือทรัพยากรเพียงพอ หลังจากรัฐเริ่มต้นธุรกิจให้และดูแลจนเอกชนสามารถดำเนินการเองได้แล้วจึงคืนธุรกิจกลับไปให้ประชาชนบริหารต่อไป ทำให้ระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและสามารถกระจายรายได้ของรัฐจากภาษีเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อยในรูปแบบต่างๆ ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองผ่านการเคหะแห่งชาติให้การศึกษาและสร้างสถานศึกษาให้แก่ประชาชนเป็นต้น⁶⁹

นาย ลีกวนยู ยังมีทักษะสูงในการตัดสินใจดำเนินยุทธศาสตร์ในสภาวะคับขัน ยกตัวอย่างเช่น ภายได้วิกฤติน้ำมันขาดแคลน (Oil Shock หรือ Oil Crisis) ในปี ค.ศ. 1973 ขณะที่เศรษฐกิจทั่วโลกเริ่มขยายตัวและผู้ผลิตต้องการผลผลิตจำนวนมากสูงขึ้นจึงมีความต้องการหรืออุปสงค์ในการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้น ประกอบกับความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและกลุ่มประเทศอาหรับ ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันหรือกลุ่มโอเปค OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries) ได้รวมตัวกันขึ้นราคา

⁶⁷ โคริน เทื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 6.

⁶⁸ Chua, "US-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-alignment in the Cold War," 178.

⁶⁹ โคริน เทื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. หน้า 457-58.

น้ำมันซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตให้กับประเทศที่วางตัวเป็นกลางเช่นสิงคโปร์และประเทศกำลังพัฒนา โดยขายน้ำมันราคาปกติให้เฉพาะประเทศพันธมิตรและปฏิเสธการขายน้ำมันให้กับประเทศที่เป็นปฏิปักษ์ ทำให้สิงคโปร์ต้องซื้อน้ำมันในราคาแพงกว่าเดิม เกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจเนื่องจากการผลิตต้องลดจำนวนลง ซึ่งแม้ว่าวิกฤติการณ์ดังกล่าวจะนำไปสู่สถานะเศรษฐกิจถดถอยในหลายพื้นที่ส่วนใหญ่ ทั่วโลกและส่งผลกระทบต่อประเทศอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชียโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศญี่ปุ่นทำให้โรงงานต่างย้ายฐานการผลิตเป็นจำนวนมาก แต่นาย ลีควนยู ผู้นำสิงคโปร์ตัดสินใจใช้พลังงานสำรองและลดการใช้พลังงานรวมทั้งการใช้ไฟฟ้าถึงขีดต่ำสุด ทำให้สิงคโปร์สามารถรอดพ้นจากวิกฤติดังกล่าวแม้อัตราเงินเฟ้อจะถีบตัวสูงขึ้นไปถึงร้อยละ 22 โดยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะลดลงจากร้อยละ 13 เหลือเพียงร้อยละ 4 ก็ตาม⁷⁰

3.4.4 นโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นายลีควนยู ผู้นำสิงคโปร์มีวิสัยทัศน์เล็งเห็นว่ากลุ่มบริษัทต่างชาติมีเทคโนโลยีและปริมาณการผลิตสูงซึ่งสามารถสร้างงานในสิงคโปร์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่ จึงริเริ่มการดำเนินแผนพัฒนา “ทรัพยากรมนุษย์” ให้พร้อมเพื่อรองรับการให้บริการที่ได้มาตรฐานในระดับเดียวกับประเทศพัฒนาแล้วโลกที่หนึ่ง ซึ่งถือเป็นการตัดสินใจใช้นโยบายปรับประสิทธิภาพและคุณค่าในระยะยาวก่อนที่จะไปสู่การดำเนินนโยบายพัฒนาด้านเศรษฐกิจในขั้นตอนถัดมา โดยสนับสนุนและฟื้นฟูความต้องการพื้นฐานของพลเมือง ด้วยการให้การศึกษา และสร้างสังคมที่ดี เพื่อให้ปรับเปลี่ยนอุดมการณ์และความเคยชินจากการเป็นพลเมืองโลกที่สามให้เป็นโลกที่หนึ่ง รวมทั้งสร้างแนวทางปฏิบัติเพื่อความอยู่รอดว่าชาวสิงคโปร์จำเป็นต้องเข้มแข็ง มีระเบียบวินัย มีประสิทธิภาพเหนือกว่าชาติอื่นในภูมิภาค และยังคงตัดสินใจดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาประเทศโดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นโอเอซิสของภูมิภาคเอเชีย โดยยึดถือแบบอย่างของประเทศอิสราเอลที่แม้มีสงครามและการต่อต้านด้วยความรุนแรงรอบตัวจากประเทศเพื่อนบ้านมุสลิม แต่ยังสามารถติดต่อค้าขายกับประเทศพัฒนาแล้วนอกภูมิภาค ทำให้สิงคโปร์ที่เคยอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ประเทศเพื่อนบ้านลดการติดต่อค้าขายด้วย กลับประสบความสำเร็จในการดึงดูดนักลงทุนให้มาตั้งฐานการผลิตเพื่อส่งออกสู่ตลาดโลก และจนกระทั่งในเวลาต่อมาสิงคโปร์ได้ติดต่อผู้ผลิตและคู่ค้าซึ่งเป็นประเทศกลุ่มโลกที่หนึ่ง คือ สหรัฐฯ

⁷⁰ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 63.

ยุโรป และญี่ปุ่น โดยตรงไม่ผ่านประเทศตัวกลางทั้งหลายในภูมิภาค รวมทั้งสร้างข้อเสนอที่จูงใจให้ด้วยเปลี่ยนสิงคโปร์ให้เป็นแหล่งทำกำไรแก่นักลงทุนจากทุกหนทุกแห่งทั่วโลก

3.4.5 วิสัยทัศน์ผู้นำที่เปิดกว้างและการเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด

แม้ว่าสิงคโปร์นั้นไม่มีตลาดภายใน ประเทศและยังขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติก็ตาม การที่นายลีควนยู ผู้นำสิงคโปร์ซึ่งมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีปุมหลังการศึกษาทางด้านเศรษฐศาสตร์จากระบบของตะวันตก มักใช้โอกาสพบปะหารือกับผู้รู้ด้านธุรกิจของประเทศพัฒนาแล้วเพื่อเปิดมุมมอง ทางความคิดการเรียนรู้ของสังคมอเมริกันเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในภาคธุรกิจการค้าการตลาด ค่าแรงและการดูแลบุคลากรในตลาดแรงงาน การคาดคะเนผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจ และศึกษาตัวอย่างความสำเร็จของนักธุรกิจฮ่องกงในด้านธุรกิจตัดเย็บและสิ่งทอที่ไม่ยอมหยุดยั้งการแข่งขันต่อสู้กับสินค้าราคาต่ำจากไต้หวันและเกาหลีใต้ ทำให้มีความคิดริเริ่มแผนการดำเนินนโยบายในอนาคตเพื่อทำให้ประเทศก้าวหน้าต่อไปมากยิ่งขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งไม่ลังเลที่จะส่งเจ้าหน้าที่การค้าเดินทางไปถึงนครนิวยอร์กและเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลกเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักลงทุนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการสร้างระบบเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง รวมทั้งรณรงค์ให้แรงงานเปลี่ยนความคิดในการพึ่งพาตัวเอง ไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือหรือผูกติดอยู่กับเงินชดเชยของอังกฤษ โดยถือปรัชญาที่นำมาปรับใช้กับแรงงานในประเทศว่า “แรงงานชาวสิงคโปร์จะยอมตายเพื่อส่งมอบสินค้าและบริการที่ถูกลงและมีคุณภาพดีกว่าที่อื่นใด” และผู้นำสิงคโปร์ท่านนี้ยังตระหนักว่าสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือเสถียรภาพของรัฐบาลที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินการและกระบวนการต่าง ๆ สามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติได้เป็นจำนวนมาก

ขณะที่ผู้นำประเทศโลกที่สามส่วนใหญ่ยังติดอยู่กับหลักความเชื่อทางเศรษฐศาสตร์ว่าบริษัทข้ามชาติมักปฏิบัติกับประเทศกำลังพัฒนาในรูปแบบการล่าอาณานิคมด้วยการดักตวงทรัพยากร กัดซีซูดรีดแรงงาน และส่งสินค้าที่ผลิตได้กลับสู่ตลาดประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่นายลีควนยู ผู้นำสิงคโปร์กลับไม่หวาดหวั่นที่จะใช้นโยบายเศรษฐกิจบนความเป็นจริงที่เผชิญอยู่ตรงหน้าเพื่อนำพาประเทศและพลเมืองให้อยู่รอด พยายามชักชวนให้บริษัทข้ามชาติเหล่านั้นให้มาตั้งโรงงานผลิตในสิงคโปร์ โดยตระหนักด้วยเหตุผลที่ว่า สิงคโปร์ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมากพอให้ชาติมหาอำนาจเหล่านั้นแสวงหาประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรม และมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่ต้องการทำให้ประเทศเป็น

จุดรวมของแหล่งนักลงทุน วิศวกร ผู้เชี่ยวชาญแขนงอื่น ๆ ซึ่งมีส่วนร่วมเครือข่ายธุรกิจในภูมิภาค⁷¹ ด้วยบุคลิกที่เปิดรับฟังความคิดเห็นจากแหล่งที่มาอันหลากหลายรวมทั้งจากปริญญาด้านเศรษฐศาสตร์ชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญทางด้านเศรษฐกิจ คือ ดร. อัลเบิร์ต วินเซเมียส (Dr. Albert Winsemius) ซึ่งเคยทำงานให้กับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Development Programme (UNDP)⁷² ทำให้นายสิกวนยู สามารถเพิ่มพูนข้อมูลและวิสัยทัศน์เพื่อนำไปวิเคราะห์เลือกใช้ในการตัดสินใจวางแนวทางในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศ โดยสิงคโปร์มีแผนประมวลผลลัพธ์จากนโยบายแต่ละนโยบายทุกๆ 3 ปี ไม่รีรอที่จะปรับเปลี่ยนหากนโยบายที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งปัจจัยที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้สิงคโปร์สามารถก้าวขึ้นสู่สถานะของประเทศพัฒนาแล้วในกลุ่มโลกที่หนึ่งท่ามกลางประเทศโลกที่สามในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

⁷¹ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 55-58.

⁷² Ibid., 49-50

บทที่ 4

เกาะขบวนรถไฟแห่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม (3IR)

สู่การผงาดขึ้นอย่างสง่างาม ของเสือดาวที่ 4 แห่งเอเชีย

ในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม หรือ Third Industrial Revolution (3IR) ความเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกในยุคโลกาภิวัตน์ ได้สร้างนวัตกรรมที่เชื่อมโลกไว้ด้วยกันอย่างไร้พรมแดนภายใต้เทคโนโลยีการสื่อสารในระบบระหว่างประเทศด้วยแลกเปลี่ยนข้อมูลและสัญญาณในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งทำให้บริษัทข้ามชาติ ดำเนินธุรกิจกรรมในเครือข่ายระดับโลกด้วยอำนาจของเงินทุนและการตลาดได้อย่างอิสระคล่องตัว นำไปสู่เส้นทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของหลายประเทศในโลกที่สาม จากสภาวะการณ์ที่ประเทศเพื่อนบ้านของสิงคโปร์ไม่ได้ให้ความสนใจและลดการค้าขายด้วย รวมทั้งการที่ไม่มีตลาดร่วมกับมาเลเซีย รวมทั้งนโยบายเผชิญหน้าของอินโดนีเซียที่มีอย่างต่อเนื่อง ทำให้สิงคโปร์ไม่สามารถประกอบระบบเศรษฐกิจจากรายได้ภายในประเทศอันจำกัดอีกต่อไป ทั้งยังมีปัญหาการว่างงานที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่ท่าว่าจะลดลง สิงคโปร์ตระหนักว่าหนทางความอยู่รอดเพียงทางเดียวคือต้องพึ่งพาการลงทุนจากธุรกิจของบริษัทข้ามชาติที่มีทุนมหาศาล จึงวางแผนดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบระหว่างประเทศด้วยการเปลี่ยนประเทศให้เป็นอุตสาหกรรม (Industrialization)

4.1 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สาม (ปี ค.ศ. 1973-1984)

4.1.1 นโยบายปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ

สิงคโปร์เริ่มสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนตั้งแต่ปี 1972 เพื่อเปลี่ยนภูมิรัฐศาสตร์จากประเทศด้อยพัฒนาโลกที่สามสู่เป้าหมายของการเป็นเมืองสำคัญในระดับโลก หรือ Global City ซึ่งสิงคโปร์เล็งเห็นโอกาสจากการขับเคลื่อนนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารของบริษัทข้ามชาติ ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการย้ายฐานการผลิตผ่านระบบทุนนิยมโลกซึ่งควบคุมโดยบริษัทข้ามชาติ ที่เป็นวิวัฒนาการของความสามารถในการผลิตสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่งจำนวนมากตามความชำนาญ และความถนัดของแต่ละประเทศและนำผลผลิตมาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน หรือเรียกว่า new international division of labor (NIDL) ทำให้สิงคโปร์ปรับนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศในทางภูมิรัฐศาสตร์ไปในแนวทางที่สะท้อนออกมาในรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมข้ามพรมแดน นโยบายดังกล่าวคือการเปลี่ยนเมืองจากศูนย์กลางการผลิตโดยใช้แรงงาน

ให้กลายเป็นแหล่งผลิตนวัตกรรมล้ำหน้า และเป็นที่ตั้งสำนักงานบริษัทข้ามชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งยังเป็นจุดรวมของธุรกรรมทางการเงินและแหล่งที่สำคัญในด้านการวิจัยค้นคว้าพัฒนาหลากหลายสาขาอีกด้วย ทำให้สิงคโปร์มีชื่อเสียงในกลุ่มอุตสาหกรรมระดับแนวหน้าและเป็นประเทศที่น่าสนใจสำหรับบริษัทข้ามชาติชั้นนำทั้งหลาย ในการลงทุนสร้างโรงงานผลิตสินค้าด้วยค่าแรงที่ต่ำกว่าประเทศพัฒนาแล้ว ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากการที่สิงคโปร์สามารถสร้างบทบาทในการประสานงานควบคุมและสั่งการในธุรกรรมด้านการเงินและการดำเนินธุรกิจต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับแรงงานในระบบระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งควบคุมโดยบริษัทข้ามชาติของประเทศพัฒนาแล้วในกลุ่มโลกที่หนึ่ง⁷³ สิงคโปร์ยังได้สนับสนุนการลงทุนภายในสิงคโปร์เองจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ UNDP และสำนักงานแรงงานนานาชาติ หรือ International Labour Office ที่ให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสิงคโปร์ในการจำแนกจัดสรรธุรกิจด้านการซ่อมแซมและแยกชิ้นส่วนเรือ วิศวกรรมเหล็ก เคมีภัณฑ์ ผลิตและประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงการปรับโครงสร้างของนิคมอุตสาหกรรมให้ทำงานร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาสิงคโปร์ หรือ “ดีบีเอส” (Development Bank of Singapore – DBS) ซึ่งให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านเงินกู้แก่นักธุรกิจ และดึงดูดความสนใจแก่นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการมองหาโอกาสในการลงทุน โดยพยายามส่งเสริมการโฆษณาชักจูงเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ทำให้ประเทศเล็ก ๆ อย่างสิงคโปร์เริ่มเป็นที่รู้จักสำหรับนักธุรกิจจากทั่วทุกมุมโลก สิงคโปร์ยังรับฟังปัญหาจากนักลงทุนและนักธุรกิจเพื่อดำเนินการปรับนโยบายให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ เช่น การปรับลดกฎเกณฑ์ของรัฐที่เข้มงวดเกินไป ปรับอัตราค่าเงินสิงคโปร์ดอลลาร์ที่สูงเกินไปให้อ่อนตัวลง แก้ไขปัญหาการเปลี่ยนย้ายตำแหน่งงานของแรงงาน รวมทั้งปรับนโยบายการว่าจ้างแรงงานต่างชาติและนโยบายด้านอื่น ๆ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น⁷⁴

4.1.2 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก ด้วย “ห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม”

ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 เกิดวิกฤติการณ์กรณี “พลาซ่า แอคคอร์ด” (Plaza Accord) ในปี ค.ศ. 1985 ที่สหรัฐฯ ตระหนักว่าตนเสียเปรียบดุลการค้ากับญี่ปุ่นเป็นอัตราที่สูงมาก เนื่องจากสินค้าญี่ปุ่นขายดีมากในตลาดสหรัฐฯ แต่สินค้าของสหรัฐฯ กลับไม่เป็นที่นิยมและไม่สามารถ

⁷³ Lai, "Singapore's Economic Landscapes: Local Transformations and Global Networks," 196-99.

⁷⁴ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 58-60.

ขายได้ในตลาดญี่ปุ่น ทั้งนี้ญี่ปุ่นยังได้เปรียบดุลการค้าและดุลการชำระเงินกับประเทศคู่ค้าเกือบทั่วโลก สหรัฐฯจึงเป็นแกนนำจัดประชุมกลุ่มประเทศที่ได้ทำข้อตกลงร่วมกันเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างกัน หรือ G5 (Group of Five) คือ สหรัฐฯ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น ที่โรงแรมพลาซ่า กรุงนิวยอร์ก เมื่อเดือนกันยายน บังคับให้ญี่ปุ่นปรับค่าเงินเยนให้แข็งขึ้นทำให้ราคาสินค้าญี่ปุ่นในตลาดโลกมีราคาสูงขึ้น ผลกระทบจากการแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราครั้งนี้ทำให้การส่งออกและผลิตภัณฑ์มวลรวมของญี่ปุ่นซึ่งเป็นรายได้ประชาชาติหยุดชะงักและผลต่อเนื่องเกิดขึ้นชัดเจนเมื่อเวลาผ่านไปสิบปี โดยในปี 1995 โรงงานผลิตสินค้าในญี่ปุ่นต้องย้ายฐานการผลิตออกไปสู่ประเทศที่มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า⁷⁵ รวมไปถึงการที่บริษัทข้ามชาติมีความจำเป็นต้องย้ายฐานการผลิตจากประเทศที่พัฒนาแล้วไปยังแหล่งที่มีต้นทุนถูกที่มีระบบเศรษฐกิจเป็นแบบอุตสาหกรรมใหม่โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชีย เพื่อสร้างกำไรจากต้นทุนที่ถูกลงในรูปแบบกระบวนการผลิตที่เรียกว่า “ห่วงโซ่มูลค่า” หรือ Global value chain (GVC) ซึ่งสนับสนุนปัจจัยการผลิตภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่แพร่หลายในเครือข่ายการผลิตข้ามชาติทั่วโลกที่มีการดำเนินงานโดยบริษัทตัวแทนการค้าระหว่างประเทศผู้ผลิตสินค้าด้วยความซับซ้อนจากวิธีการจัดการโดยไม่ผ่านกลไกการตลาดแบบเดิมอีกต่อไป แต่ถูกกำหนดโดยบริษัทแม่ผู้ว่าจ้างจากต่างประเทศผ่านกระบวนการผลิตจากโรงงานผู้ผลิต การแยกผลิตชิ้นส่วนของสินค้าแต่ละชิ้นในแต่ละที่หรือแต่ละประเทศจะนำมาประกอบกันในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อส่งต่อไปยังผู้บริโภค ทั้งนี้การแบ่งสรรปันส่วนรายได้จากมูลค่าเพิ่มของราคาขายสินค้าขึ้นอยู่กับการต่อรองระหว่างโรงงานที่ผลิตสินค้าซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนากับบริษัทผู้ว่าจ้าง และเนื่องจากการแข่งขันในห่วงโซ่มูลค่าสองระดับ คือระดับภายในของห่วงโซ่ที่เป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจระหว่างผู้ผลิตด้วยกันเอง ต้นทุนการผลิต และระดับภายนอกห่วงโซ่ เช่น แผนกลยุทธ์ของคู่แข่ง ค่าขนส่งระหว่างประเทศ การมีทางออกสู่ทะเล โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในประเทศที่ตั้งโรงงานผลิต รวมถึงตลาดที่เปิดเสรีภายใต้กรอบสนธิสัญญาทางการค้าและสถาบันองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อกฎหมายหรือระบบยกเว้นภาษี ในบางกรณีอาจขึ้นอยู่กับความสามารถทางเทคโนโลยี ดังนั้นการดำเนินนโยบายของสิงคโปร์เพื่อเพิ่มกลไกยุทธศาสตร์ให้เกิดความได้เปรียบด้วยการสร้างความร่วมมืออย่างเหนียวแน่น ระหว่างหน่วยงานรัฐบาลที่สนับสนุนหน่วยธุรกิจในประเทศและช่วยเหลือผู้ผลิตขนาดเล็ก ซึ่งไม่มีรูปแบบการทำธุรกิจที่สามารถตอบสนองต่อความ

⁷⁵ International Monetary Fund, "WORLD ECONOMIC OUTLOOK: TENSIONS FROM THE TWO-SPEED RECOVERY," CHAPTER 1 GLOBAL PROSPECTS AND POLICIES, no. April 2011 (2011).

ต้องการพื้นฐานสูงเพื่อปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตที่สม่ำเสมอ รวมทั้งการควบคุมกระบวนการตรวจสอบข้อมูลและความปลอดภัยของสินค้าให้ได้คุณภาพสูงตรงกับความต้องการหลากหลายของบริษัทข้ามชาติผู้ว่าจ้างผลิตและลูกค้าที่มาจากทั่วโลก ความร่วมมือระหว่างรัฐและภาคเอกชนดังกล่าวจะทำให้ช่วยเพิ่มบทบาทของบริษัทผู้ผลิตรายย่อยในการบริหารจัดการตลาดและการบริการ รวมทั้งสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ทำให้นักลงทุนต่างชาติรู้สึกถึงความเป็นหุ้นส่วนธุรกิจซึ่งนอกจากเป็นสิ่งดีสำหรับการขยายภาคธุรกิจแล้ว ยังเพิ่มการลงทุนนำไปสู่การกระจายรายได้เพื่อลดความยากจนและสร้างงานในประเทศที่กำลังพัฒนาอีกด้วย⁷⁶ การที่สิงคโปร์ตระหนักถึงความสำคัญของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและตัดสินใจดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในปัจจัยการผลิตของระบบห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มเพื่อรองรับรูปแบบธุรกิจที่มีแนวโน้มย้ายฐานการผลิตจากประเทศพัฒนาไปสู่ประเทศด้อยพัฒนามากกว่านั้น สิงคโปร์ในฐานะประเทศโลกที่สามได้เร่งปรับปรุงปัจจัยต่าง ๆ ในประเทศเพื่อให้เกิดความเชื่อถือแก่นักลงทุนมากขึ้น อีกทั้งทำให้ผู้ผลิตที่มาลงทุนในสิงคโปร์สามารถแข่งขันกับตลาดโลกในด้านราคาค่าขนส่งทั้งทางอากาศและทางเรือที่ถูกกว่า และสร้างความพร้อมด้านแรงงานที่ถูกฝึกฝนเป็นอย่างดีภายใต้ระเบียบวินัยพร้อมทำงานกับเครื่องจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

4.2 นโยบายของสิงคโปร์ในช่วงที่สี่ (ปี ค.ศ. 1985–1995)

4.2.1 นโยบายสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตด้วยนวัตกรรมขั้นสูง

นโยบายเศรษฐกิจของสิงคโปร์เริ่มมีความก้าวหน้าชัดเจนจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบการค้าเสรีของระบบเศรษฐกิจโลก โดยช่วงแรกที่กล่าวมาข้างต้นสิงคโปร์เน้นนโยบายด้านการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า เริ่มจากการใช้แรงงานคนในศูนย์อุตสาหกรรมที่รัฐก่อตั้งขึ้นและเปิดให้มีการลงทุนจากต่างชาติ ต่อมาภายหลังเน้นตลาดการส่งออกมากขึ้นในช่วงทศวรรษ 1970 ส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมในสิงคโปร์หันมาผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงโดยบุคคลากรที่ชำนาญแทนการใช้แรงงานคุณภาพต่ำ รัฐบาลยังสนับสนุนกิจการของรัฐวิสาหกิจและธนาคารเพื่อการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนดูแลการค้าในบริษัทเอกชนเพื่อให้สามารถแข่งขันในสนามการค้าระหว่างประเทศได้ด้วยเช่นกัน⁷⁷ ต่อมาสิงคโปร์ได้เข้าร่วมในโครงการที่ต้องใช้แรงงานหลายระดับเพื่อสร้างความหลากหลาย

⁷⁶ van Dijk and Trienekens, "Global Value Chains An Overview of the Issues and Concepts," 13-27.

⁷⁷ ไคริน เพ็ญเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ, 121.

ทางเศรษฐกิจจากการกระจายอุตสาหกรรมการผลิต และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ฝีมือแรงงานขั้นสูง รวมทั้งให้สิทธิพิเศษเพื่อดึงดูดบริษัทข้ามชาติให้มาลงทุนในอุตสาหกรรม นวัตกรรมล้ำหน้าด้านไบโอเทคโนโลยี เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์ระบบสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และการบริการด้านการเงิน⁷⁸ เห็นได้จาก ตัวอย่างความสำเร็จที่บริษัทบีแชม (Beecham Pharmaceuticals) ซึ่งเป็นโรงงานผลิตเภสัชภัณฑ์ของประเทศอังกฤษได้เข้ามาลงทุนตั้งโรงงานเพื่อผลิตยาเพนนิซิลินส่งออกสู่ตลาดยาในประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย⁷⁹ และสร้างความน่าเชื่อถือไว้วางใจแก่ธุรกิจด้วยการที่รัฐบาลเข้ามามีส่วนร่วมในพันธสัญญา และความรับผิดชอบภายใต้สภาวะการณ์ที่เศรษฐกิจตกต่ำกว่าเกณฑ์ความคาดหมาย โดยเฉพาะในช่วงปี ค.ศ. 1985 สิงคโปร์ได้ลดอัตราเรียกเก็บโดยรัฐบาลและภาษีหัก ณ ที่จ่ายเป็นการชดเชยให้กับนักลงทุน รวมทั้งให้การรับรองว่านโยบายที่รัฐดำเนินอยู่นั้นสอดคล้องกับสภาวะตลาดโดยรวมซึ่งได้สร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนและสาธารณชนว่า เศรษฐกิจสามารถกระเตื้องขึ้น ทั้งนี้เป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการควบคุมดูแล ประเมิน หรือแม้แต่เปลี่ยนแปลงแก้ไขนโยบายรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ก่อตั้งคณะกรรมการทบทวนนโยบายเศรษฐกิจ หรือ Economic Review Committee เพื่อพิจารณาตรวจสอบโครงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยกรรมการครึ่งหนึ่งมาจากตัวแทนนักธุรกิจ และอีกครึ่งหนึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐเอง ซึ่งถือเป็นเรื่องไม่ธรรมดาในการที่รัฐบาลของประเทศใดจะให้โอกาสแก่ภาคเอกชนในการช่วยออกแบบแผนพัฒนาเศรษฐกิจสำหรับอนาคตเช่นนี้

4.2.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ

สิงคโปร์ยังดำเนินนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศอย่างกว้างขวาง รวมทั้งเปิดให้เอกชนออกไปลงทุนนอกประเทศโดยมีรัฐเป็นผู้ให้ความสนับสนุนด้านความรู้และเงินลงทุน เช่น ในจีน อินเดีย และเวียดนาม เพื่อขยายเครือข่ายธุรกิจให้สามารถกระจายความเสี่ยงในกรณีที่ประเทศถูกรุกรานจากรัฐอื่นที่มีกำลังทางทหารเหนือกว่า⁸⁰ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาค้าได้สร้างแรงจูงใจโดยให้ข้อเสนอสิทธิพิเศษทางด้านภาษีแก่นักลงทุนชาวสิงคโปร์ รวมทั้งการที่รัฐเข้าไปร่วมลงทุนกับบางรายในธุรกิจมูลค่าสูงรวมทั้งเข้าร่วมในโครงการเมกะโปรเจกต์ระหว่างประเทศที่ใช้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการผลิตอุตสาหกรรมด้วยแรงงานที่มีทักษะขั้นสูงและแจกจ่ายงานที่ใช้แรงงานทักษะต่ำ

⁷⁸ ไคริน เพื่อเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์, 14.

⁷⁹ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 64.

⁸⁰ ไคริน เพื่อเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์, 40-42.

ซึ่งค่าแรงถูกไปให้ประเทศอื่น ทำให้การลงทุนที่ดำเนินกิจการในต่างประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นมากถึงหนึ่งหมื่นสี่พันล้านดอลลาร์ในปี ค.ศ. 1989⁸¹

4.3 นโยบายพัฒนาจากภายในสู่ภายนอก

4.3.1 นโยบายพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงาน

ต่อมาสิงคโปร์เล็งเห็นว่าอัตราการว่างงานยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงปรับเปลี่ยนนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจไปในทางมุ่งเน้นส่งเสริมการส่งออกเพื่อเพิ่มการจ้างงานในประเทศ โดยการออกกฎหมายยกเลิกโควตาการนำเข้าสินค้า ลดภาษีศุลกากรที่เคยคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับเกาะฮ่องกง แม้นโยบายดังกล่าวนำไปสู่สภาวะการณ์ที่ผู้ประกอบการภายในประเทศไม่สามารถแข่งขันกับต่างชาติได้และจำต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก แต่การที่รัฐได้ออกกฎหมายลดภาษีการค้าซึ่งเป็นนโยบายจูงใจทางเศรษฐกิจให้กับผู้ผลิตเพื่อโน้มน้าวนักธุรกิจต่างชาติให้เข้ามาขยายการลงทุนนั้น ทำให้เศรษฐกิจของสิงคโปร์โดยรวมฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็วและสามารถแก้ไขปัญหาการว่างงานได้สำเร็จสิงคโปร์จึงตัดแปลงโครงสร้างระบบอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนแรงงานคนจำนวนมาก และมีมาตรการในการปรับปรุงระบบขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ด้านคอมพิวเตอร์และวิศวกรรมรวมทั้งธุรกิจด้านการเงินและการธนาคาร โดยรัฐบาลปรับค่าแรงให้สอดคล้องกับความชำนาญที่สูงขึ้น แม้ภาวะขาดแคลนแรงงานบุคลากรฝีมือบางสาขาทำให้รัฐเปิดให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีต่ำกว่า แต่ได้เอื้อประโยชน์ต่อแรงงานชาวสิงคโปร์เนื่องจากการสนับสนุนทดแทนตำแหน่งของแรงงานชาวสิงคโปร์ที่เลื่อนขั้นขึ้นไปทำงานทักษะสูง ซึ่งมีประสิทธิภาพและได้ค่าแรงที่เพิ่มขึ้นมากกว่า⁸²

4.3.2 นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบภาษี

สิงคโปร์ แตกต่างไปจากประเทศในกลุ่มรัฐพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจจากปัจจัยห่วงโซ่มูลค่าเพิ่ม สามารถสร้างข้อได้เปรียบเนื่องจากมีความพร้อมทั้งทางด้านฝีมือแรงงานคุณภาพและการที่รัฐได้เตรียมพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวยเพื่อรองรับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่สิงคโปร์ปรับประเทศให้เป็นศูนย์กลางการผลิตที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงให้กับบริษัทแม่ (lead firm) ทำให้มีโอกาสเพิ่มทักษะและมูลค่าให้สูงขึ้นอีกในอนาคต

⁸¹ ไคริน เพื่อเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์, 20-21.

⁸² ไคริน เพื่อเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์, 14-20.

เนื่องจากค่าแรงเพียงอย่างเดียวไม่สามารถรั้งฐานการผลิตไว้ได้ เพราะแรงงานคุณภาพต่ำเสี่ยงต่อการถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักร ดังนั้นสิงคโปร์จึงใช้นโยบายเศรษฐกิจเพื่อยกระดับตัวเองเข้าสู่อุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงเพื่อความอยู่รอด และสร้างมูลค่าจากสินค้าที่ผลิตในโรงงานที่สิงคโปร์ สิงคโปร์ทุ่มงบประมาณในการสนับสนุนนวัตกรรมเครือข่ายการผลิต โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เนื่องจากความได้เปรียบด้านค่าแรงที่ถูกกว่ารวมทั้งทักษะแรงงานและบริการที่มีคุณภาพเทียบเท่าแรงงานของประเทศที่พัฒนาแล้ว⁸³ เศรษฐกิจของสิงคโปร์เป็นระบบเปิดและมีขนาดเล็กซึ่งต้องพึ่งพาการค้าจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่ สถานะของสิงคโปร์อยู่ในลำดับประเทศปลายสุดของกระบวนการผลิตรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มเนื่องจากมีพื้นที่ประเทศและทรัพยากรจำกัด ในขณะที่ชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ส่วนมากในกระบวนการผลิตถูกส่งมาจากมาเลเซียและสหรัฐฯจากการที่สิงคโปร์ได้เปรียบในด้านค่าขนส่งที่ต่ำ มีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ล้ำสมัย รวมไปถึงการลดกำแพงภาษีและนโยบายที่รัฐตกลงทำสนธิสัญญาทางการค้ากับประเทศคู่ค้าอย่างมีนัยผูกพัน ทำให้การเจริญเติบโตมาจากรายได้ส่งออกของสินค้าที่กระจายการผลิตทั่วพื้นที่ในสิงคโปร์ และส่งต่อออกไปยังผู้บริโภคทุกสารทิศทั่วมุมโลก เช่น ถ่านหินที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ อะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยางพารา พลาสติก สิ่งทอ เหล็กแปรรูป ผลิตภัณฑ์เคมี เครื่องจักรกลอุตสาหกรรม และการบริการแบบไร้พรมแดนในด้านต่าง ๆ⁸⁴

4.3.3 นโยบายสนับสนุนภาคบริการ การเงินและการธนาคาร

นอกจากนี้สิงคโปร์ยังมีนโยบายในการพัฒนา เพื่อความก้าวหน้าทางด้านการบริการทางการเงินและการธนาคาร โดยฉายแววแห่งความน่าเชื่อถือของการเป็นเมืองทันสมัยจากความน่าเชื่อถือของ คณะกรรมการเงินตรา หรือ Currency Board และ องค์การเงินตราแห่งสิงคโปร์ หรือ Monetary Authority of Singapore (MAS) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1971 มีอำนาจในการควบคุมนโยบายทางการเงินภายใต้กลไกอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และกำกับดูแลบริหารระบบเงินตรา เพื่อป้องกันปัญหาสกุลเงินท้องถิ่นสิงคโปร์ดอลลาร์อ่อนค่าเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และป้องกันปัญหาอัตราเงินเฟ้อ⁸⁵ ทำให้ธนาคารแห่งอเมริกาให้โอกาสสิงคโปร์พัฒนาระบบ

⁸³ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 61-64.

⁸⁴ "Singapore in Global Value Chains," Singapore Management University, School of Economics, 2020, accessed 12 June, 2021, https://ink.library.smu.edu.sg/soe_research/2340

⁸⁵ Steve Forbes, "ค่าเงินที่ไร้เสถียรภาพ = เศรษฐกิจที่อ่อนแอตามไปด้วย," *Thailand Forbes* (20 Jan 2019 2019), <https://forbesthailand.com/commentaries/thought-leaders/ค่าเงินที่ไร้เสถียรภาพ.html>.

ธนาคารที่เชื่อมต่อกับเมืองที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินที่มีอยู่ คือ ลอนดอน นิวยอร์ก โตเกียว แฟรงค์เฟิร์ต ฮองกง จึงเป็นครั้งแรกของโลกที่ตลาดการเงินตราสามารถให้บริการการเงินการธนาคารได้ทั่วโลกตลอด 24 ชั่วโมง จากนั้นสิงคโปร์ได้ยกเลิกการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศทุกสกุลยกเว้นเงินสกุลหลักคือปอนด์สเตอร์ลิงของอังกฤษ สิงคโปร์ก่อตั้งตลาดการเงินสกุลเอเชีย หรือ offshore Asian dollar market ที่ดำเนินงานคล้ายกับตลาดเงินยูโร ด้วยการระดมทุนจากธนาคารต่างประเทศเพื่อปล่อยกู้ให้กับธนาคารในภูมิภาค จนทำให้เงินสกุลเอเชียต่างเข้าสู่ระบบแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในขณะเดียวกันเมื่อมีธุรกรรมทางการเงินเพิ่มขึ้น ทำให้การค้าและการลงทุนทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย สิงคโปร์ยังลดการเก็บอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากของต่างชาติเพื่อดึงดูดองค์การทางการเงินระหว่างประเทศด้วยการ ภายในเวลาเพียงแค่ 10 ปีสิงคโปร์ได้ก้าวสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางทางการเงินแห่งเอเชีย เป็นตลาดการเงินตราต่างประเทศอันดับสี่ของโลกรองจาก ลอนดอน นิวยอร์กและโตเกียว สิงคโปร์ประสบความสำเร็จเนื่องจากองค์การเงินตราแห่งสิงคโปร์ทำงานอย่างเที่ยงธรรมภายใต้หลักการทางกฎหมาย สิงคโปร์ยังสร้างความน่าเชื่อถือผ่านบุคคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถทางด้านบริการธุรกรรมทางการเงินและการบริหารจัดการเพื่อให้ลดความเสี่ยงในกรณีที่ระบบเกิดล้มเหลว รักษากฎระเบียบและมีการบริหารควบคุมอย่างเข้มข้น มีกฎหมายและระบบศาลยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ รัฐบาลมีเสถียรภาพและซื่อตรง มีนโยบายเศรษฐกิจศาสตร์มหภาคที่เคร่งครัดทำให้มีเงินสำรองคงคลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้ค่าเงินสิงคโปร์มีความเสถียรและมีอัตราแลกเปลี่ยนที่ทำให้ภาวะเงินเฟ้อต่ำ ทั้งนี้ระบบของสิงคโปร์ยังสามารถช่วยให้หลายประเทศผ่านพ้นวิกฤติการณ์ทางการเงินการธนาคารไปได้หลายครั้ง และทำให้ระบบการเงินในสิงคโปร์ไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติต้มยำกุ้งที่เริ่มต้นจากประเทศไทยในปี ค.ศ. 1997 มากนักแม้จะมีการชะลอตัวทางเศรษฐกิจอยู่บ้าง⁸⁶

4.4 การก้าวขึ้นสู่สถานะรัฐอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) และรัฐพัฒนาในโลกที่หนึ่ง

ความสำเร็จของสิงคโปร์เพียงช่วงเวลา 3 ทศวรรษตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 ถึงทศวรรษที่ 1980 เห็นได้จากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจด้วยอัตราการเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยเปลี่ยนแปลงประเทศจากเกษตรกรรม ไปเป็นประเทศที่มีผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมสูงซึ่งมีความสามารถในการผลิตที่ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว และภายในเวลาเพียงทศวรรษเดียวเท่านั้นสิงคโปร์ยัง

⁸⁶ Yew, "From Third World to First, The Singapore Story: 1965-2000," 71-78.

สามารถรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจรวมทั้งแก้ไขปัญหาการว่างงานของพลเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากทำให้อัตราเงินเฟ้อมีระดับต่ำมาก ยังทำให้สิงคโปร์ถูกจัดเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือ Newly Industrializing Countries (NICs) ในปี ค.ศ. 1995 ได้รับการจัดอันดับเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ที่มีมาตรฐานการครองชีพดีเยี่ยมและมีความเสี่ยงต่ำในการทำธุรกิจเป็นอันดับสองรองจากประเทศญี่ปุ่น เป็นแหล่งเงินทุนที่ดีที่สุดเป็นอันดับสามในโลกรองจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์และประเทศญี่ปุ่น และทำให้สิงคโปร์กลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วในปี ค.ศ. 1996⁸⁷ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือ GDP เป็นอันดับ 3 ของโลก มีเงินสำรองคลังเป็นอันดับ 10 ของโลก ด้วยอัตราค่าเฉลี่ยของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 9.4 รวมทั้งเป็นเมืองที่มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีคุณภาพมากที่สุดในเอเชีย และยังเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจแห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย⁸⁸

แน่นอนที่สุดว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ที่มาจากพัฒนาการด้านการผลิตเพื่อส่งออกนั้นไม่แตกต่างจากเกาหลีใต้ ไต้หวันและฮ่องกงซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือ NICs แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออก แต่ในขณะที่สิงคโปร์และฮ่องกงประสบความสำเร็จจากการเป็นศูนย์รวมสินค้าเพื่อส่งต่อไปจำหน่ายยังประเทศอื่น เกาหลีใต้และไต้หวันกลับเป็นแหล่งผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกแต่เพียงอย่างเดียว แม้ในช่วงแรกนั้นสิงคโปร์และประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้นเริ่มต้นจากการเป็นผู้ส่งออกสินค้าหลักที่ผลิตในประเทศก็ตาม รายได้จากการส่งออกทำให้เพิ่มอำนาจการซื้อและการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งสภาวะการณ์ที่สิงคโปร์แยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาลายานั้นเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่บีบคั้นให้สิงคโปร์ปรับเปลี่ยนรูปแบบการค้าสู่ระบบของตลาดโลกมากยิ่งขึ้น ขณะที่ในเกาหลีใต้และไต้หวันได้รับผลกระทบจากสงครามโลกเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะขาดดุลทางการค้า ซึ่งเกิดการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า หรือ import substituting industrialization (ISI) และนำไปสู่ความสามารถแข่งขันในการส่งออกสู่ตลาดโลก ส่วนที่ฮ่องกงเกิดการปฏิวัติและห้ามไม่ให้ค้าขายกับเงินแผ่นดินใหญ่ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากสงครามเกาหลี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบจากการค้าแบบดั้งเดิมสู่ระบบของตลาดโลกเช่นเดียวกัน⁸⁹ สิงคโปร์ซึ่งอยู่ในกลุ่มรัฐขนาดเล็กในแถบเอเชียที่ขาดแคลนทรัพยากร แต่สามารถมีพัฒนาการอย่างอันโดดเด่นในการพลิกผันตัวเองจากรัฐโลกที่สาม

⁸⁷ โครีน เฟื่องเกษม, การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์, 24-28.

⁸⁸ โครีน เฟื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ, 2-4.

⁸⁹ Stephan Haggard, "The East Asian NICs in Comparative Perspective," *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 505 (1989): 130-41, <http://www.jstor.org/chula.idm.oclc.org/stable/1047283>.

ซึ่งถือเป็นแบบอย่างการพัฒนาที่รัฐมีบทบาทสำคัญและประสานองค์ประกอบภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งวางแนวทางภายใต้เงื่อนไขทางภูมิรัฐศาสตร์ และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ทำให้สิงคโปร์ผงาดขึ้นเป็นรัฐพัฒนาแนวหน้าโลกที่หนึ่งเช่นเดียวกับรัฐอื่นๆ ในเอเชีย ได้แก่ ฮองกง ไต้หวันและเกาหลีใต้⁹⁰

⁹⁰ Brohman, "Postwar Development in the Asian NICs: Does the Neoliberal Model Fit Reality?," 107-08.

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

แม้ในระบบระหว่างประเทศจะมีสถานะเป็นอนาธิปไตยและรัฐต่างมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง แต่กำลังอำนาจของแต่ละรัฐนั้นมีความลดหล่นไม่เท่าเทียมกัน จึงมีสถานะและขีดความสามารถแตกต่างกันในการกำหนดนโยบายจากหลากหลายแนวทางในแต่ละช่วงเวลา กระนั้นกำลังอำนาจเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ในขณะที่รัฐบางรัฐอาจมีกำลังอำนาจลดลง แต่บางรัฐสามารถเสริมสร้างกำลังอำนาจของรัฐตนด้วยการตัดสินใจเลือกดำเนินนโยบายหรือพฤติกรรมรวมทั้งการปรับเปลี่ยนนโยบายจากเดิมที่มีอยู่เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสภาพการณ์ปัญหาในแต่ละประเด็น นำไปสู่การเพิ่มพูนความมั่นคงภายในรัฐ ความเปลี่ยนแปลงในระดับโลก เช่น โลกาภิวัตน์ และการปฏิวัติอุตสาหกรรม รวมไปถึงเครือข่ายขององค์กรระหว่างประเทศ และห่วงโซ่อุปทานได้สลายกำแพงแห่งความเป็นรัฐชาติก่อให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกันอย่างแยกไม่ออก ความคิดริเริ่มแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบใหม่ซึ่งมีกลุ่มผู้ที่ได้ประโยชน์จากปัจจัยดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้าและเทคโนโลยีที่มีความเกี่ยวพันระหว่างรัฐและบริษัทข้ามชาติในระบบอุตสาหกรรมระหว่างประเทศนั้น ได้สร้างแรงกดดันที่มาจากระบบโลกให้สามารถลดทอนอำนาจและส่งอิทธิพลต่อรัฐเป็นอย่างมาก การที่รัฐตัดสินใจดำเนินนโยบายแต่ละอย่างนั้นมีความจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยเพื่อให้สามารถวางแนวทางสอดคล้องกับวิกฤติสถานการณ์ที่กำลังเผชิญในขณะใดขณะหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้รัฐทั้งหลายจึงต้องพิจารณาทบทวนนโยบายทุกนโยบายที่ตนกำลังดำเนินอยู่อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสร้างความตระหนักและระมัดระวังในการปรับเปลี่ยนทิศทางหรือสานต่อดำเนินนโยบายเหล่านั้นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานะความเป็นจริงที่อยู่ตรงหน้าแต่มีความยืดหยุ่นในตัวด้วยเช่นกันทำให้เกิดการตอบสนองอย่างทันท่วงทีหรือในรูปแบบที่ต่อเนื่องไปจนกว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาเพื่อตอบโจทย์ผลประโยชน์แห่งชาติโดยที่เอื้อต่อระบบเศรษฐกิจสังคมและความเป็นอยู่ประชาชนภายในรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยปัจจัยทั้งสองมิได้ขัดกัน

ภูมิรัฐศาสตร์ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการกำหนดนโยบายของรัฐจากที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศและทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งคุณลักษณะแห่งชาติจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมืองรวมถึงแนวทางปฏิบัติในสังคมที่ยึดถือสืบเนื่องต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรม นำมาสู่บริบทของความจำเป็นที่รัฐต้องปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติและการดำเนินนโยบายภายในให้สามารถเป็นไปตามโครงสร้างที่ถูกกำหนดจากปัจจัยและประเด็นปัญหาเพื่อความอยู่รอดด้วยการรักษาสถานะ และกำลังอำนาจความเป็นอธิปไตยของรัฐไว้ ระบบเศรษฐกิจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมากอย่างยิ่ง ซึ่งรัฐมักใช้ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ

เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนนโยบายอื่นทั้งหมดให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น และสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ในยุคสมัยใหม่ที่ถูกเชื่อมโยงด้วยข่าวสารและการสร้างภาพลักษณ์รวมทั้งระบบเศรษฐกิจที่หล่อหลอมโลกไว้เป็นหนึ่งเดียวกันนั้นการใช้กำลังทางทหารก่อให้เกิดความหวาดกลัวและส่งผลกระทบต่อทางลบเชิงจิตวิทยา การแผ่อิทธิพลด้วยการใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจจึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่รัฐมหาอำนาจใช้เป็นเครื่องมือในการขยายอำนาจเพื่อเอื้อผลประโยชน์ทางการเมืองให้เกิดการคล้อยตามทางอุดมการณ์ ซึ่งอาจรวมไปถึงการเลียนแบบพฤติกรรมและนโยบายในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้นโยบายต่างประเทศร่วมกับนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อค้าขาย และเพิ่มพูนศักยภาพรวมทั้งสถานะของประเทศให้เป็นที่เชื่อถือ รัฐอุตสาหกรรมอยู่ในฐานะได้เปรียบรัฐเกษตรกรรม เนื่องจากสามารถกำหนดเงื่อนไขการค้าด้วยเหตุที่ว่า รัฐอุตสาหกรรมมีความต้องการสินค้าเกษตรกรรมน้อยกว่า เมื่อเทียบกับความต้องการของรัฐเกษตรกรรมที่ต้องการสินค้าอุตสาหกรรม ดังนั้นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจดีจึงอยู่ในฐานะที่สูงในเวทีระหว่างประเทศไม่ว่าจะมีกำลังทหารน้อยเพียงใดก็ตาม ทำให้ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของตนเพื่อให้สามารถมีสถานะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วในกลุ่มโลกที่หนึ่ง พัฒนาการแบบก้าวกระโดดของสิงคโปร์เป็นกรณีศึกษาอย่างชัดเจนเพื่ออธิบายการใช้นโยบายทางเศรษฐกิจอย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือเพื่อก้าวข้ามเงื่อนไขของปัจจัยภายในทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงอยู่ในระบบระหว่างประเทศรวมทั้งต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบระหว่างประเทศ และนำไปสู่ปัจจัยในด้านอื่นจากพัฒนาการความก้าวหน้า จนนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงภายในโครงสร้างของรัฐโลกที่สามอย่างสิงคโปร์ให้กลายเป็นรัฐพัฒนา (Developmental State) ได้เป็นอย่างดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปความสำเร็จของสิงคโปร์ในช่วงทศวรรษแรกเมื่อเริ่มก่อตั้งประเทศใหม่นั้นอธิบายจากการก้าวข้ามเงื่อนไขของปัจจัยภายในทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงอยู่ในระบบระหว่างประเทศ ปัญหาจากปัจจัยภายนอกคือความขัดแย้งด้านเชื้อชาติกับมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่สิงคโปร์เคยอยู่ภายใต้หน่วยการเมืองในระบบสหพันธรัฐ ผลกระทบจากการใช้นโยบายเผชิญหน้าของอินโดนีเซีย และความพยายามที่จะก้าวออกจากการพึ่งพาจักรวรรดิอังกฤษซึ่งใช้สิงคโปร์เป็นจุดขนถ่ายสินค้าและศูนย์กลางทางการทหารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงปัจจัยภายในคือปัญหาเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจรวมถึงอัตราการว่างงานในสิงคโปร์ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจากอัตราการติดต่อกับค้าขายกับภายนอกที่ลดลงจากเดิมและการเกิดเส้นทางการค้าใหม่ขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มมากขึ้นทำให้ปัจจัยดังกล่าวหลายประการส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาที่น่าวิตกกังวลเป็นอย่างมาก สิงคโปร์จึงต้องปรับระบบเศรษฐกิจจากตลาดในประเทศซึ่งไม่เพียงพอในระยะแรกด้วยความพยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อต้องการเอาชนะข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ด้วยการปรับภูมิทัศน์และ

สภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและเริ่มมีการค้าขายกับต่างประเทศ โดยเมื่อเล็งเห็นว่านโยบายดังกล่าวไม่สามารถทำให้อยู่รอดได้ จึงหันมาก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมเพื่อกระตุ้นนักธุรกิจภายในประเทศให้ผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้า (ISI) ออกบทบัญญัติระเบียบมาตรฐานการและจำกัดโควต้าสินค้านำเข้า เพื่อสนับสนุนเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจและขยายตลาดภายในประเทศ ตัดสินใจเข้าร่วมในสหพันธรัฐมาลายาเพื่อสร้างตลาดร่วม จัดตั้งองค์กรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ หรือ EDB และให้สิทธิพิเศษด้วยการออกนโยบายส่งเสริมการลงทุนกับนักลงทุนรุ่นบุกเบิกเพื่อดึงดูดและกระตุ้นให้บริษัทข้ามชาติให้เข้ามาตั้งโรงงานที่สิงคโปร์ในระยะเริ่มต้น ทำให้สิงคโปร์สามารถแก้ปัญหาอัตราว่างงานได้ในระยะเวลาเพียงทศวรรษเดียว ซึ่งวัดความสำเร็จได้จากอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วถึงเกือบร้อยละ 6 ต่อปี

ในช่วงทศวรรษที่สอง สิงคโปร์มีความจำเป็นต้องแยกตัวออกจากสหพันธรัฐมาลายาด้วยความไม่พร้อม แต่สามารถประสบความสำเร็จจากการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยภายนอกคือสภาวะแวดล้อมของสงครามเย็นและสงครามเวียดนาม ที่มีการแผ่ขยายระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ทั้งทางอุดมการณ์และการเข้ายึดครองประเทศด้วยกำลังทหารด้วยการทำสงครามที่เกิดขึ้นจริง สิงคโปร์สามารถเอาชนะความหวาดกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ที่กำลังแผ่ขยายในภูมิภาค และปัญหาทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นรัฐเล็กมีโอกาสูงในการถูกรัฐอื่นเข้าครอบครองจากการขยายดินแดน รวมถึงการถอนฐานทัพของอังกฤษ โดยวิธีผูกมิตรกับประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาคเพื่อค้ำประกันความมั่นคงของอริปไตย สิงคโปร์ปรับยุทธศาสตร์ด้วยการดำเนินนโยบายทางการทูตและเศรษฐกิจการค้ากับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นมหาอำนาจใหม่เพื่อให้เข้ามาเป็นพันธมิตรแทนที่อังกฤษ นโยบายดังกล่าวนอกจากสามารถคืนความมั่นใจให้กับสิงคโปร์แล้ว ยังนำไปสู่การหลั่งไหลเข้ามาของธุรกิจการลงทุนและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างล้นหลามจากสหรัฐฯ รวมทั้งตอบสนองต่อปัญหาในช่วงระยะแรกๆของสิงคโปร์ที่ไม่สามารถพึ่งพากระบวนเศรษฐกิจของตนเองได้เนื่องจากตลาดภายในประเทศมีขนาดเล็กเกินไป จึงนำประเทศเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองต่อความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เปิดตลาดเสรีค้าขายกับประเทศนอกภูมิภาคโดยไม่ผ่านประเทศเพื่อนบ้าน ผลักดันนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่ทั่วโลกต่างเปิดประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าขายและการบริการทางการเงินการธนาคารระหว่างกัน สิงคโปร์ปรับปัจจัยภายในด้วยการออกกฎหมายยกเลิกโควต้าการนำเข้า ลดภาษีศุลกากรและภาษีการค้า รวมทั้งสร้างระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานสนับสนุนธุรกิจต่างชาติให้เข้ามาสร้างโรงงานผลิตสินค้าในสิงคโปร์เพื่อส่งออกเพิ่มมากขึ้น ทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย และเป็นประเทศแรกในภูมิภาคที่ริเริ่มก่อตั้งตลาดการเงินสกุลเอเชีย นอกจากนี้

สิงคโปร์ยังไม่หยุดยั้งที่จะปรับปรุงพัฒนาคุณภาพบุคลากรทั้งด้านการศึกษาและสร้างทักษะความชำนาญที่หลากหลายในด้านต่างๆ ทำให้สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินการธนาคารและเป็นนครรัฐที่สำคัญแห่งหนึ่งในโลก

ความสำเร็จของสิงคโปร์ในช่วงทศวรรษที่สามเกิดจากความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกคือ การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สามในระบบระหว่างประเทศซึ่งได้เปลี่ยนแปลงนวัตกรรมทางเทคโนโลยีจากระบบอนาล็อกไปสู่รูปแบบของระบบดิจิทัล และวิกฤติการณ์พลาซ่าแอกคอร์ดที่เกิดการปรับเปลี่ยนย้ายฐานการผลิตออกจากญี่ปุ่นไปสู่ประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า สิงคโปร์ใช้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินนโยบายด้วยการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมครั้งสำคัญ โดยนำระบบอุตสาหกรรมของประเทศเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตมูลค่าเพิ่ม ทำให้ยกระดับสิงคโปร์ให้สามารถแข่งขันในกระบวนการเพื่อเพิ่มผลกำไรให้กับบริษัทแม่ผู้ผลิตได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ สิงคโปร์ยังสามารถโน้มน้าวผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกในห่วงโซ่ให้เข้ามาลงทุนจากปัจจัยหลายประการที่น่าดึงดูด คือ ต้นทุนการผลิตและค่าแรงที่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น การมีทางออกสู่ทะเลและเป็นท่าเรือน้ำลึกทำให้ลดต้นทุนในการขนส่ง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับมาตรฐานทั่วประเทศเพื่อวางรากฐาน และส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม พัฒนาความสามารถทางเทคโนโลยี รวมถึงเปิดเสรีทางการตลาดภายใต้กรอบสนธิสัญญาทางการค้า และสถาบันองค์กรของรัฐยังสร้างแรงจูงใจด้านกฎหมาย เช่น ระบบปลอดภาษี ยกเว้นภาษีระยะยาวให้กับบริษัทต่างชาติ เพื่อส่งเสริมการลงทุนในด้านนวัตกรรมที่สูงขึ้นทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ เกสซ์กรรม และอื่น ๆ รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาของปัจจัยภายในจากการขาดแคลนแรงงานคุณภาพสูง ด้วยการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นในระดับมาตรฐานของประเทศพัฒนาแล้ว นำเข้าแรงงานที่มีความชำนาญต่ำจากต่างชาติเพื่อแทนที่แรงงานสิงคโปร์ที่มีทักษะและได้ปรับค่าแรงสูงขึ้นทำให้ระบบอุตสาหกรรมของสิงคโปร์สามารถเปลี่ยนจากการใช้แรงงานจำนวนมากสู่อุตสาหกรรมที่มีความทันสมัยและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พลเมืองสิงคโปร์ได้รับค่าแรงในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ซึ่งวัดความสำเร็จได้จากรายได้ต่อหัวที่สูงกว่าพลเมืองอังกฤษและติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในโลก สิงคโปร์ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด รวมถึงสามารถแก้ปัญหาความยากจนให้หมดไปในเวลาเพียง 3 ทศวรรษ โดยถูกจัดเป็นรัฐอันดับหนึ่งของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือ Newly Industrializing Countries (NICs) และยกระดับจากการเป็นประเทศโลกที่สามขึ้นสู่การเป็นรัฐพัฒนา (Developmental State) ในกลุ่มรัฐโลกที่หนึ่งได้อย่างน่าทึ่ง

นโยบายในช่วงทศวรรษที่สี่ เป็นความสำเร็จของสิงคโปร์ที่นอกจากสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในจากการขยายตัวของประชากรจนนครรัฐเล็ก ๆ กลายเป็นเมืองที่แออัดแล้ว ทั้งยังสามารถตอบสนองต่อปัจจัยภายนอกที่มีวิวัฒนาการความก้าวหน้าในด้านอุตสาหกรรม การสื่อสาร และระบบที่เชื่อมโยงรัฐต่าง ๆ ในโลกไว้ด้วยกัน สิงคโปร์สามารถปรับแนวทางในการดำเนินนโยบายด้านอุตสาหกรรมให้หลากหลายด้วยการสนับสนุนความคิดริเริ่มในการผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งส่งเสริมและผลักดันให้นักลงทุนสิงคโปร์ขยายเครือข่ายการลงทุนออกสู่ภายนอกเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานคุณภาพต่ำและค่าแรงถูก ดังนั้นสิงคโปร์จึงมีความพยายามเข้าไปร่วมในโครงการที่ใช้แรงงานในหลายระดับ โดยที่สิงคโปร์เสนอตัวเองเป็นศูนย์กลางการผลิตด้านเทคโนโลยีขั้นสูงและแจกจ่ายงานที่มีค่าแรงถูกไปยังประเทศเพื่อนบ้านในเครือข่าย เพื่อดึงดูดบริษัทข้ามชาติที่ใหญ่และซับซ้อนขึ้น ให้เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์ ทำให้สิงคโปร์ประสบความสำเร็จจากการมีระบบเศรษฐกิจที่เป็นสากลและใหญ่เป็นระดับโลก วัตถุประสงค์จากการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นถึง 16 เท่า รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนที่ขยายตัวในระดับภูมิภาค โดยสิงคโปร์ถือเป็นประเทศรายใหญ่ที่สุดที่เข้าไปลงทุนในอินโดนีเซียและพม่า

นอกเหนือจากปัจจัยมหภาคในภาพรวมสู่ความสำเร็จแต่ละช่วงทศวรรษ สิงคโปร์ยังมีผู้นำที่สามารถตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของประเด็นปัญหา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติในช่วงเวลาที่แตกต่างกันออกไป ด้วยความเข้าใจต่อสภาวะความผันผวนในระบบระหว่างประเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งรับฟังเพื่อเปิดรับสิ่งใหม่จากภายนอกและพยายามปรับตัวให้ทันอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่หยุดยั้ง สามารถนำข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เพียงประการเดียวที่มีอยู่ซึ่งเป็นปัจจัยภายในคือที่ตั้งอันเหมาะสมสำหรับการวางยุทธศาสตร์ทางทะเลมาเป็นกลยุทธ์สร้างพันธมิตรบนผลประโยชน์ร่วมกันกับสหรัฐฯ มาหาอำนาจใหม่แทนที่อังกฤษซึ่งเป็นมหาอำนาจเดิม เพื่อพัฒนาปัจจัยภายในด้วยการส่งเสริมการไหลเข้ามาของเงินลงทุนและเพิ่มพูนเทคโนโลยี จนในที่สุดทำให้สิงคโปร์มีพัฒนาการแบบก้าวกระโดด จนสามารถก้าวข้ามข้อจำกัดทางภูมิรัฐศาสตร์และวิกฤติสถานการณ์ในระบบระหว่างประเทศภายใต้ความเปลี่ยนแปลง ด้วยแนวทางการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการตัดสินใจเปลี่ยนประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมและเข้าสู่ระบบห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มระดับโลก แม้ต้องเผชิญกับการแข่งขันในแง่ของการผลิตสินค้าที่คล้ายคลึงกันจากแหล่งอื่นก็ตาม แต่สิงคโปร์ใช้ศักยภาพและประสิทธิภาพของนโยบายเพื่อการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง ภูมิทัศน์ สังคมและบุคลากรที่มีคุณค่า จนกระทั่งสิงคโปร์สามารถยกระดับประเทศให้กลายเป็นรัฐพัฒนาในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) ที่ถูกเรียกขานว่าเป็น “เสือเศรษฐกิจ” ในภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งสามารถรักษาความมั่นคงและสถานะทางเศรษฐกิจไว้ได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน

สิงคโปร์เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างความสำเร็จที่น่าสนใจว่ารัฐด้อยพัฒนาซึ่งไม่เคยมีความสำคัญทางภูมิศาสตร์หรือทางเศรษฐกิจ สามารถผ่านพ้นจากเหตุการณ์น่าสนใจรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายครั้งทีพลิกผันสิงคโปร์จากนครรัฐเกิดใหม่ขนาดเล็กที่ถูกชาวตะวันตกเรียกว่า “little red dot” เป็นรัฐขาดแคลนทรัพยากรและเต็มไปด้วยข้อด้อยทางภูมิรัฐศาสตร์ เคยอยู่ภายใต้อาณานิคมของชาติอื่นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 11 ไม่ว่าจะเป็นอาณาจักรมัมปาหิต อาณาจักรศรีวิชัย และอาณาจักรสยาม รวมถึงมหาอำนาจทางตะวันตก ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา เป็นเวลารวมเกือบ 10 ทศวรรษ และเคยเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษเป็นเวลายาวนานเกินร้อยปี รวมทั้งเคยพ่ายแพ้แก่กองทัพญี่ปุ่นและถูกยึดครองในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองเป็นเวลาเกือบสองปี ล่าสุดเคยรวมอยู่ในสหพันธรัฐมาลายา สิงคโปร์เคยผ่านประสบการณ์การเป็นประเทศโลกที่สามที่มีสถานภาพยากจนล้าหลัง พลเมืองส่วนใหญ่รู้หนังสือต่ำมาก และมีอัตราการว่างงานสูง เคยมีระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบการศึกษาที่เรียกได้ว่ายังไม่พัฒนา เคยมีเศรษฐกิจที่ย่ำแย่และไม่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จุดอ่อนทางกายภาพและที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้ขีดความสามารถของสิงคโปร์นั้นเทียบไม่ได้เลยกับรัฐที่มีขนาดใหญ่กว่า

การศึกษาพัฒนาการของสิงคโปร์โดยวิเคราะห์ผ่านตัวแบบรัฐพัฒนา สามารถอธิบายได้ว่าบริบทของสงครามเย็นส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของสิงคโปร์ที่สามารถพัฒนามาได้ไกลแม้อยู่ในสภาวะแวดล้อมของสงครามความขัดแย้งทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความขัดแย้งภายในประเทศหลังได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคมที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น รวมทั้งการสนับสนุนรูปแบบต่าง ๆ จากสหรัฐฯ ซึ่งเป็นมหาอำนาจที่สิงคโปร์ให้ความร่วมมือในฐานะพันธมิตรที่ดีกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่วางแนวทางให้ “รัฐ” มีบทบาทและเข้มแข็ง สามารถใช้ทั้งอำนาจเผด็จการและอำนาจทางโครงสร้างควบคุมขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาประเทศบนความเชื่อถือจากประชาชนเพื่อฟันฝ่าวิกฤติสถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบโดยรวมต่อสิงคโปร์ได้จนประสบความสำเร็จ แม้ว่าจะบอบการปกครองจะไม่ได้เน้นหนักไปในทางประชาธิปไตยโดยให้สิทธิเสรีภาพไม่เต็มที่และการที่รัฐผูกขาดระบบเศรษฐกิจและแทรกแซงในหลายด้าน แต่ความโปร่งใสและวิธีการบริหารงานของรัฐบาลได้ให้ความสนับสนุนแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และเอื้อผลประโยชน์

ให้แก่ทุกฝ่าย การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างโดดเด่นนั้นสอดคล้องกับการกระจายรายได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมและเสมอภาค ได้ส่งผลลัพธ์แห่งความสำเร็จต่อพลเมืองทุกระดับในประเทศอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดความชอบธรรมในการบริหารประเทศของรัฐในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของรัฐพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (Asian Developmental States) เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐตะวันตกจากสถานะแวดล้อมที่แตกต่างกันในสถานการณ์ช่วงสงครามเย็น

สงครามเย็นในเอเชียตะวันออกเฉียง นอกจากส่งผลต่อมิติของความมั่นคงและยุทธศาสตร์ทางการเมืองแล้วยังมีมิติทางเศรษฐกิจที่แฝงอยู่ โดยกรณีศึกษาจากสิงคโปร์บ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาประเทศทางกายภาพในเชิงภูมิศาสตร์หรือด้านความมั่นคงทางทหารเพียงอย่างเดียววันนั้น ไม่สามารถทำให้เกิดพัฒนาการความก้าวหน้าที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างถาวรได้ ตัวอย่างที่เห็นได้จากการขุดคลองสุเอซ และคลองปานามา หรือแม้แต่แผนโครงการคลองไทยที่ต่อมาปรับเป็นโครงการเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างอ่าวไทยและอันดามัน (Land Bridge) เพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ด้วยการรองรับระบบคมนาคมรวมทั้งพัฒนาท่าเรือและโครงสร้างพื้นฐานแห่งใหม่ของประเทศไทยในการขนส่งสินค้าจากฝั่งอ่าวไทยที่จังหวัดชุมพรสู่ฝั่งอันดามันที่จังหวัดระนองนั้น แม้ว่าการดำเนินนโยบายจะถูกเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่ไม่ใช่การขุดคลองซึ่งถือเป็นการแบ่งแยกดินแดนที่ขัดกับรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่โครงการที่มีการลงทุนขนาดใหญ่ที่รัฐหวังกระตุ้นเศรษฐกิจอาจไม่ได้เกิดความเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่แท้จริงเพื่อตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาตินำไปสู่การยกระดับความเป็นอยู่ของพลเมืองที่มีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของดินแดนเหล่านั้นก็เป็นได้ ดังนั้นการพยายามปรับเปลี่ยนภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศจากมุมมองของผู้ที่มีอำนาจปกครองรัฐซึ่งมองว่าส่งผลดีในระยะยาวในท้ายที่สุดแล้วอาจเป็นเพียงการตอบโจทยของรัฐมหาอำนาจและกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองที่มีความพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมและผลักดันผ่านโครงการเหล่านั้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแสวงหาโอกาสเข้าแทรกแซงเพื่อตัดดวงเอาใจเปรียบประชาชนในพื้นที่ หรือเข้ามามีบทบาทอิทธิพลเหนืออธิปไตยเพื่อควบคุมเส้นทางยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลกระทบในด้านวิศวกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสังคม โดยเฉพาะพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือเพื่อขนส่งสินค้าหรืออาจกลายเป็นที่มั่นทางทะเลของกองกำลังทหาร รวมทั้งผลกระทบทางยุทธศาสตร์และภูมิศาสตร์ที่จะเปลี่ยนแปลงรัฐเหล่านั้นให้กลายเป็นสมรภูมิที่ตั้งของกองกำลังต่างชาติที่ต่างเข้ามาช่วงชิงความเป็นใหญ่ในพื้นที่ ส่วนการแข่งขันสิ่งสมกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ของรัฐเพียงเพื่อเหตุผลในการป้องกันประเทศหรือเพื่อการป้องปราม ที่มีได้นำพาให้เกิดประโยชน์ให้รัฐมุ่ง

สู่เส้นทางการพัฒนาแต่อย่างใดเลยในยุคโลกาภิวัตน์ที่อำนาจทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องชี้วัดศักยภาพ และความมั่นคงของรัฐในระบบระหว่างประเทศ

ด้วยเหตุนี้ รัฐโลกที่สามในเส้นทางการพัฒนาควรตระหนักให้มากถึงแนวทางการดำเนินนโยบายในหลากหลายแง่มุม เมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์ที่สามารถพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดดจากการที่มีข้อต่อมากมายทางภูมิรัฐศาสตร์ ไร้ซึ่งกำลังทหาร ไร้ซึ่งการสั่งสมอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อใช้ในการทำสงครามหรือป้องปรามฝ่ายที่รัฐคาดว่าน่าจะเป็นภัยคุกคาม แต่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องของสิงคโปร์เริ่มตั้งแต่เมื่อก่อตั้งรัฐจนถึงขณะที่ได้กลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วนั้น ถือเป็นพฤติกรรมเชิงประจักษ์ (pragmatic and practical) ที่ “รัฐ” สามารถพิสูจน์ให้ประชาชนเห็นว่าการดำเนินการของรัฐนั้นปฏิบัติแล้วได้ผลจริง และมีความเป็นไปได้จากการลองดำเนินนโยบายในแต่ละเรื่องเป็นเวลา 3 ปีและหากไม่ได้ผลลัพธ์ในเชิงบวกนโยบายดังกล่าวจะถูกปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีนัย และเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด นำไปสู่การตัดสินใจดำเนินแนวทางนโยบายหลายประการที่ทำนายต่อความอยู่รอดซึ่งส่งผลให้เกิดการตอบสนองได้ตรงต่อความต้องการของปัจจัยภายในของรัฐ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาจากปัจจัยภายในด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างสังคมที่สง่างาม มีคุณค่า มีระเบียบวินัยและคุณธรรม สร้างเสถียรภาพทางด้านการเมืองการปกครองควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมั่นคง ยั่งยืน วางแผนจัดลำดับความสำคัญเพื่อให้สามารถแก้ไขประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพที่เอื้อต่อผลประโยชน์แห่งชาติและประชาชนโดยส่วนรวมถือเป็นผลลัพธ์ของความสำเร็จที่มาจากความสามารถของสิงคโปร์ในการปรับแนวทางและผลประโยชน์แห่งชาติให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่เกิดขึ้นในแต่ละทศวรรษแม้ประสบกับสภาวะการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลในระดับระหว่างประเทศในหลายกรณีซึ่งมีวาระแตกต่างกันออกไป

เป็นความจริงที่ว่า เศรษฐกิจโลกถูกควบคุมโดยระบบทุนนิยมและบริบทของรัฐพัฒนานั้น สังคมถูกควบคุมโดย “รัฐ” หากแต่ความจริงแล้วรัฐไม่มีตัวตน การใช้อำนาจรัฐในการควบคุมจึงมาจากผู้นำและชนชั้นปกครอง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์กลายเป็นรัฐพัฒนาซึ่งแตกต่างจากรัฐโลกที่สาม คือ การสร้างอุดมคติทางสังคมแบบ meritocracy⁹¹ ที่ผู้นำใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบสร้างหน่วยงานราชการที่ถือเป็นปัจจัยทางโครงสร้างที่สำคัญในการขับเคลื่อนทำให้เกิดการพัฒนาขึ้น

⁹¹ ไคริน เฟื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ, 439-40.

ภายในรัฐ จากค่านิยมดังกล่าวทำให้รัฐได้คนที่มีการศึกษาสูงและมีคุณภาพเข้ารับราชการ ถือเป็น การวางแผนควบคุมระบบการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้เข้าสู่หน่วยงานของรัฐและมี โอกาสเข้าสู่สถานะกลุ่มชนชั้นปกครองในการบริหารประเทศโดยปราศจากการคอร์รัปชัน โดยกลุ่ม ข้าราชการคุณภาพเหล่านี้จะถูกประเมินประสิทธิภาพการทำงานด้วยระบบที่โปร่งใสเพื่อเลื่อน ตำแหน่งให้เป็นตัวแทนรัฐในการช่วยส่งเสริมและกำกับนโยบายต่าง ๆ ส่งผลให้สังคมเกิดการพัฒนาระดับสูงยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ รวมทั้งปัจจัยทางสังคมจากพลเมืองสิงคโปร์เองที่ปัจเจกบุคคลมีความอดทน มุมานะขวนขวายใฝ่หาความรู้ด้วยการสนับสนุนระบบการศึกษาที่ดีจากรัฐ มีระเบียบวินัย มี ประสิทธิภาพ ซื่อตรงและไม่ขายเสียง สิงคโปร์จากการดำเนินนโยบายของพรรคกิจประชา (PAP) และความเชื่อมั่นในความเป็นชาตินิยมที่เข้มแข็งของผู้นำได้เปลี่ยนสังคมจากชาวประมงสู่การเป็น สังคมรัฐพัฒนาที่มีความยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจระดับโลก เป็นประเทศโลกที่หนึ่งที่เต็มไปด้วย ข้าราชการและพลเมืองมากด้วยความรู้ความสามารถที่ทั่วโลกยกย่อง แม้ “รัฐ” กุมอำนาจสูงสุดจาก การใช้ระบอบการปกครองแบบผสม (hybrid regime) ซึ่งชาวตะวันตกมองว่าไม่เป็นประชาธิปไตย อย่างเต็มรูปแบบ หรือถึงอำนาจนิยมและสังคมนิยมก็ตาม หากแต่วิธีการบริหารอำนาจของ “ผู้นำ” ด้วยการ “ใช้อำนาจ” ไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมโดยรวม ซึ่งนักวิชาการบาง กลุ่มมองว่าเป็นการที่รัฐใช้อำนาจแทรกแซงและควบคุม กรณีสิงคโปร์จากการศึกษาวิจัยสามารถ วิเคราะห์ได้ว่าเป็นการดำเนินนโยบายแทรกแซงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละช่วงเวลาและ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ภาคเอกชนในการเติบโตของธุรกิจ โดยกลุ่มชนชั้นปกครองซึ่งถูกคัดเลือกจาก ระบบที่มีความโปร่งใส แตกต่างจากระบบอุปถัมภ์ที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในรัฐโลกที่สาม ในขณะที่สิงคโปร์ นั้นรัฐให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการดำเนินนโยบายเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของพลเมืองในสังคม ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความสำคัญของการดำรงอยู่ของรัฐ สืบเนื่องมาจากอุดมการณ์ของ นาย ลีควนยู รวมถึงอิทธิพลทางความคิดของวัฏจักรอารยธรรมซึ่งถูกสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยความ ทำทายภายในและภายนอกที่ส่งผลให้เกิดความปรารถนาในการปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าเพื่อเปลี่ยน สถานภาพของรัฐให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศโลกที่สาม ดังนั้นรัฐที่เข้มแข็งมักประกอบสร้างขึ้น มาจากหน่วยย่อยของสังคมที่เข้มแข็งมารวมตัวกันและหล่อหลอมความเป็นชาติ ซึ่งสิงคโปร์ได้พิสูจน์ให้ ทั่วโลกเห็นว่ารัฐได้รับความชอบธรรมในระบอบการปกครองจากการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ไร้รอยต่อทางสัญญาภาคทางการเมืองอันเนื่องมาจากการปฏิวัติรัฐประหาร พรรคที่ได้รับเสียงข้างมาก

ได้รับชัยชนะอย่างเป็นเอกฉันท์จากประชาชนโดยปราศจากการคอร์ปชั่นหรือการซื้อเสียง⁹² สืบเนื่องมาจากกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพของข้าราชการที่ตระหนักในหน้าที่

ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าสิงคโปร์ถือเป็นรัฐพัฒนาที่เหนือทุนนิยม แม้จะใช้ระบบทุนนิยมเป็นกลไกเพื่อพัฒนาประเทศ แต่สิงคโปร์กลับไม่ยอมก้มหัวหรืออ่อนข้อให้ระบบทุนนิยมมาครอบงำความมีประสิทธิภาพและสามัญสำนึกของพลเมืองในสังคมสิงคโปร์ซึ่งเทิดทูนความเป็นชาติเพื่อความอยู่รอดของรัฐโดยรวม ในขณะที่รัฐโลกที่สามส่วนใหญ่ถูกรอบงำโดยระบบทุนนิยมซึ่งได้กลืนกินข้าราชการและชนชั้นปกครองให้ใช้อำนาจรัฐแสดงบทบาทเพื่อเข้าครอบงำและแทรกแซงสังคมซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของรัฐด้วยแนวคิดวัตถุนิยม (materialistic) โดยให้คุณค่าของชนชั้นทางสังคมที่ได้มาจากความร่ำรวยไม่ว่าจะได้มาด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม หลีกเลียงหรือขัดต่อกฎหมาย หากรัฐใดสามารถใช้ความร่ำรวยและทรัพย์สินเงินทองชี้เข้าข้าราชการให้คล้อยตามได้ ระบบราชการที่รัฐหวังเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายต่าง ๆ จะไม่สามารถช่วยสนับสนุนพัฒนาสังคมโดยรวมอย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากการชักจูงกลุ่มผู้ชนชั้นปกครองในทุกระดับชั้นและอาจรวมไปถึงการโน้มน้าวผู้นำผู้เป็นตัวแทนในการตัดสินใจของรัฐ(ซึ่งรัฐไม่มีตัวตน) ด้วยแรงจูงใจในรูปแบบของทุนนิยมเพื่อให้เจาะจงเลือกดำเนินนโยบายที่เอื้อต่อผลประโยชน์ต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในที่สุดประชาชนไม่อาจได้รับการกระจายทรัพยากรอย่างพอเพียงและทั่วถึงในทุกระดับอย่างเช่นในสิงคโปร์ การที่รัฐสร้างความชอบธรรมจากอำนาจและการควบคุมด้วยการแทรกแซงดังตัวแบบที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษของรัฐพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงจนสามารถประสบความสำเร็จอย่างโดดเด่นนั้น อำนาจควรได้มาจากกระบวนการที่เข้มแข็งเชิงความรู้ความสามารถมิใช่ได้มาจากความเข้มแข็งทางทหาร ความมั่นคงในรูปแบบเท่านั้นอาจยังมีความจำเป็นที่ต้องทะนุบำรุงอยู่บ้างเพื่อให้เกิดความพร้อมอยู่เสมอ แต่รัฐควรตระหนักให้มากถึงความมั่นคงในรูปแบบใหม่ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรที่รัฐมีอยู่ โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาให้เพื่อสร้างประสิทธิภาพ ให้รัฐสามารถเดินหน้าทันต่อสภาวะการณ์ของโลกภายนอกซึ่งเต็มไปด้วยความท้าทายผันผวนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หากวิสัยทัศน์ของผู้นำในรัฐใดไม่สามารถวิเคราะห์ความสำคัญของปัจจัยเหล่านี้ได้ รัฐนั้นอาจไม่สามารถสร้างความชอบธรรมจากการพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่หรือแม้แต่คงความเป็นรัฐไว้อย่างถาวรได้ ดังนั้นข้อสรุปจากการศึกษาพัฒนาการดังกล่าวของ

⁹² ไคริน เฟื่องเกษม, สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ, 435-63.

สิงคโปร์ผ่านตัวแบบรัฐพัฒนาจะช่วยให้รัฐในเส้นทางพัฒนาทั้งหลายตระหนักเข้าใจและสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของสิงคโปร์เพื่อเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาและเป็นแบบอย่างให้ก้าวต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

บรรณานุกรม

- Barr, Michael D. "Singapore's Lee Kuan Yew: Traveling Light, Traveling Fast." In *Makers of Modern Asia*, edited by Ramachandra Guha: Harvard University Press, 2014.
- Bellows, Thomas J. "Economic Challenges and Political Innovation: The Case of Singapore." *Asian Affairs* 32, no. 4 (2006): 231-55.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/30172884>.
- Blackwill, Robert D. , and Jennifer M. Harris. "War by Other Means : Geoeconomics and Statecraft." Chap. 33-48. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press, 2016.
- Brohman, John. "Postwar Development in the Asian Nics: Does the Neoliberal Model Fit Reality?". *Economic Geography* 72, no. 2 (1996): 107-30.
<https://doi.org/10.2307/144262>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/144262>.
- Calder, Kent E. "How Singapore Became Smart." In *Singapore. Smart City, Smart State*, 28-60: Brookings Institution Press, 2016.
- "Singapore in Global Value Chains." Singapore Management University, School of Economics, 2020, accessed 12 June, 2021,
https://ink.library.smu.edu.sg/soe_research/2340
- Chua, Daniel Wei Boon. "Us-Singapore Relations, 1965-1975: Strategic Non-Alignment in the Cold War." NUS Press, 2017.
- Cossa, Ralph A., and Jane Khanna. "East Asia: Economic Interdependence and Regional Security." *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)* 73, no. 2 (1997): 219-34. <https://doi.org/10.2307/2623825>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/2623825>.
- Covey, R. Alan. "Kinship and the Performance of Inca Despotic and Infrastructural Power." In *Ancient States and Infrastructural Power*, edited by Clifford Ando and Seth Richardson. Europe, Asia, and America, 218-42: University of Pennsylvania Press, 2017.
- Dhaka, Ambrish. "South Asia and Central Asia: Geopolitical Dynamics." Chap. 63. Jaipur:

Mangal Deep Publications, 2005.

- Forbes, Steve. "ค่าเงินที่ไร้เสถียรภาพ = เศรษฐกิจที่อ่อนแอตามไปด้วย." *Thailand Forbes* (20 Jan 2019 2019). <https://forbesthailand.com/commentaries/thought-leaders/ค่าเงินที่ไร้เสถียรภาพ.html>.
- Grice, Kevin, and David Drakakis-Smith. "The Role of the State in Shaping Development: Two Decades of Growth in Singapore." *Transactions of the Institute of British Geographers* 10, no. 3 (1985): 347-59. <https://doi.org/10.2307/622183>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/622183>.
- Gulati, Umesh C. "The Foundations of Rapid Economic Growth: The Case of the Four Tigers." *The American Journal of Economics and Sociology* 51, no. 2 (1992): 161-72. <http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/3487387>.
- Haggard, Stephan. "The East Asian Nics in Comparative Perspective." *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 505 (1989): 129-41.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/1047283>.
- Huff, W. G. "Turning the Corner in Singapore's Developmental State?." *Asian Survey* 39, no. 2 (1999): 214-42. <https://doi.org/10.2307/2645453>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/2645453>.
- International Monetary Fund. "World Economic Outlook: Tensions from the Two-Speed Recovery." *CHAPTER 1 GLOBAL PROSPECTS AND POLICIES*, no. April 2011 (2011): 53-55.
- Johnson, Chalmers. "East Asia: Another Year of Living Dangerously." *Foreign Affairs* 62, no. 3 (1983): 721-45. <https://doi.org/10.2307/20041900>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/20041900>.
- Krugman, Paul. "The Myth of Asia's Miracle." *Foreign Affairs* 73, no. 6 (1994): 62-78.
<https://doi.org/10.2307/20046929>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/20046929>.
- Lai, Karen P. Y. "Singapore's Economic Landscapes: Local Transformations and Global Networks." In *Changing Landscapes of Singapore*, edited by Elaine Lynn-Ee Ho, Chih Yuan Woon and Kamalini Ramdas. Old Tensions, New Discoveries, 196-217: NUS Press, 2013.
- Lim, Lisa, Anne Pakir, and Lionel Wee. "English in Singapore: Policies and Prospects." In

- English in Singapore*, edited by Lisa Lim, Anne Pakir and Lionel Wee. *Modernity and Management*, 3-18: Hong Kong University Press, 2010.
- Öniş, Ziya. "The Logic of the Developmental State." Review of *Asia's Next Giant: South Korea and Late Industrialization*, Alice H. Amsden; *The Political Economy of the New Asian Industrialism*, Frederic C. Deyo; *MITI and the Japanese Miracle*, Chalmers Johnson; *Governing the Market: Economic Theory and the Role of Government in East Asian Industrialization*, Robert Wade. *Comparative Politics* 24, no. 1 (1991): 109-26. <https://doi.org/10.2307/422204>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/422204>.
- van Dijk, Meine Pieter, and Jacques Trienekens. "Global Value Chains an Overview of the Issues and Concepts." In *Global Value Chains*, edited by Meine Pieter van Dijk and Jacques Trienekens. *Linking Local Producers from Developing Countries to International Markets*, 9-30: Amsterdam University Press, 2012.
- Velasco, Andrés. "Dependency Theory." *Foreign Policy*, no. 133 (2002): 44-45.
<https://doi.org/10.2307/3183555>.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/3183555>.
- Vogel, Ezra F. "Nation Rebuilders: Mustafa Kemal Atatürk, Lee Kuan Yew, Deng Xiaoping, and Park Chung Hee." In *The Park Chung Hee Era*, edited by Byung-Kook Kim and Ezra F. Vogel, 513-41: Harvard University Press, 2011.
- Yap, Fiona. "Government's Credible Commitment in Economic Policy-Making: Evidence from Singapore." *Policy Sciences* 36, no. 3/4 (2003): 237-55.
<http://www.jstor.org.chula.idm.oclc.org/stable/4532601>.
- Yew, Lee Kuan. "From Third World to First, the Singapore Story: 1965-2000." In *Singapore and the Asian Economic Boom*. New York: Harper Collins Publishers Inc., 2000.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. ภูมิรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์वासนา, 2550.
- "เอกสารการสอนประจำชุดวิชา 82327 อาเซียนเบื้องต้น." หน่วยที่ 7 บริบททางการเมืองของประเทศสิงคโปร์, คณะทำงานเผยแพร่สารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561, <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/TB-82327-7.pdf>.
- โคริน เฟื่องเกษม. การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของประเทศสิงคโปร์. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542.

———. สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2554.

กรมล ทองธรรมชาติ. การเมืองระหว่างประเทศ. แพร์พิตยา, 2514.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. พัฒนาการอุตสาหกรรมและพัฒนากิจการเศรษฐกิจ ประสพการณ์ของ เกาหลีใต้
บราซิล ไทย. การพัฒนาอุตสาหกรรม ประสพการณ์เกาหลีใต้. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

สิริฉัตร รักการ. "การกำเนิดของรัฐมาเลเซียและอินโดนีเซียสู่ประเด็นความขัดแย้งตั้งแต่ทศวรรษ 1950 -
ปัจจุบัน." วรสาร มอง : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, no. 11 กันยายน พ.ศ. 2555 (2555): 6.

"ร่วมรากแต่ขัดแย้ง ความบาดหมางระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย." 2020,

<https://www.the101.world/malaysia-and-indonesia-conflict/>.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	Monica Limtanakool
วัน เดือน ปี เกิด	26 January 1968
สถานที่เกิด	Bangkok
ที่อยู่ปัจจุบัน	16/1 Sukhumvit Soi 33, Sukhumvit Road Wattana district, Bangkok 10110
รางวัลที่ได้รับ	"Eagle Award" from The Ambassador of The United States of America

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY